

YENİ ÇAĞ

Nazım Hikmet

BARIŞ VE SOSYALİZM PROBLEMLERİ

Eski yıl ve yeni yıl

Son yıllar, uluslararası hayatı kuvvetle etkileyen ve toplumsal ilerlemeyi daha da hızlandıran olaylarla dopdoludur. Netekim, 1969, Komünist ve İşçi Partilerinin Uluslararası Danışma Toplantısı'nın yapıldığı yıl olarak; 1970 Lenin'in 100. doğum yıldönümünü kutlama yılı olarak tarihe geçmişlerdir. 1971 yılının bütün dünyada geniş yankılar uyandıran büyük olayları da, Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Çekoslovakya, Moğolistan, Alman Demokratik Cumhuriyeti, Polonya komünist ve işçi partilerinin kongreleridir. Bu kongrelerde sosyalizmin ulaşımının birer bilânçosu yapılmış, daha sonraki sosyalizm gelişmesinin aktüel problemleri tahlil edilmiş, halk ekonomilerinin yeni gelişme dönemi beşyillik plânlarına ilişkin direktifler görüşülmüş ve onaylanmıştır.

Sosyalist dünya, toplumsal ilerlemede yeni bir pozisyona, olgun ya da gelişmiş sosyalizmi oluşturma aşamasına girmiş bulunuyor. Bugün sosyalist memleketlerin çoğu bu duruma geçmişlerdir. Onların gelişmelerini artık yeni sosyal-ekonomik strateji, bilimsel-teknik devrimin sosyalist toplum düzenindeki üstünlüklerle birleştirilmesi gibi sorunların çözümü, toplum yönetiminin bilimsel esaslarını daha tam olarak gerçekleştirme, sosyalist ülkeler topluluğu çerçevesindeki çabaların daha sıkı bir biçimde koordine edilmesi belirliyecektir.

Sosyalist sistemin ilerlemesi, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin (EYK) XXV. dönem toplantısıyla nitel değişiklik raylarına oturtuldu. Bu toplantı döneminde, sosyalist ülkeler arasında işbirliğinin genişletilmesini ve yetkinleştirilmesini, sosyalist ekonomik bütünleşmenin geliştirilmesini öngören bir Kompleks Program kabul edildi. Ayrıca, ulusal ekonomiler arasında daha sıkı bir eylembirliği yapılması, plânların koordine edilmesi, üretimi, bilimi, tekniği geliştirmede uzun süreli perspektiflerin elbirliğiyle belirlenmesi kararlaştırıldı. Bu Kompleks Program'ın gerçekleştirilmesi, uluslararası sosyalistçe işbirliğinin, yani ulusal ve enternasyonal çıkarlara ahenkli bir şekilde bağdaştırmanın anlamını daha parlak biçimde ortaya çıkarmaktadır.

Geçen yılın uluslararası plânda en belirgin çizgisi, gerginliğin azalmaya yztutması, her şeyden önce Sovyetler Birliğinin ve öteki sosyalist ülkelere dış politika girişimleri sayesinde barış içinde yanyana yaşama politikasını gerçekleştirme yolunda somut adımlar atılmasıdır. Gerçi yeryüzünde bugün de belirli saldırı ocakları vardır ve Amerikan emperyalizmi devrimci hareketin en tehlikeli düşmanı olarak kalmakta, «soğuk harp»in yer yer nüksettiği görülmektedir. Fakat barış ve ilerilik güçlerinin mücadelesi de meyvalarını vermektedir.

Sosyalizmin bütün cephelerdeki ve bu arada barış içinde yanyana yaşama prensibini dünya çapında hayata geçirme alanındaki başarılarıyla devrimci sürecin gelişmesindeki büyük başarıların atbaşı yürümüş olması dikkate değer bir noktadır. Geçen yıl, barış dvasını savunmanın ve bununla ilgili uluslararası anlaşmaların, devrimci hareket ve emperyalizme karşı savaş çıkarlarına ters düştüğü yolundaki iddiaların bütün temelsizliğini apaçık ortaya koymuştur.

Toplumsal ilerleme güçleri eski dünyanın temellerini sarsan darbeler indirmeye devam ediyorlar. Sosyalist dünya dışındaki şu veya bu memlekette ya da bölgede eylem gösteren devrimci güçlerin büyük çıkışlarına ilişkin olayları sadece saymak bile zordur. Elde edilen sonuçları tahlil etmek ve değerlendirmek komünist ve işçi partilerinin işidir. Biz burada yalnız bir örneğe okuyucularımızın dikkatini çekeceğiz.

Sosyalizmin dostları ve düşmanları, şili'deki durumu büyük bir dikkatle izliyorlardı. Gericilik ve onun yanısıra ltra-devrimciler, seçim kazanma yoluyla iktidara gelen Halk Birliği deneyinin yenilgiyle biteceği kehanetini savuruyorlardı. Fakat işte aradan bir yıl geçmiş ve şili devrimi, memleket içindeki sınıf düşmanlarının direnişlerine ve Amerikan emperyalizminin entrikalarına karşın, ayakta kalabilmiştir. şili devrimi bu bir yıl içinde, halk için, burjuva-demokratik hükümetlerin «hayırsever» reform programlarıyla on yılda, yirmi yılda yapabildiklerinin kat kat fazlasını yaparak yaşama gücünü göstermiştir. şili Cumhuriyeti Küba'dan sonra ve Küba'yla beraber, Lâtin Amerikada sosyal ilerlemenin güçlü bir etkeni olmakta, ortaya koyduğu deneyin önemi kıta sınırlarından çok ötelere yayılmaktadır.

Kapitalizmin döviz-finans sistemindeki sarsıntılarının ve yönetici sınıfların ekonomik bunalım yükünü emekçilere yükleme denemelerinin de şüphesiz «yılın olayları» arasında yer alması gerekir. Bunun sonucu olarak, sermaye dünyasında sosyal-politik gerginlik arttı, uzlaşmaz sınıfsal çelişkiler keskinleşti. Geniş yığınların tekellerce uygulanan politikadan sosyal hoşnutsuzluğu, egemen emperyalist çevrelerin halk düşmanı aksiyonlarına karşı kabaran protesto dalgalarıyla birleşerek, büyük grevler, hükümet aleyhtarı gösteriler, değişik halk tabakalarının kendiliğinden-gelme

çıkışları halini aldı (!) İşçi sınıfı bütün bunların öncüsü olarak güvenle mücadele ediyordu.

Kapitalist dünyada siyasal barometrenin ibresi hissedilir derecede sola kaymaya başladı. Birçok komünist partilerinin yıl içinde yapılan belediye seçimlerinde elde ettikleri başarılar, komünistlerle sosyal-demokratlar arasında işbirliği yönünde atılan yeni adımlar bu değişimin ifadeleriydi. Birçok sendika birliği, en büyükleri de dahil olmak üzere, sermaye egemenliğine karşı mücadelede eylembirliği sağlamak için dikkate değer çabalar gösterdiler.

Emperyalist memleketlerde aşırı-sağ kuvvetlerin çıkışlarını arttırdıklarını da belirtmemiz gerekir. Bu kuvvetler geleneksel anti-komünist ve anti-sovyetik hücum ve provokasyonlarını, demokratik hareketleri örgütçe zedelemek ve temelinden sarsmak amacıyla, uluslararası gerginliği azaltma politikasına karşı yönelttiler. Böylece neo-faşizmin canlanması, bütün ilerici güçleri gayet uyanık bulunmaya ve sağ tehlikeye karşı birlik halinde eylemlere geçmeye sevketti.

Başlıca emperyalist devletlerde bunalım süreçlerinin derinleşmesi, ekonomileri dünya kapitalist pazarına bağlı olan az gelişmiş memleketlere ciddi zararlar verdi. Emperyalizm ve gericilik kuvvetleri, «üçüncü dünya»daki devrimci değişimler sürecini kösteklemek, ulusal kurtuluş savaşçılarının saflarında çatışma ve parçalanmalar yaratmak için az çaba harcamadılar. Ve bazı memleketlerde, hele Afrikada, bu yolda başarılar da sağladılar. Buna karşılık, geçtiğimiz yıl içinde, ulusal kurtuluş hareketi ve her şeyden önce kapitalist olmiyan gelişme yolunu seçmiş genç devletler de emperyalizme yeni yeni darbeler indirdiler.

Barış içinde yanyana yaşama politikasının başarıları, ulusal kurtuluş kuvvetlerinin devrimciliğini «köreltmek» gibi bir zarar vermedikten başka, üstelik nice az gelişmiş memleketlerde ilerici toplumsal dönüşümler yapılması, ekonominin sağlamlaştırılması ve bağımsız bir dış politika güdülmesi için daha elverişli koşullar yaratılmasına yardım etti. Anti-emperyalist eylembirliği çabaları, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun geçen yılki toplantı dönemine egemen olan atmosfere de yansıdı. Burada da, emperyalizme öncelikle Amerikan emperyalizmine ağır bir darbe indirildi. Bu örgütte Çin Halk Cumhuriyetinin yasal haklarının tanınması ve üyeler kadrosundan Tayvan'ın çıkarılması, anti-emperyalist güçlerin ardıcıl mücadele ürünü olan değerli bir başarısıdır.

Doğaldır ki, emperyalizm tutunduğu mevzileri kavgasız terketmez. Netekim, devrimci güçlerin her darbesine bir karşı-darbeyle cevap vermeye çalışmakta, karşı-devrimci savaşın, ideolojik kışkırtmaların bütün

(!) Bak: Dergimizin bu sayısındaki «Grev savaşları cephelerinde» başlıklı yazı.

yeni biçimlerinden yararlanmaktadır. Bu, kuvvetler dengesinin sosyalizm yararına değişmesi koşullarında da devrimci uyanıklığın elden bırakılmaması gereğini ortaya koymaktadır.

Zamanımızın bütün devrimci güçlerinin yürüttükleri ve Marksist-Leninist partilerin seferber edici aktif bir rol oynadıkları mücadele, dünya kuvvetler oranındaki değişimin sonuc belirleyici etkenidir. Komünistlerin yalnız ulusal cephelerde değil, aynı zamanda dünya çapındaki eylemleri, uluslararası komünist hareketinin itibarının artmasına yardım etti. On milyonlarca, yüz milyonlarca insan, halklar arasında barış ve dostluk idealini gerçekleştirme mücadelesinin en önünde bu hareketin yer aldığını ve işçi sınıfının, emekçi halkın çıkarlarının en ardıcıl ifadecisi olduğunu gözle görürcesine kavrama olanağı bulabildiler.

Sona eren yıl, Komünist ve İşçi Partilerinin 1969 Uluslararası Danışma Toplantısı'nda belirtilen fikrin, yani «... her komünist partinin izlediği politikanın etkinliği, kendi memleketinde elde ettiği başarılarla, diğer kardeş partilerin başarılarına ve aralarındaki işbirliği derecesine bağlıdır» biçimindeki hükmün doğruluğunun yeni bir kanıtı oldu. Partiler arasında delegasyonların karşılıklı ziyaretleri, parti yöneticilerinin birçok ikili karşılaşmaları ve zamanımızın en önemli sorunlarının ele alındığı partilerarası çok yönlü konsültasyonlar, partilerin sosyalizm kuruculuğunda ve anti-emperyalist mücadelede harcadıkları çabaların daha sıkı koordinasyonu, komünist hareketinde birliğin daha da sağlamlaşacağını göstermektedir.

1971 gibi, henüz muhtevası sonuna det aydınlanmamış olaylarla böylesine dolu, alabildiğine geniş perspektifler gizliyen girişimlerle böylesine zengin bir yıl elbette bazı miraslar bırakacaktır. Bunların benimsenip geliştirilmesi, hayata geçirilmesi için, yeni yılda, belki daha sonraki yıllarda da, insanlığı yapıcı eylemler ve ısrarlı bir mücadele beklemektedir. Dünyada gerginliği azaltma yönünde bir gelişme mevcuttur, fakat şu ana sorunlar hâlâ gündemdedir: Yeni yıl Viyetnamda harbe son verecek midir? Yakın-Doğu'da İsrail saldırısının sonuçları ortadan kaldırılacak mıdır? Silâhsızlanma problemlerinin çözümü yolunda ileri adımlar atılabilecek midir? Dünya kamuoyu, artık tanık olduğumuz değişiklikleri gözönünde tutarak, 1972'nin, Avrupa güvenliği konferansı yılı olacağına, İrlanda probleminin çözümünde ilerleme yılı, Doğu Pakistan'da meydana gelen olaylarla ilgili anlaşmazlığın çözümünde başarı yılı, uluslararası gerginliği azaltmada 1971'de yaratılan esasların bundan sonra da pekleştirilmesi yılı olacağına inanmakta haklıdır. En önemlisi, dünya devrimci hareketinin bütün birliklerinin sona eren yılın bıraktığı zengin mirasa dayanarak elde edecekleri yeni başarılarıdır, ve kendilerini toplumsal ilerlemeye adanmış bütün gerçek savaşçılar bu olumlu sonuçların mutlaka sağlanacağına haklı olarak güvenmektedirler.

1972 yılında, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin 50. kuruluş yıldönümü gibi büyük bir jübile kutlanacaktır. Dünyanın çok uluslu ilk sosyalist devletinin yarım yüzyıllık deneyinin, sosyalizmi kurmakta olan memleketlerin de ötesinde bir önemi ve kapsamı vardır. Bu deney, bütün dünya komünist hareketinin, toplumsal ilerleme için savaşılan bütün güçlerin kazanımıdır. Zamanımızın nice genç devletleri, bu deneye baka baka, kendi bugün ve yarınlarına ilişkin problemlerin çözüm yollarını bulabilmektedirler.

Sona eren yıl içinde, dünya devrimci hareketinin bütün birlikleri önümüzdeki yılda haklı olarak bereketli meyvalar toplamak için büyük çabalar harcamışlardır. Fakat gerçek devrimciler erişilenle avunma ve gevşeme bilmezler. Yol yürümekle tükenir.

Kapitalist memleketlerde gençlik hareketi ve komünistler

28—29 Eylül 1971 günlerinde, Prag'da, «kapitalist memleketler gençlik hareketinde yeni durumlar ve komünistler» konulu bir fikir değiş-tokuşu toplantısı yapıldı. Bu toplantıya 26 ülke komünist ve işçi partileri temsilcileri katıldılar.

Bu yuvarlak masa konferansını, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi sorumlu sekreteri V. Noviy açtı. Dergimizin yazı kurulu üyelerinden E. Berg, parti çalışmalarında tecrübe değiş-tokuşu problemleri komisyonu adına bir açış konuşması yaptı. Bunu izliyen görüşmelerde, J. Kolpen (FKP MK aday üyesi), D. Kuerçini (IKP MK üyesi), G. Yudik (AKP Yönetim Kurulu üyesi), O. Şçoman (Finlândiya Komünist Partisi MK Politbüro üyesi), E. Blanko (İspanya Komünist Partisi Yürütüm Komitesi üyesi), P. Borgini (İtalyan Komünist Gençlik Federasyonu Yönetim Kurulu üyesi), Y. Ruotsalo (Finlândiya Sosyalist Öğrenci Birliği Başkan Yardımcısı), N. Çesman (ABD Genç İşçiler Kurtuluş Birliği temsilcisi), A. Mendosa («Molodej Mira» (1) Dergisi temsilcisi), K. Benmuhammed («Dünya üniversite gençliği haberleri» dergisi temsilcisi), ve ayrıca dergimizde kardeş partilerin daimi temsilcileri olan H. Teksier (Şili), F. Bart (ABD), A. Rivera (Kolumbiya), H. Fuçs (Arjantin), L. Ribeyro (Brezilya), E. Pereyra (Paraguay), L. Padilya (Bolivya), L. Tomas (Panama), D. Tubi (İsrail), V. Venet-sanopulos (Yunanistan) yoldaşlar söz alarak fikirlerini açıkladılar. Konferans, yazı kurulumuz üyelerinden P. Kurtie'nin kısa kapanış konuşmasıyla sona erdi.

Görüşmelere katılamayan A. Davans (Belçika Komünist Partisi MK üyesi), D. Arens (Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi Sekreterlik Kurulu üyesi), H. Safari (İran Halk Partisi — Tude — MK Yürütüm Bürosu aday üyesi) ve A. Düherst (Kanada Komünist Partisi Merkez Yürütüm Kurulu üyesi ve MK sekreteri) yoldaşlar da konuşmalarını yazılı olarak dergimize gönderdiler.

İşte yuvarlak masa konferansımızın bütün bu materyallerini görüşmelerdeki sırasıyla ve biraz kısaltılmış olarak sunuyoruz.

E. Berg'in açış konuşması: Gençliğin bizim geleceğimiz olduğunu söylemeye ve işitmeye alışmışızdır. Bu böyledir de. Ama gençliğin birçok bakımdan bugünümüzü belirlediği de gerçektir. Zira bugün 24 yaşına kadar olanların toplamı dünya nüfusunun yarısını geçmektedir. Gençlik

(1) «Dünya Gençliği».

işçi sınıfının, köylülerin, aydınların ağır basan bölümüdür. Gençlik sayıca giderek artan öğrenciler, üniversitelilerdir. Gençlik kapitalist memleketlerde asker kaputu giymiş 20 milyonluk yığındır.

Sosyalist ülkelerde gençliğe yenilikçi ve aktif bir güç olarak bilinçle güvenilmektedir. Onun sosyalist toplumda gerçekten de böyle bir rolü vardır. Gençliğin — kendine özgü problemleri olsa da — toplumdaki durumu ile emelleri arasında uygunluk sosyalizmin bir karakter çizgisidir. Toplum kişinin gelişmesi için gerekli bütün olanakları yaratmakta, bundan ötürü de gençlik geleceğe güvenle bakmaktadır. Çağdaş kapitalizm ise, insanlığa aykırı mahiyetiyle gençliğe de yabancıdır. Genç insanların önemli bir kısmı artık kendi esas ve yaşama sorunlarını kapitalizmin çöze-miyeceğini ve kendilerine mutlu bir gelecek sağlayamayacağını günden güne daha açık biçimde anlamaktadırlar.

İki toplumsal-ekonomik sistem — kapitalizm ile sosyalizm — arasında şiddeti azalmadan sürmekte olan çarpışmada, işçi sınıfının ve emekçi yığınlarının sömürü ve ezgi düzenine karşı yürüttükleri sınıf savaşlarında, gençlik — hem mücadele ortamı, hem de aktif bir yumruk olarak — günden güne daha büyük bir rol oynamaktadır. Yazı kurulumuzda «kapitalist memleketler gençlik hareketinin gelişmesi» probleminin görüşülmesi üzerinden geçen üç yıl, bu rolün daha da arttığını yeni kanıtlarla doğrulamıştır. O zamanlar, birçokları, gençlik hareketine özgeleşmiş ve başlıbaşına bir eylem gözüyle bakma eğilimindeydiler. Kaldı ki, hareketin kendiliğinden-gelme'lik, taşkınlık ve şamatacılık gibi dış görüntüleri ona bu gözle bakılmasına âdeta hak verdiriyordu. Şimdiyse, gençlik hareketinin kapitalist dünyada toplumsal strüktür bunalımıyla bağlı olduğu, kapitalizmin genel bunalımının en parlak belirtilerinden biri ve aynı zamanda emperyalizme karşı savaşın organik bir parçası olduğu apaçık anlaşılmıştır. Bugün, halkın en geniş tabakalarının anti-emperyalist, anti-monopolist mücadeleye katıldıkları koşullar içinde, Komünist ve İşçi Partilerinin 1969 Uluslararası Danışma Toplantısı'nın da belirttiği gibi, birçok kapitalist memleketin toplumsal hayatında «...gençliğin sayıca artması ve politik aktivitesinin giderek yükselmesi önemli bir etken haline gelmiştir» ve bunda şaşılacak bir şey yoktur.

Genç kuşağın politik aktivitesinin kendine göre özellikleri olması doğaldır. Komünistler, bunu gözönünde bulundurarak, gençlik hareketine sınıf savaşının özge bir sektörü gözüyle bakmalıdırlar. Gençliğin kendine özgü ve kendisini — gerek sosyal ve ideolojik, gerekse yaşam ve ahlâk plânında — toplumun en hareketli elemanlarından biri haline getiren ayırdedici çizgileri vardır. Bugün, dünyada muazzam sosyal ve politik değişimlerin gerçekleştirildiği, on yıllık bir sürede her şeyin vaktiyle yüz yılda başarılabilen kadar değiştirilebildiği, toplumun bütün alanlarına bilimsel-teknik devrimin girmekte olduğu koşullar içinde, genç kuşak bu değişim-

lere gayet anlayışlı bir yatkınlık göstermekte, değişimlere susamakta ve bunların gerçekleştirilmesi için mücadele etmektedir.

Son yıllarda gençliğin politik aktivitesinde çok daha büyük bir yükseliş göze çarpıyor. Bunun hangi temel üzerinde olduğu, gençliğin ayrılmamasının ne gibi bir karakter taşıdığı, gençlik ortamında hangi ideolojik görüşlerin ölmekte ve hangilerinin hüküm sürmekte olduğu hususlarının, bu tecrübe değiş-tokuşu toplantımız boyunca bir açıklığa kavuşturulmasının çok faydalı olacağını sanıyoruz.

Tabiidir ki, gençleri sosyalizmden yana kazanma yolları sorunu, komünist partilerinin bununla ilgili çalışma metotları sorunu, kapitalist toplumunu kökünden değiştirme hareketine gençlik arasından en geniş yığınların katılmaları olanakları sorunu bizim için birincil bir önem taşıyor. Bir, gençlik hareketinin şu veya bu problemlerinin çözümüne komünist partilerinin ve uluslararası demokratik örgütlerin farklı yanıtları gibi, onların bu alandaki tecrübelerinin de başka başka olabileceğini gayet iyi anlıyoruz. Fakat her tecrübeden faydalı ve değerli bir şeyler çıkarılabileceği de söz götürmez.

Bize öyle geliyor ki, gençlik hareketi ve komünist partilerinin bununla ilgili eylemi sorununun görüşülmesi, burada daha geniş problemlere değinilmesine, komünistlerin emekçi yığınları arasındaki çalışmalarına, bu çalışmalarda uygulanan metotların etkinliğine ve komünistlerin etkileme gücüne ışık tutulmasına da olanak verecektir.

J. Kolpen: Biz gençlik hareketinde yeni durumlar sorununu Merkez Komitemizin bir plenumunda bundan bir küsur yıl önce ele alıp görüşmüş bulunuyoruz.

Toplumsal mücadeleye genç Fransızların yığınsal biçimde katılmaları, 1968 yılındaki büyük sınıf çatışmaları sırasında özellikle belirgin bir hal almıştı. O zamandan beri, işçilerin ve demokratik güçlerin tekeller egemenliğine karşı, emperyalizme karşı, barış ve ilerilik uğrunda bütün çıkışlarında gençliğin aktivitesi arttıkça artmıştır. Bugün hiçbir politik kuvvet bu gerçeği küçümseyemez. Bundan ötürü, gençliği etkileme konusunda, işçi hareketi ve demokratik hareket ile burjuvazi arasındaki mücadele de alabildiğine sertleşmiştir.

Fransız burjuvazisi, gençlik hareketini durdurmak amacıyla, sağ ve «sol» revizyonizmin geleneksel reçetelerinden yararlanmaya çalışıyor. Öyle ki, bir yandan, gençlik başkılığı olan bir sosyal kategori ve «devrimin tuzu» olarak; onun aktif kanadı, yani tüketim toplumunun «huzur» ataletine düşmüş ve maddi nimetler peşinde didinmelere gömülüp gitmiş «yaşlılar sınıfı»nı harekete getirmekle yükümlü kanat olarak gösterilmek isteniyor ve bu «yağcılık» her şeyden önce üniversitelileri avlamayı hedef tutuyor. Öte yandan da, gençlik, bir avuç aktivisti bir yana, zevk ve sefadan baş

alamıyan ve ileri hareketi ataletle köstekliyen, toplumsal hayatla ve politikayla ilgisiz silik bir kategori olarak gösteriliyor.

Kuşaklar arasındaki çatışmayı güya açıklıyan yanlış fikir bu iki varyantla da bitmiyor; gençliğin özgül karakterini düpedüz inkâra kadar da gidiyor. İktidar partisi yöneticilerinden birinin, bir televizyon yayınında, «Gençlik mi? Öyle bir şey var mı?» diyerek bu inkâr mugalatasına katılması boşuna değildir.

FKP Merkez Komitesi, gençlik hareketini yolundan saptırma ve tecrit etme denemelerini önliyerek, gençliğin bütün sosyal ve politik etkilere açık bir yaş kategorisi olduğunu ve bundan ötürü de mütecanis bir toplumsal tabaka sayılamıyacağını açıklıyor. Genç insanın sosyal kökeni, onun sosyal ve politik çehresini belirliyen esas etken olarak kalsa bile, bu etken onun geleceğini yine de bir yazgı gibi belirlemez. Onun üzerinde daha çok toplumdaki ekonomik ve politik değışiklikler, fikir mücadelesi etki yapar.

Birçok yeni çizgiler doğuran günümüzde bu durumun doğruluğu söz götürmez. FKP Merkez Komitesi, komünistlerin gençlik arasındaki eylemine isabetle yön verebilmek üzere, bu yeni çizgileri belirtmeye çalışıyor. Bu çizgiler, toplumsal gelişmede oluşan değışmelerden, devlet-tekel kapitalizmi koşullarında sınıf çatışmalarının keskinleşmesinden, gençliğin özlem ve emellerine kapitalizmin cevap veremez durumda olmasından ileri geliyor. Gençlik bu özlem ve emellerini toplumsal ilerleme potansiyel olanaklarında, bilim ve tekniğin gelişmesine bağliyor. Yeni kuşak, zamanımızı atardamarında hissederek yaşamak istiyor. Çağımızın istemlerine kapitalizmin cevap vermediğini artık şu veya bu biçimde hissediyor. Ve maddi ve mânevi yabancılaşmaya, adaletsizliğe, cinayetlere, tek sözle kapitalizmin getirdiği bütün kötülöklere kesinlikle karşı duruyor.

Gençlik arasında sosyalizmin çekim gücü artıyor. Çünkü gençliğin ihtiyaçlarına yalnız sosyalizm tatmin edici bir cevap verebilecek durumdadır. Sosyalist dünyanın başarılarını gözden saklama ve aşağısıma kalpazanlıkları yolunda harcanan muazzam çabalara ve ödeneklere karşın, genç insanlar her fırsatta gözlerini reel sosyalizme çeviriyor, ve onun, gelişme yolunda kaçınılmaz olarak karşılaştığı güçlükleri aşma çabaları içinde bütün üstünlüklerini daha inandırıcı biçimde gösterdiğine tanık oluyorlar.

Fransız Komünist Partisi, memleketimizde bu sürecin gelişmesine, yığınlar arasındaki çalışmaları ve nüfuzuyla, gerek Sovyetler Birliğinin ve öteki sosyalist ölkelerin tecrübesini, gerekse genel yasallıklar ve ulusal özellikler gözönünde tutulmak üzere Fransada da sosyalizmin kurulması olanaklarını açıklama yönündeki çabalarıyla yardım ediyor.

Partimiz bu konudaki tahlillerinde, gençliğin birleşmesine ve kenetlenmesine yardım eden etkenleri, bunların etkisinin gittikçe artmakta oldu-

ğunu belirtmektedir. En başta gelen etken, devlet-tekel kapitalizminin kendisidir. Tekellerce uygulanan politikanın ağır yükü, bütün sosyal tabakaları ezdikçe ezmektedir. Ara tabakaların proleterleşmesi süreci, gerek şehirlerde, gerekse köylerde hızlanmaktadır. Küçük ve orta köylülerin, tüccarların ve esnafın çocuklarının, miras olarak çift-çubuk, tarla veya bir dükkân, bir işletme devralma ümitleri gittikçe azalmaktadır. Bunlar kapitalist birikim koşullarının baskısı altında çöküp yok olmaktadırlar. Gençler, ister işçi ailelerine, ister orta tabakalara mensup olsunlar, bir an önce başlıbaşına bir hayat kurmaya, vasıflı olmaya ve iyi kazanmaya, çağdaş üretim için gerekli meslekler edinmeye can atmaktadırlar. Fakat yürürlükteki öğretim-eğitim sisteminin, ödenek yetersizliği, çağdaş hayatın istemlerine uygunsuzluk ve sosyal ayırım gibi illetleri vardır. Orta öğrenimlerini bitirebilen gençlerin ancak % 50'si yüksek okullara girebilmektedir. Yani eleme ve ayırım üniversite kapısında da devam etmektedir. Özellikle aile kökenleri bakımından ağır basmıyanlar, barınacak evleri olmayanlar, öğrenime devam ederken bir yandan çalışarak hayatlarını kazanmak zorunda kalanlar büyük güçlüklerle boğuşmaktadırlar. Öğretim sisteminde ayırımın ne denli yer ettiği hakkında açık bir fikir verebilmek için, işçi çocuklarından ancak % 3'ünün yüksek okullara girebildiklerini söylememiz yeterli olur.

Gençlik yığını için esas sorun, her gencin bir iş bulabilmesidir. Resmi işsizler sayısının yarısı — 500 bin kişi — genç işçilerdir. İlk defa iş aramaya çıkmış olanlar, yani henüz hiç çalışmamış olan işsizler bu sayıya dahil değildir. Artık başlıbaşına hayata atılmakta olanların üçte biri belirli bir meslek bilgisine sahip değildirlar. Birçokları, öğrenimlerine ve vasıflarına uygun bir iş bulamıyor ve dolayısıyla umdukları ücreti alamıyorlar.

Demek ki, genç insanları birleştiren şey, devlet-tekel kapitalizminin kurbanı olma durumlarıdır. Bu birleşmeye yardım eden diğer etken, yani uzatımlı öğrenim süresi, nispeten yakın geçmişte ortaya çıkmış olsa da, genç kuşağın bugünkü niteliklerinin oluşmasında önemli bir rol oynuyor. Öğrenim devresinin uzaması, yoksul aile çocuklarının en ilkel öğrenim düzeyinin üstüne çıkmaları olanağını yaratmakla, sosyal sınırların bir dereceye kadar silinmesine yol açıyor. İşçinin ve memurun, teknisyenin ve idarecinin, tüccarın ve esnafın, emekçi köylülerin çocukları artık daha uzun süre aynı okul çatısı altında bulunuyorlar. Okullar birer tartışma, en değişik sorunlar üzerinde fikir yürütme ocağı ve bu niteliğiyle de gençliğin yürüttüğü mücadelenin en önemli sektörlerinden biri halini alıyor. Bu yeni koşullarda, öğrenci gençliğinin ekonomik, politik, sosyal hayat sorunlarına ilgisi, toplumun hedeflerini anlama çabası artıyor. Okullarda sendika hareketinin doğup gelişmesi bunun bir kanıtıdır.

Şunu da eklemeliyiz ki, bugünkü enformasyon araçları, burjuva propagandasının öznel prizmasından geçerek de olsa, ulusal ve uluslara

rası çapta bütün olayları daha geniş ölçüde öğrenme olanağı vermektedir. Bütün bu etkenler, gençliğin nispi politik olgunluğunun artmasına yardım etmekte, onun gerek Fransada, gerekse yabancı ülkelerde, barış ve adalet adına kutsal idealler uğrunda savaşımlarla dayanışma duygularını geliştirmektedir.

Biz gençlik hareketini ve onun bütününü gelişmesini böylece değerlendiren, asla idealize etmiş olmuyoruz. Sosyal bakımdan bir boydan ve soydan olmiyan gençliğin, burjuva ideolojisi etkilerine, reformizmin etkilerine maruz bulunduğu bir gerçektir.

Gençlik ortamında devrimci duygu ve eğilimlerin artmasıyla, solculuk (goşizm) burjuvazinin elinde özel bir âlet rolü oynamaya başladı. Netekim, 1968'de bu akımın yardımıyla işçi hareketini ve demokratik hareketi serüvenlere sürüklemek ve sonra da ezilmesini kolaylaştırmak istemişlerdi. Fakat partimizin, bütün Fransız işçi sınıfının savaş tecrübesi sayesinde, hazırlanan bu tuzak vaktinde görülebildi. FKP, reel durumu hesaba katmayan ve serüvenler yolunun tutulmasını öğütliyerek, politik iktidarı bir an önce ele geçirmek peşinde olanların maskelerini sıyrıp indirdi. 1968'de komünist gençler çoğunca akıntıya karşı yürümek zorunda kalarak çetin bir mücadele sınavı geçirdiler. Böylece prensiplere bağlılığın olumlu sonuçları da geçikmedi: Daha önce tuttuğu mevzileri günden güne yitiren goşizmin baskısı önlenebildi. Biz, «solculuk» ideolojisine ve politikasına karşı yürüttüğümüz bu amansız mücadelede, hiçbir zaman hastalık ile hastaları (satılmış yöneticiler bir yana) birbirine karıştırmış değiliz. Bu mücadelenin başarısından sonra girilen daha sağlam bir atmosfer yaratma çabalarından bir de, üniversite sendika hareketinin komünist öğrencilerin girişimiyle yenilenmesidir. Goşist elemanlar ve oportünistler, evvelce Fransız Ulusal Üniversiteliler Birliği'ni kapalı bir örgüt haline getirmiş ve içeride politik entrikalarına hız vermişlerdi. Şimdi bu örgüt, üniversite öğrencilerinin isteklerini savunmak için aktif bir mücadele yürüterek güvenle ilerlemektedir. Bu yolda büyük işçi örgütleri ve demokratik örgütler tarafından desteklenmekte ve tekrar uluslararası dayanışma ve enternasyonal mücadele geleneklerine dönmektedir.

Partimiz gençlik hareketine daima güven beslemiştir. Gençliğin çıkarlarını savunma yolunda FKP'nin harcadığı çabalar da gençler tarafından şükranla karşılanmaktadır. Gençliğin büyük bir kısmı partimize oy vermekte, örgütlediğimiz miting ve gösterilere var gücüyle katılmaktadır. Yeni üyelerimiz içinde gençler çoğunluktur. Bu yıl eşi görülmemiş biçimde kutlanan «l'Humanite» bayramı, her şeyden önce gençlerin yığinsal katılımıyla, gözlemcileri hayran bırakmıştır.

Komünist gençlik hareketi, gerek katılanların sayısı, gerekse oynadığı rol bakımından, memleketimizin en büyük politik gençlik örgütüdür. Partinin, gençlik arasında başarıyla çalışmasına, öğrenim gençliği ara-

sından ulusal ve uluslararası çapta eylem gösterecek aktivistler yetiştirmesine yardım eden örgütlere dayanabilmesi gayet önemlidir. Komünist gençlik hareketi, bu sorumlu ödevi layıkıyla yerine getirebilmek için, 1970 yılı Aralık ayında yapılan son kongresinde, harekete dahil dört örgütün (1) eylemlerini canlandırmaya elverişli yeni bir yönetim sistemi hazırladı ve kabul etti. Hareketin yeni yönetim organı olan Ulusal Büro genç aktivistlerin kurmaydır. Bu aktivistler partinin hareket hattına sadakatle bağlıdır ve harekete yeni bir ruh aşılabilecek politik bilgi ve tecrübeye de sahiptirler. Genç komünistlerin eylemi, gerek politik, gerekse maddi bakımdan partice desteklenmektedir. Bu ilgi, beklenen sonuçları da vermektedir.

D. Kuerçini: Açıkça beliren ve güçlkle gizlenen kuşku, endişe, hayal kırıklığı, nefret ve öfke, kapitalist dünyanın her memleketinde gençliğin karakteristik bir çizgisidir. Bu, kapitalist sistemin yaşadığı bunalımın en dramatik göstergesidir, çünkü ne bir tarihsel kuruluş, ne de bir toplumsal sınıf veya örgütlü hareket, gençliğin çoğunluğunu kendinden yana kazanmadıkça, geleceğe güvenle bakamaz.

Son yıllarda kapitalist memleketlerde gençlik hakkında çok şeyler yazıldı. Fakat burjuva sosyologları ve filozofları, bu konudaki tahlillerinde hemen hemen her zaman ya biktırıcı tekrarlarla bayağılaştılar, ya da hep aynı çıkmaza saplandılar. Öyle ki, gençliğin yaş gereği bir sabırsızlığın doğurduğu tatminsizlik yüzünden tedirgin olduğuna dair teraneleri temcit pilâvı gibi ileri sürüp durdular. Çoğu kere, kurnazca kurulmuş «bunalım felsefesi»ni, yeni kuşağın uğradığı hayal kırıklığına yaslanarak yürütmeye çalıştıkları görülüyor. Bu felsefe, endüstrileşmeyi, bilim ve tekniğin gelişmesini ve bizzat ilerilik fikrini, gençlik arasındaki bunalımın kaçınılmaz kaynakları olarak belirlendiriyor. Çare olarak da, akıl ve mantık dışına kaçmaktan, hasta ve derdi devasız görünen toplumdan körükörüne ve ümitsizce uzaklaşmaktan başka bir şey salık veremiyor. Ve böyle filozoflar kitaplar yazadursunlar, öte yandan kapitalist kumpanyalar kâr üstüne kâr yığmaya, sömürü, ezgi, kan ve gözyaşı anıtı şehirler kurmaya, doğayı tahrip etmeye, yıkım araçları üreterek insanlığı yokolma tehlikesiyle yüzyüze getirmeye, halkların ulusal ve sosyal kurtuluş yolunu tuttukları her yerde ölüm saçmaya devam ediyorlar. Bu filozofların açıklamalarına kanmıyan veya narkomani batağına sürüklenmeyi akıl kârı bulmıyan ve bazı değişimlere ulaşabilmek üzere örgütlenme yolları arayanlara gelince, baskı makinesi, polis zorbalığı ve burjuva yargı organları bütün toplarını onlara karşı çeviriyorlar.

İtalyan komünistleri, gençliğin tatminsizliğinin gerçek nedenlerini anlamaya, onun dolaysız hedeflerini ve mücadelesinin perspektiflerini

(1) Fransa komünist gençlik hareketi, Komünist Gençler Birliği, Kızlar Birliği, Komünist-Öğrenciler Birliği ve Köylü Gençler Birliği'nden ibarettir.

açıklamaya, genç kuşağı toplumu yenileyici bir bilinçli güç olarak örgütlemeye çalışıyorlar. Bizim stratejimizde «gençlik sorunu», düşmanın sosyal ve politik blokuna sokulmuş bir «kama» olarak belirlenmektedir. Burjuva toplumunda ucu gittikçe derinlere varan bu «kama», onun yapısında son yıllarda yeni çatlaklıklar meydana gelmesine sebep oldu. İtalya'da «gençlik sorunu»nun özelliği de herhalde bundan ibaret olsa gerektir. Ve işin canalcı noktası, yönetici sınıfın yalnız tarihsel zayıflığı değil, İtalya'da burjuvazinin gençliği kendi etkisi altına almasına olanak vermiyen güçlü bir komünist partisinin var olmasıdır.

İtalyan komünistlerinin «gençlik sorunu»na yaklaşımı, gençlik problemlerini sadece propaganda amaçlarıyla kavramak gibi bir düşünceden daima uzak olmuştur. Partimiz bu problemler dolayında geniş bir gençlik hareketi örgütleyip geliştirmeye, gençleri politik bilgi ve sezgiyle donatarak gerçek kurtuluş savaşçıları haline getirmeye çalışmaktadır.

1960 yıllarında İtalyan gençliğinin hoşnutsuzlukları artıyordu. Bu hoşnutsuzluk, genç kuşak üzerindeki burjuva «hegemonyası»nın geçirmekte olduğu derin bunalımın bir belirtisiydi. Bu bunalımın da iki yanı vardı. Birinci, «maddi» yanı, burjuvazinin gençliğe bir refah ve ekonomik güvenlik perspektifi göstermekten âciz oluşunda gizleniyordu. İkinci, «ideolojik» yanı da, yönetici sınıfların bir tarihsel ve sosyal gelişme hattı çizmek, gençlerin yarını kurmak üzere uğrunda çalışabilecekleri bir dünya görüşü vermek ve «değerler» göstermek yeteneğinden yoksun oluşuydu.

1960 yıllarında, işçi sınıfının ve halk yığınlarının verdikleri mücadelenin bir sonucu olarak, öğrenim yapabilen İtalyan gençlerinin oranı önemli derecede arttı, genç işçilerin kültürel ve mesleki düzeyleri yükseldi. Fakat kapitalizm, bu yeni olanakları, bu kazanımı toplumun gelişmesi yararına kullanmadı. Ellerinde teknisyen, mühendis v. s. ihtisas diplomalarıyla işsizliğe mahkûm olan gençlerin sayısı süratle artıyordu.

Gelişmiş kapitalizm için gayet tipik olan bu çelişkilerin keskinleşmesi, üniversite gençlerini protesto çıkışlarına yöneltti. Bu gibi çıkışlar, 1968—1969 yıllarında birçok Batı memleketinde yığınsal ölçüler aldı. Bu mücadelenin yükselişine, bütün dünyadaki devrimci çarpışmalar, özellikle Viyetnam halkının kahramanlık örnekleriyle dolu savaşı temel oluyordu. Amerikan emperyalizminin içinde kıvrandığı şiddetli bunalım da, bu mücadelenin gelişmesine ve anlayışla karşılanmasına yardım etti.

İtalyan komünistleri üniversite gençliğinin hareketi konusunda, bütün Marksist-Leninistler için mümkün olan biricik doğru pozisyonu aldılar: Bu hareketin taşıdığı ideolojinin eleştirisini, aynı ideolojiyi doğuran kapitalist toplumun eleştirisine çevirdiler.

Yeni kuşağın sosyal durumundaki nitel değişmelerin, son yıllarda gençliğin sosyal bakımdan daha büyük ölçüde biricinstenliği yönünde

beliren eğilimlerin, onun mücadelesine, ideolojik ve politik yönelimine yansımaması olanaksızdı.

Gençliğin son yıllarda yaşadığı bunalımın, İtalya'da burjuva demokrasisinin genel ve derin bunalımının birçok yanından sadece biri olduğunun bütün gençlik hareketlerince anlaşılmasını sağlamak, bizim izlediğimiz birlik politikasının yeni aşamasının çıkış noktasıdır.

Biz bugün gençliğin politik bakımdan birleşmesi sürecine, artık ne işçilerin, üniversitelilerin ve köylülerin belirsiz bir sosyal birliği, ne de yalnız Marksist gençlik gruplarının organik bütünleşmesi gözüyle bakıyoruz. Bize göre bu birleşme, İtalyan gençliğini meydana getiren üç büyük ideolojik ve politik akımın (katolikler, sosyalistler ve komünistler) bir araya gelerek cepheleşmesi biçiminde bir diyalektik birliktir. Çıkış noktası somut sosyal problemler olan bu birlik, toplumu kökünden değiştirip yenileme programına dayanmaktadır. Bu program gereğince hep birlikte kurmak istediğimiz sosyalist toplumun tipi sorunu üstüne tartışmalarda bu gençlik birliğinin de sözü olacaktır.

Gençliğin bu ruhta birliği politikasının esas unsuru, gençlik hareketlerinin erkinliğidir. Biz buna yalnız taktik gereği olarak değil, stratejik bakımdan da önem veriyoruz. Genç kuşak kendi başına örgütlenmeli, birliğini sağlamalı ve karşısına tarihin çıkardığı problemleri kendi gücüyle çözmelidir. Önemi günümüzle sınırlı görmediğimiz bu noktanın, sosyalist toplumda daha büyük önemi olacağı kanısındayız.

H. Teksier: Şili devrimci gençliğinin mücadelesinde yeni görünüş, devlet yönetimine halk güçlerinin katılışından ve memlekettimizde gerçekleştirilmekte olan dönüşümler sürecinden ileri geliyor.

Sol fikir ve kanılardan yana olan gençliğin ana ödevi, hükümetin iktisat plânlarının hayata geçirilmesine bütün emekçilerle birlikte yardım etmektir. Gericilik ve emperyalizmin kuvvetleri, halk hükümetinin tam da ekonomi alanında başarısızlığa uğramasına büyük ümitler bağlıyorlar. Bu kara kuvvetler, devlet örgütlerinin özel girişimi ortadan kaldırdığını, memleketin üretim durgunluğu, gıda maddeleri yetersizliği, pahalılık ve enflasyon tehlikesine mâruz bulunduğunu iddia ederek kamuoyunu şaşırtmak için sistemli bir kampanya yürütüyorlar.

İktisat makinesinin işleyişini normalleştirmek, bu bakımdan bütün halk güçleri için politik önemi en büyük problem, ölüm-kalım sorunu oldu. Devlet kontrolü altındaki işletme ve kurumlar şimdi genel üretimin daha büyük bir kısmını vermektedirler. Aşırı sağ gruplar, hâlâ üretim sorunlarının kapitalistlere bırakılması fikrini telkin etmeye çalışıyorlar. Bu elemanlar, halka muhtaç olduğu maddeleri ve ürünleri sağlamanın politik önem taşıyan bir problem olduğunu ve dolayısıyla halk hükümetinin önünde yeni üretim ilişkilerinin temelini kurmak gibi tarihsel bir ödev bulunduğunu bir türlü anlamak istemiyorlar.

Gençliğin geniş yığınları, Halk Birliği hükümetinin önündeki ekonomik sorunların süratle ve kesinlikle bir çözüme bağlanması gereğini kavramışlardır. Buna, komünist ve sosyalist partilerinin, cumhurbaşkanlığı seçimlerinden çok daha öncelerden beri üniversite gençliği arasında büyük bir nüfuz sahibi olmaları yardım etmiştir. Bu sağlam iki üniversite federasyonunun (Şili Üniversitesi ve Devlet Teknik Üniversitesi federasyonları) başında komünist gençler bulunmaktadır. Komünist Gençlik Birliği üniversite öğrencileri ortamında başlıca politik kuvvetti ve bugün de başlıca politik kuvvettir.

Sol gençliğin eylem heyecanı, atılğanlığı ve verimliliği, özellikle yeni ekonominin kuruluşu çabalarına katkısı, onun Halk Birliği partileriyle sıkı ilişkilerinden, halk hükümetinin uyguladığı bütün aksiyonlara aktif olarak katılmasından ileri gelmektedir. Yaz aylarında üniversiteliler ve orta öğrenimdeki gençler, ülkenin çeşitli kesimlerinde birçok kamplar kurdular. Bu gençler tarım işlerinde köylülere yardım ettiler; konutlar, okullar, poliklinikler kurdular, şehirlerin bayındırılması çalışmalarına katıldılar; ülkenin politik ve kültürel yaşantısında aktif bir rol oynadılar. Onların heyecan ve atılgı, memleketin sosyalist geleceğinin temel taşıını koymakta oldukları anlayışından geliyordu.

Memlekette sağcı kuvvetlerin yaratmaya çalıştıkları kargaşa ve karamsarlık havasının giderilmesine gençler de bu eylemleriyle yardım ettiler. Ve asıl yeni Şili'yi kurma cephesinde gerici ve emperyalizmle savaşmak gerektiğini ispatladılar. Emek brigatlarında çalışan 50 bin genç, ulusal ekonominin ertelenmez problemlerinin çözümüne yardımcı olduktan başka, tüm halkın politik bilincinin yükseltilmesine de katkıda bulundular.

Halk Birliği hükümetinin örgütlediği ilk ulusal gençlik toplantısında, bir yıllık çalışmaların bilânçosu yapıldı ve halk yığınları arasında topluma yararlı emeğe yeni yaklaşımı geliştirme yönünde sistemle çalışılması ödevi ileri sürülerek benimsendi.

Gençlik, gerici kuvvetlerin ardı arası kesilmeyen baltalama eylemlerine karşı uyanıktır, nöbettedir. Örneğin, bakır madenlerinde üretim kontrolünden sorumlu bazı kişilerin giriştikleri sabotajın açıklanmasından sonra, Devlet Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencileri derhal teknik yardıma muhtaç maden merkezlerine ve devlet fabrikalarına koştular.

Gençlik memleketin sosyal-politik hayatının yönetimine önemli ölçüde katılmaktadır. Birçok gençlik örgütü yöneticileri, 1971 Nisanında yapılan seçimlerde yerli belediyelere üye seçilmişlerdir. Hükümet katında gençlik sorunlarıyla uğraşan bir Ulusal Sekreterlik meydana getirilmiştir. Millileştirilmiş olan birçok işletmede, örneğin ülkenin en büyük yayınevinde, emekçiler tarafından seçilen yeni yöneticiler arasında, yahuatta yönetim kurullarında pek çok genç vardır.

Halk Birliği'nin gençlik örgütleri arasında, kardeşlik ilişkileri gittikçe gelişmekte olan Sosyalist ve Komünist Gençlik Birlikleri büyük bir rol oynamaktadır. Komünist Gençlik Birliği artık 38 yıldır eylemedir ve 40 binden fazla üyesi vardır. Birlik, Şili Komünist Partisinin 50. yıldönümünü 25 bin yeni üye kazanarak karşılamayı vaatmiş bulunmaktadır.

Sol gençlik örgütlerinin kendi akımlarının partileriyle sıkı ilişkileri, gençlik ile halk arasındaki sağlam bağlar, Halk Birliği programının esinlediği Şili gençlik hareketinde hedef ortaklığı ve yığın hareketinin yenilmez gücü, bizleri, şimdiki Şili genç kuşağının yarın artık kapitalist sömürünün ve sefaletin bulunmayacağı, insanın özgür ve etraflı bir gelişme hakkına kavuşacağı sosyalist toplumda yaşıyacağına inandırmaktadır. Sosyalist dünyanın zengin tecrübe ve pratiği de bu yola ışık tutmaktadır.

G. Yüdik: İşçi ve öğrenci gençliğin politik sempatisini kazanma yolundaki çabalar, genç Alman Komünist Partisinin mücadelesinde önemli bir yer tutmaktadır. Gençlerin AKP mitinglerine, toplantı ve gösterilerine geniş ölçüde katılmaları, bu yığinsal çıkışların gücünü arttıran bir karakteristik çizgidir. Gençlik toplantılarında, fabrikalar orta ve yüksek öğrenim gençlerinin toplantılarında, komünistler tartışma partnörleri olarak daima sıcak bir kabul görmektedirler. Essen Kongresinden (1969) beri partiye girenlerin çoğu genç işçiler ve üniversite öğrencileridir.

Federal Almanya Cumhuriyetinin maddi zenginliğinin artışı ile yönetici çevrelerin gençlik problemlerine gösterdikleri yetersiz ilgi arasındaki çelişkiyi, Almanya Sosyal Demokrat Partisi, Hür Demokrat Parti ve Hristiyan Demokratlar Birliği ile Hristiyan Sosyalist Birliği mensubu gençler bile sezmeye başlamışlardır.

Alman Komünist Partisi dokümanları arasında, gençlik sorunları programı önemli bir yer alıyor. Bu program Essen Kongresinden hemen sonra hazırlanmış ve enine-boyuna tartışılarak kabul edilmiştir. Programda gençliğin esas hakları şöyle formüle edilmektedir: Barış içinde yetişmek ve yaşamak; militarizmin ve neo-nazizmin beyin yıkama çabalarına hedef ve konu olmamak; çağdaş, insancıl ve bilime dayanan bir öğrenim yapmak; gençliğe ilişkin bütün sorunların çözümüne katılmak; sosyal güvenlik ve hak eşitliğine sahip olmak; serbest vakitlerini olumlu biçimde değerlendirmek . . .

Parti bu hakların gerçekleştirilmesi için gençliğin kendisini mücadeleye çekmeye çalışıyor. AKP'nin örgütlediği ilk Gençlik Kongresi (8 Mayıs 1971) bu yönde bir aşamadır. Buna, dost eylem gruplarıyla birlikte örgütlenen Bremen «Anti-emperyalist dayanışma kongresi», Reklingshausen «Anti-monopolist işçi gençlik kongresi», «Spartak» Marksist Üniversiteliler Birliği Kurucu Kongresi gibi yığinsal aksiyonları da ekliyebiliriz.

AKP, Alman Sosyalist İşçi Gençliği (ASIG) ve «Spartak» ile sağlam bir mücadele birliği kurmaya çalışmaktadır. Bu bağımsız gençlik örgütleriyle

partn rl k, onların da Marks, Engels, Lenin  ğretisi yanlısı olmalarına, her günkü sınıf savaşına ve sınıfsal durumdaki beraberliğe dayanıyor. Genç komünistler, işi gençliğin sendikalarında ve diğer örgütlerinde de, klüplerinde de, fabrika öğrencileri aktifi arasında da çalışıyorlar. şüphesiz ki, ilerici gençlik örgütlerinin çalışmalarında şimdilik bazı zayıflıklar da göze çarpıyor. Örneğin, gençleri genç yığınlar halinde harekete yöneltmeye henüz bunların gücü yetmiyor. Fakat parti her yetersizliği gidermeye çalışarak, ana doğrultularda gittikçe daha büyük başarılar elde ediyor, yeni metotlar buluyor, gençlik yığınları için mücadelede çıkış noktalarını güçlendiriyor.

Fabrika  ğrencilerinin kendi ihtisaslarında yetiştirilecekleri yerde insafsızca s m r lmeleri, düşük emek ücretleri, meslek-sanat okullarının yetersizliği ve  ğretim-eğitim kalitesinin düşüklüğü, Federal Almanya'da işi gençliğin son iki yılda yığinsal çıkışlarını arttırmasının başlıca nedenleridir. ASIG ve diğer ilerici gençlik örgütleri, daha iyi bir mesleksel eğitim-öğrenim isteğiyle yürüttükleri mücadelede çok çeşitli biçimlerden yararlanıyorlar. Bunlar arasında, fabrika öğrencileri forumları örgütlenmesini, üretim eğitiminde kötü metotları eleştirme toplantıları yapılmasını, meslekte en zayıf olanlara ve en büyük başarısızlıklara herkesin önünde ‐ödül‐ verilmesini,  ğrenci gazeteleri çıkarılmasını, ajitasyon ve açık sahne gruplarının ( rneğin, ‐yırtıcı kuş hırsıyla‐ adlı bir müzikal programla temsiller veren ‐Köln Piresi‐ grubu gibi) katılmasıyla yığinsal kültürel karşılaşmalar örgütlenmesini sayabiliriz.

 cret arttırımı için y r t len mücadelede, genç işiiler ve fabrika öğrencileri son zamanlarda büyük bir anlılık gösterdiler. 42 bin kişinin çalışmakta olduğu ‐Bayer‐ işletmesinde (sendika  rg t  greve çağırmadığı halde) fabrika öğrencileri gösteriler ve kısa süreli grevler örgütlediler. Birçokları, konsern müdürlüğünün direktiflerine ve ‐sosyal partn rl k‐ yanlısı olan üretim konseyinin iradesine karşın, çalışma saatlerinde de işletme dışındaki mitinglere katıldılar.

şehir hatları taşıt araçları biletlerine zam yapılmasına karşı mücadelede uygulanan en ilginç biçimlerden biri ‐kırmızı rozetliler‐ hareketidir. Hannover'de bu hareket sayesinde, 1969 yılı sonunda bilet fiyatlarına yapılan zammın kaldırılması sağlandıktan başka, indirim bile yaptırılabilirdi. şimdi bu mücadele biçimi bütün memlekette uygulanıyor. Geçen ilkbaharda yüzlerce genç kız ve erkek, Dortmund'da, birbuçuk ay boyunca her gün en önemli yol kavşaklarını kestiler ve böylece tramvayların hareketini durdurdular. Bir yandan, en uygun yerlerde yeni duraklar belirlendi ve buralara uğrıyan ‐kırmızı rozetli‐ yüzlerce otomobil, parasız olarak yolcu taşıdılar. Dortmund'da ‐kırmızı rozetliler‐ hareketine, işiiler, memurlar ve büyük işletmelerin mutemet kişiler komiteleri de katıldılar. Yapılan gösterilerde binlerce işi hazır bulundu, ve bunlar, şehir hatları taşıt

araçları biletlerine yapılan zamma dayanarak, patronlarından gündeliklerinin bu pahalılaşmayı karşılayacak ölçüde arttırılmasını istediler.

«Kırmızı rozetliler» hareketi, orta ve yüksek öğrenim gençleri, fabrika öğrencileri, «genç sosyalistler», komünistler, ASİG üyeleri, sendika gençliği, «Hristiyan İşçi Gençliği» arasında geniş bir eylembirliğine yol açtı.

AKP, gençliğin anti-emperyalist savaşına büyük bir ilgi gösteriyor. Amerikan emperyalizminin Viyetnam halkına karşı giriştiği ve barbarca sürdürmekte olduğu iğrenç harbi suçlamak üzere örgütlenen yığın hareketleri boyunca, Bundesver'in Alman ordusunun varlığı ve bunun nedeni sık sık tartışma konusu yapılmaktadır. Avrupa güvenliği için mücadelede kaydedilen ilerleme, her şeyden önce SSCB ile AFC arasında imzalanan ve Federal Almanya hükümetinin Avrupada mevcut sınırları tanıdığını da saptayan antlaşma, anti-komünizmin telkin edegeldiği «düşman kavramı»nın doğruluğu hususunda belirli şüpheler doğurmuştur. Memleketi hiç kimsenin tehdit etmediği bilincinin kuvvetlenmesi, gençliğin gittikçe daha büyük bir kısmını, Bundesver'i (Alman ordusunu) beslemenin ve donatımına hız vermenin gereği olup olmadığı sorununu ciddiyetle ileri sürmeye yöneltmektedir.

Sosyal-demokrat H. Şmidt, Harp Bakanlığına gelir gelmez, Alman ordusunda bir reform gerekli olduğunu, her sınıf ve rütbeden ordu mensuplarıyla görüşülerek ihtiyaç ve arzularının tesbit edileceğini söylemişti. ASİG üyesi genç komünistler, ilerici ordu mensuplarıyla birlikte, bakanın bu sözlerinin ne derece doğru olduğunu yoklamak istediler. Elbirliğiyle «1970 yılı askeri» başlıklı bir doküman hazırlayıp kendisine sundular. Bu dokümanda, ordu mensuplarının durumu tahlil ediliyor, ordu içinde yayılan anti-komünist ve neo-nazist fikirlerin içyüzü gösteriliyor, onun saldırgan amaçları ve «olağanüstü durum kanunları» gereğince bir gün halka karşı kullanılması olanağı şiddetle eleştiriliyordu.

AKP'nin gençlik politikası yüksek okullarda en başarılı sonuçlar vermektedir. Hemen hemen bütün büyük üniversitelerde partimizin hücreleri vardır. Çoğu yüksek okullarda «Spartak» üyeleri ve komünistler, üniversite gençliği organlarının, örneğin Federal Almanyanın en büyük üniversiteleri (Hamburg ve Bonn) Genel Öğrenci Komiteleri başkanlarının seçiminde sorumlu görevler almaktadırlar. «Spartak» üyeleri, Almanya Sosyaldemokrat Partisinin kararlarına karşın kurulan ve tutunan Yüksek Okullar Sosyal-demokrat Birliği ile elele vererek, memlekette 300 bin üniversite öğrencisini çatısı altına toplayan birleşik bir üniversiteliler örgütünün (Alman Üniversitelileri Federasyonu) varlığını başarıyla savunmuşlardır. Bu mücadele, bir yandan hükümete, bir yandan da çeşitli aşırı-sol akımlara karşı olmak üzere, iki cephede yürütülmüştür.

1968'de «olağanüstü durum kanunları»na karşı girilen aksiyonlar dönemine kıyasla, sol-oportunist gruplar artık nüfuzlarını epeyce yitirmişlerdir.

Hemen şunu da belirtmeliyiz ki, son aylarda Troçkizme yönelik grupların sayısı artmaktadır. Bu grupların çoğu orta ve yüksek öğrenim gençlerinden meydana geldikleri halde, esas eylem alanları yüksek okullar değildir. Bunların hepsi de işçi sınıfına musallat olmuş, ona akıl vermek sevdasına düşmüşlerdir. İşe bakın ki, bunlar, daha üç yıl önce, işçi sınıfının devrimci potansiyelini yitirdiği iddiasını ortaya atanlardan başkası değillerdir. Şimdi hepsi de, üniversitelerdeki mücadele alanını bırakmış ve işçi hareketine dışarıdan kendi isteklerini dayatmaya kalkışmışlardır. Fakat başarıları pek azdır. Bu gruplardan asıl egemen çevreler ve gerici basın yararlanmakta, onların görüşlerini komünistlere atfederek, partimizin yığınlar arasındaki çalışmalarını güçleştirmeye, işletmelerde nüfuz ve etkisinin artmasını önlemeye çalışmaktadırlar.

Son zamanlarda gençlik içinde, özellikle yüksek öğrenim gençliği çevrelerinde, kapitalizm ile sosyalizm arasında bir «üçüncü yol»a ilişkin çeşitli teoriler, «demokratik sosyalizm modelleri» sunan türlü tasarımlar hararetle yayılmaktadır. Bu koşullar altında, partimiz, «Spartak» ve «Alman Sosyalist İşçi Gençliği», reel sosyalizm konusunda, Sovyetler Birliği, Alman Demokratik Cumhuriyeti ve diğer sosyalist ülkeler konusundaki tutumlarını gayet açık olarak ve hiçbir şüpheye yer vermeyecek bir kesinlikle formüle etmişlerdir. Bize göre, gençleri geniş ölçüde sınıf mevzilerine çekmenin, onlara devlet-tekel sisteminin somut alternatifinin ne olduğunu iyice kavratmanın en önemli şartı, mevcut sosyalizm konusundaki tutumun sınıfsal olmasıdır. Son iki yıl içindeki pratik çalışmalarımız, düşmanın her şeyden önce bu mevzileri hedef tutan hücumlarına karşın, Federal Almanya'da savaşkan bir Marksist partinin süratle gelişmesinde yine de bu sınıfsal mevzilerin sonuç belirleyici bir rol oynadığını ve oynayacağını göstermiştir.

A. Rivera: Kolumbia'da, diğer Lâtin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, genç kuşak, halkın ulusal ve sosyal kurtuluşunu amaçlayan çetin savaşlara aktif olarak katılıyor.

Memleketimizin emperyalizm, ulusal burjuvazi ve büyük toprak sahipleri tarafından sömürülmesi, bugünkü düzeni koruma çabasıyla halka yapılan baskılar, yarının neler getireceği endişeleri v. s., gençlerimizde anti-kapitalist radikal duygu ve düşünceler uyandırıyor.

Gençlik, beslediği ümitlerin kapitalizmde gerçekleşmeyeceğini gittikçe daha iyi anlıyor. Ve günden güne kötüleşen durumunu, sosyalist dünyada milyonlarca gencin sahip oldukları nimetler ve haklarla kıyaslayarak büyük farkı kavlıyor. Bundan ötürü de, diğer ilerici güçlerle birleşerek, anti-emperyalist savaşa aktif olarak katılıyor. Onun bu harekete katılma

dinamizmi, toplumun yenibaştan kurulmasında önemli bir etken olabilir. Şimdiye kadarki uygulamalar, devrimci harekete en etkin biçimde yardımın her şeyden önce azami örgütlülük gerektirdiğini gösteriyor. Gençlik örgütlüyse, yönünü de açıklık ve kesinlikle belirlemişse, olanakları artar. Örgütlü değilse, yönünü de açıkça belirlememişse, onun dinamizmi bireyciliğe ve sahte devrimci anarşist çıkışlara döner.

Komünistler, geniş gençlik yığınlarının kalblerini kazanmak için açık bir mücadele yürütüyorlar. Bu mücadele, gençliği giderek daha aktif çıkışlara yönelten nedenlerin, onun politik ikircimlerinin en içten isteklerinin etrafıca incelenmesini ve doğru bir yaklaşım bulunmasını gerektiriyor.

Partimiz, gençlikle şehirde, fabrikada, sokakta, her yerde ilişki kurmaya çalışıyor; onunla günümüzün ana problemlerini görüşüp tartışıyor; politik dernekler, fikir değiş-tokuşu toplantıları, festivaller, şehir ve köy gençliği buluşmaları örgütlüyor. Bu temasların örgütlenmesinde, her gençlik grubu için hangi eylem açısının ve biçiminin en çekici olduğuna özellikle dikkat ediliyor. Özellikle, «Protesto Şarkıları» hareketinin çok başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Gençler, kapitalizmi süsliyenlere, gelecek konusunda karamsarlık ve şüphecilik aşılayanlara, protesto şarkılarıyla de başarılı bir direniş gösterebiliyorlar.

Genç komünistler, üniversite gençliği arasındaki çalışmalara ayrı bir önem veriyor, Maoist ve neo-troçkist grupların baltalama eylemlerine karşı, tutumları bunlarla bir olan «devrimci» lâfazanlık kahramanlarına karşı, aynı zamanda anti-komünizm ve anti-sovyetizm propagandası yapan saçıcılara karşı güçlü bir direniş gösteriyorlar.

Komünistler halk hareketinin bundan sonraki gelişmesi için olanca güçleriyle çalışıyorlar. Bu çalışmalara parti gençlik örgütü aktif olarak katılıyor. Kolumbiya komsomolları, bütün genç savaşçılar çevreleriyle ilişkilerini sağlamlaştırmada yeni olanakları dikkatle inceliyor, emekçi köylü ve işçi gençliğin, üniversite gençliğinin yığın örgütlerinin kurulması çalışmalarında önemli bir rol oynuyor, oligarşiye karşı en çeşitli savaş biçimlerini uygulama örnekleri veriyorlar.

Komünist partisi, oligarşi rejimine karşı bir muhalefet cephesi kurulmasını teklif ediyor. Gençlik bu cephenin en önemli organik parçasıdır.

F. Bart: Amerikan gençliğinin, Viyetnamdaki emperyalist saldırıya karşı, kendi memleketindeki baskıya ve kovuşturmalara karşı yürüttüğü mücadele, ABD emperyalizminin sosyal-ekonomik bunalımının bir görünüşüdür.

Gençliğin, Viyetnamdaki harbe son verilmesi uğrunda mücadelelerinde göze çarpan yeni nitel çizgi, bu mücadelenin yığınsal ölçüler almış olmasıdır. Genç kız ve erkeklerin bu yoldaki çıkışlarını geniş halk çevreleri her bakımdan destekliyorlar. Ilkbahardaki (Nisan-Mayıs 1971) gösteriler, Birleşik Amerika başkentinde milyonlarca insanı bir araya getirdi. Onbin-

lerce gencin 3 Mayıs'ta yaptıkları gösteri yürüyüşüne, polisler ve askeri birlikler gadarcı saldırdılar. Çetin bir direniş gösterildi. Yürüyüşe katılanlar arasından 13 bin kişi tutuklandı ve bunlar sözümona «şipşak kurulmuş toplama kampları»na gönderildiler.

Böylece mücadele sürecinde yeni bir şey doğdu: Belirli büyüme aşamalarından geçen gençlik hareketi olgunlaştı ve binlerce genci mücadele bayrağı altında topladı. Örgütlenen gösterilere, üniversite öğrencileri, genç işçi ve fermerler, askerler ve nice Viyetnam harbi sakatları büyük yığınlar halinde katıldılar. Vaşington'da da önceleri de böyle gençlik çıkışları yapılmış olsa da, son zamanlardaki çıkışlarda daha büyük bir politik olgunluk, hedeflerde daha büyük bir açıklık ve gittikçe iyileşen bir örgütlenme göze çarpmaktadır.

Viyetnama çullanma artık tek başına bir saldırı «olay»ı sayılmıyor. Bugün Viyetnamdaki saldırıya karşı mücadele, gençliğin barış hareketinin esas organik parçasıdır. Küba'nın Koçinos Körfezi'nde geçen olaylar ve hükümetin diğer serüvenci girişimleri, emperyalist saldırı politikasını gençliğin daha iyi anlamasına yardım etmiştir.

Amerika'da bugünkü sistem, gençliğin baştacı ettiği yüksek ahlâki değerleri yadsırmaktadır. Emperyalizm gençliğe sadece yeni harpler sunuyor. Bu yüzden, gençliğin önemli bir kısmının o «parlak gelecek» vaatlerine kanmadığını, çevrelerinde gördükleriyle hayal kırıklığına uğradığını, Amerikan toplumuna güvenini yitirdiğini artık burjuva sosyologları bile itiraf etmek zorunda kalıyorlar.

ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri G. Hol yoldaş şunları yazıyor: «Bu ideoloji bunalımı, kapitalizmin artık sağduyuya çağırma yeteneğini yitirmesinden ileri geliyor. Napalm bombasıyla yığın yığın insan kırıp geçirmenin sağduyuya sığar hiçbir gerekçesi olamaz. Herkesin elverişli bir konuta sahip olabileceği yerde, farelerin cirit attığı sefalet yuvası mahzenlerin ve konduların varlığını, sağduyuya sığar hiçbir açıklama haklı gösteremez. Birleşik Amerikada 20 milyon zencinin baskı ve ezgiye uğramasının sağduyuyla bağdaşır hiçbir gerekçesi yoktur. Emperyalizmin muazzam ödenek ve olanakları askeri üretim için, yığınla insan kırımı çılgınlığı için harcaması, hiçbir sağduyulu kanıtla haklı gösterilemez.»

İdeolojik bakımdan kapitalist düşünme tarzıyla ilişkinin kopması, elbette henüz gençliğin bilimsel dünya görüşüne geçtiği anlamına gelmiyor. Fakat bu kopma, gençliğe, devrimci gelişmenin Marksizm-Leninizme götüren coşkun seline katılma olanağı veriyor. Gençliğin birlikte eylemleri ve girdiği pozisyonların ideolojik açıklığı için komünistlerin yürüteceği dâimi mücadele bu süreci hızlandırabilir. Yakın geçmişte kurulmuş olan «Genç İşçiler Kurtuluş Birliği» adlı Marksist gençlik örgütü, bu ödevin yerine getirilmesinde ABD Komünist Partisine aktif biçimde yardım etmektedir.

İşçi gençliği mücadeleye doğru çekmek, partinin en önemli eylem alanlarından biridir. Bu kuvvet, sebat ve topluluk gibi nitelik çizgileriyle ağır basarak, gençlik hareketinin yöneticisi olabilir. ABD'nin tüm işçi ordusunun yarısı gençlerden meydana gelmektedir. Otomobil yapımı, elektroteknik, haberleşme araçları üretimi v. s. gibi büyük sanayi kollarındaki yoğun çalışma ritmi, üretimde yürüyen şerit sistemi, daha çok genç işgücüne ihtiyaç göstermektedir.

Sendika birlikleri, genç işçilerin problemleriyle, mesleksel eğitimleri ve vasıflarının geliştirilmesiyle az ilgileniyor, onları sendikal çalışmalara çekmeye önem vermiyorlar. Üretim alanında ayırımımlı işlemden özellikle zenci gençlik oldukça büyük zarar görüyor. İşçi sınıfının ortak problemi olan işsizliğin gençlik için kendine özgü yanları vardır. Nice gençler okulu bitirdikten sonra işsizler ordusuna katılıyorlar. İşsizlik en çok siyah derililer, Portorikan'lar ve Çikanos'tar (Meksika kökenli Amerikalılar) arasında yaygındır. Amerikan İstatistik Bürosu, genç zencilerden % 45'inin 1971 yılı ilk üç ayında hiçbir iş tutamadıklarını bildirmektedir. Memlekette Viyetnam harbine katılmış olanlardan 400 bin işsiz vardır. Bu gençlik hareketinin bilhassa dikkatini gerektiren ciddi bir problemdir. Partimiz, işsiz gençlerin ve Viyetnam harbinden dönenlerin yığınsal eylemlerini desteklemeyi amaçlayan geniş bir tekcephe meydana getirilmesi için çalışmaktadır.

Son zamanlarda, gençliğin savaş aksiyonlarının geliştiği yüksek okullar ortamına ayrı bir ilgi gösterilmektedir. 1968 yılının verdiği ibret dersleriyle, üniversite gençliği hareketinde önemli değişimler olmaktadır. Bugünkü değerlendirmeler, üniversiteliler hareketinin belirli bir politik olgunluğa ulaştığını, tecrübe edindiğini, amma bir yandan da gerektiği ölçüde ideolojik bütünlük ve güçlü bir Marksist çekirdekten yoksun olduğunu göstermektedir.

Bugün Birleşik Amerikada zenci gençlik önemli bir rol oynuyor. Onun savaş ruhu ve örgütselliği, ABD'nin bütün ulusal azınlıklarının mücadelesini oldukça etkiliyor. Zenci hareketine baş olmak için, en değişik düşünsel akımlar arasında çetin bir mücadele sürüp gitmektedir. Bir kısım zenci gençlik, Marksist ideolojiye büyük bir heves ve eğilim gösteriyor. Böyleleri kendi arzularıyla partimize giriyorlar. Anjela Deyvis, zenci aydınların yeni genç kuşağının parlak bir temsilcisidir. Bu genç kız, kendi araştırmaları ve tecrübesi sayesinde Marksizmi anlama düzeyine çıkabilmiş ve zenci kurtuluş hareketinin en seçkin önderlerinden biri olmuştur. Mücadelesinde büyük bir cesâret ve yiğitlik gösteren A. Deyvis, kurtulması için olanca güçleriyle çalışmakta olan gençlik çevrelerinin sonsuz sevgisini kazanmıştır.

İrkçi ideoloji, beyazlar ile siyahlar arasında birlik sağlanması, tüm gençlik hareketinin gelişmesi yolunu kesen başlıca engellerden biri olarak

kalmaktadır. Marksistler, işçi hareketine ve genellikle ilerici harekete sızmakta olan bu gerici ideolojinin karşısında en ardıcıl savaşçılardır. Bundan ötürü de, ırkçılığın yozlaştırıcı etkisine karşı mücadele, bizim gençlik arasındaki çalışmalarımızın önemli bir unsurudur.

1972'de yapılacak başkanlık seçimlerinin memleketimiz gençliği için apayrı bir önemi vardır. Her iki türden milyonlarca genç ilk defa olarak seçim mücadelesine katılacaktır. Bu defaki başkanlık seçimlerinde, seçmen kütüklerinde 25 milyon yeni seçmen yer alacaktır. Cumhuriyetçi ve Demokratik Partiler, artık muazzam ödenekler ayırmış ve genç seçmenleri kendilerinden yana kazanmak için özel bir personel görevlendirmişlerdir.

Partimizin seçim kampanyası programında, gençlik için ilginç ve çekici olan yığınsal çıkışlar örgütlenmesi öngörülmüş. Biz bu kampanyadaki eylemlerimizi, zenci gençliğin ve diğer ulusal azınlıklar gençliğin en hayati problemleriyle daha sıkı biçimde bağlamayı düşünüyoruz. Partimiz, cumhurbaşkanlığına Genel Sekreterimiz G. Hol'ü, başkan yardımcılığına da «Genç İşçiler Kurtuluş Birliği» lideri olan genç zenci Jarvis Tayner'i aday göstermeyi kararlaştırmıştır.

Memleketimizde son on yılda, kapitalist toplumla uyuşması artık çok zor olan bir yeni genç kuşak yetişmiştir. Bu kuşak geleceğe ümitle ve onun sosyalizme ait olduğunu daha iyi anlıyarak bakmaktadır.

H. Fuçs: Arjantin toplumunun birkaç yıldır yaşamakta olduğu bunalım, gençliğin hayatı üzerinde ölümcül etkiler yaptı. Üretim ve sermayenin gittikçe daha çok yabancı tekellerin elinde toplanması, büyük sermayecilerin ve büyük toprak sahiplerinin milyonlarca milyonlar katmaları, hep işçi sınıfının, bilim ve teknik alanında çalışan aydınların ve proleter, olmıyan diğer halk tabakalarının yaşama koşullarının daha da kötüleşmesi pahasına mümkün oluyordu. Yaşam koşullarının böylece kötüleşmesinden, bazı verilere göre 1971 yılında % 50 oranında artan geçim endekslerinin yarattığı güçlüklerle boğuşan işçi gençlik de zarar gördü.

Her yıl henüz hayata atılan 150 bin genç işsizler ordusuna katılıyor. Buenos Ayres'i ve diğer büyük şehirleri kuşatan yoksulluk semtlerine, köylerden topraksızlığın ve işsizliğin itip çıkardığı büyük gurbetçi kabileleri akın ediyorlar. Öte yandan, 1000 kadar büyük toprak sahibi, gereği gibi işletemedikleri veya hiç sürmedikleri 70 milyon hektar araziye elleri altında tutuyorlar.

Öğrenim gençliğinin durumu da daha iyi değildir. Hükümetçe konulan ve üniversitelere girişi güçleştiren engeller durmadan artıyor, eğitim-öğretim ödenekleri kısıtlanıyor, nice öğrenciler fakülteleri terketmek zorunda kalıyorlar. Üniversitelere girebilenlerin ancak % 20'si öğrenimini tamamlayabiliyor. Öyle genç uzmanlar var ki, geçim zoru yüzünden, kendi

ihtisaslarından apayrı işlerle uğraşüyor, birçokları da yâdellere göç ediyorlar. Son on yıl içinde Arjantin'den yalnız Birleşik Amerikaya 10 binden fazla kültür ve sanat adamı, bilim ve teknik görevlisi göç etmiş bulunuyor. Kitada, halkın okur-yazarlık düzeyi bakımından başta gelenler arasında yer alan Arjantin'de, bugün okula gidemiyen çocukların sayısı hızla artmakta, okuma-yazma bilmiyenler oranı gittikçe yükselmektedir.

Gençliğin memlekette bugünkü rejime karşı mücadelesi ümit verici bir gelişme gösteriyor. Orta öğrenim ve üniversite öğrencileri, yürüttükleri mücadeleyi, işçi sınıfının köklü dönüşümler uğrındaki savaşıyla gittikçe daha yakından birleştiriyorlar.

Gençliği etkilemek ve politik tecrübesizliğinden yararlanarak onu doğru yoldan saptırmak, bilincini körletmek, emekçi yığınlarının mücadelesinden ayrı tutmak, serüvenler yoluna sürüklemek ve her şeyden önce Marksizm-Leninizmin genç dimağları ve yürükleri kazanmasına engel olmak için, gerek sağcı akımlar, gerekse dillere desten «soll» akımlar büyük çabalar harcıyor ve âdeta aralarında yarışıyorlar.

Burjuva ve küçük burjuva teorileri, gençliği soyut bir kavram olarak ele alıyor. Onu toplumun dışında ve hattâ üstünde tutuyor, üretim ilişkilerinden ve mensup olduğu sınıflardan koparmaya çalışıyorlar. Bazan gençliğe, kapitalist ya da sosyalist sanayi uygarlığına karşı başkaldıran bir «yeni toplumsal sınıf» gözüyle baktıkları oluyor. Burjuva basını, H. Markuze'nin yapıtlarını geniş ölçüde yaymaya çalışıyor. «Yoksul halkların devrimcilik ruhu»nu, «üçüncü dünya»yı veya «ara bölge»yi göklere çıkaran Maoçu propaganda materyalleri (daha çok üniversiteler arasında ve küçük burjuva çevrelerinde) serbestçe yayılıyor. Bununla da, gençlik hareketinde Maoist ve oportünist görüş ve eğilimler güçlendirilmek isteniyor. Bazıları, genellikle siyasi partilere, somut olarak da komünist partisine ihtiyaç olmadığı iddiasıyla ve bir de öncülük rolü bahşederek gençliği habire ayartıyorlar. Diğer bazıları da, «milli solcular» firması altında sınıfsal işbirliğini öğütüyor, böylelikle de askeri diktatörlüğe yardım ediyorlar.

Partimiz ve onun gençlik örgütü — Komünist Gençlik Federasyonu (KGF) —, bu gibi görüşlere karşı kesin bir mücadele yürütüyorlar. Bu yolda, özellikle üniversitelerde kayda değer başarılar elde ediliyor. Arjantin Üniversiteler Federasyonu'nun 1970 Kasımında yapılan olağanüstü VII. Kongresinde, üniversitelerin genç komünistler ve diğer sol güçler tarafından yönetilen örgütleri oyların çoğunu kazandılar. Üniversite gençliği hareketi, kapıları halk çocuklarına açık ilerici üniversiteler için mücadele programı temeli üzerinde yeniden örgütlendi. Üniversite öğrencileri arasında çalışan genç komünist kadrolarına bir çekim-düzen verildi. Son iki yıl içinde KGF saflarına 1000 kadar yeni üye alındı.

30 bin üyesi olan KGF, yakın geçmişte ve gizli olarak IX. Kongresini yaptı. Federasyon, üniversite çevresinin de ötesinde gençlik yığınlarını

kapsıyor. Bu örgüt, partinin işçi gençlik arasında, öncelikle yabancı tekel-
lere ait ve birçok proleter gencin çalıştığı büyük işletmelerdeki eylemlerine
de yardım ediyor. Arjantin komsomolları, askeri diktatörlüğe karşı savaşıyan
gençlerin hepsini saflarında birleştirecek bir yurtsever gençlik cephesi
kurmak amacını güdüyorlar. Esas gençlik örgütleri, memlekette «Arjantin-
liler Ulusal Toplantısı» adı verilen yığinsal harekete aktif olarak katılı-
yorlar.

Komünist partisinin ve KGF'nin çalışmaları, işte bu suretle, işçi sınıfının
ve bütün halkçı güçlerin sosyalist perspektifli tarımsal ve anti-emperyalist
bir devrimi hedef tutan mücadelesinde, gençlerin savaşıklık ruhundan,
enerjisinden ve kahramanlığından gereği gibi yararlanma maksadına
yöneltmiş bulunuyor.

S. Şçomen: Finlandiya'da 1960 yıllarıyla 70 yılları dönemecindeki
politik durumun karakteristik çizgileri, sınıf çelişkilerinin alabildiğine
keskinleşmesi, anti-monopolist mücadelenin kuvvetlenmesi, işçi sınıfının
örgütsellik bakımından daha yüksek bir düzeye çıkmış olması, sol güçler
arasında işbirliğinin genişlemesi, gençliğin politik aktivitesinin hissedilir
derecede artmasıdır.

1971 yılı başında memleketi baştanbaşa kaplıyan grev hareketine, bir-
çoğu yöneticiler arasında yer alan onbinlerce genç katıldılar. İşçilerin
haklı isteklerini hararetle destekliyen genç kültür adamları ve sanatçılar,
grevciler yararına konserler ve temsiller verdiler, gösterilerde ve toplantı-
larda da aşikâr olarak hazır bulundular.

Üniversite gençliği hareketi ilk defa olarak işçi sınıfının desteğini arıyor
ve onunla temas olanakları kolluyordu. Bugün üniversite öğrencileri ara-
sında işçi ailelerine mensup olanların sayısı nispeten daha çoktur. Genç-
lik hareketinin yönetiminde bunların kuvvetli bir etkisi vardır. Öte yan-
dan, artık gittikçe daha az sayıda üniversite genci, kendilerini imtiyaz-
lılar kategorisinden sayabilmekte ve toplumda bütün kapıların kendilerine
açık olduğuna güvenebilmektedir. Tam tersine, öğrenimlerini bitirenler
serbest işgücü olarak pazara çıkmakta, aynen işçilerin durumuna düş-
mekte, yani yarınları güvensizlik ve işsiz kalmak tehlikesi onları da tehdit
etmektedir.

Sağcı kuvvetlerin ve aynı zamanda neo-faşistlerin gemi azağı aldıkları
bugünkü koşullarda, işçiler, ilerici aydınlar ve üniversiteli gençler arasında
eylembirliğini güçlendirmek bilhassa gerekli ve önemlidir.

Gençliğin politik aktivitesi artarken, bunun yanı sıra aşırı-sol ideolojik
akımlarla bağlı bazı olumsuz yan çizgiler de kendini göstermektedir. Ger-
çeklikle ters düşen tutumlar, serüvencilik, «devrimci» züppelik ve anarşizm,
bu yan çizgilerin ayırdedici görünüşleridir.

Diğer komünist partileri gibi, Finlândia Komünist Partisi de gençlik arasındaki çalışmalara ve özellikle onun örgütlü eylemlerine büyük bir önem veriyor. Genç kuşağın eğitilmesi, parti işinin ayrı bir alanı olarak düşünülemez. Bu, parti hayatının organik bir parçasıdır. Partinin, politik, ekonomik, ideolojik bütün eylemi, şu veya bu derecede gençliğe değgin-dir. FKP son yıllarda edinilen tecrübeye dayanarak, işçi gençliğinin örgütlenmesine yardımın birincil önemde bir ödev olduğu sonucuna varmaktadır. Bu ödevin yerine getirilmesinde, her şeyden önce, genç işçilerin sendikalara bağlanması, bir yandan da Finlândia Demokratik Gençlik Birliği saflarının genişletilmesi sözkonusudur.

Bu, bizim partimizin, yürütülen sınıf savaşına üniversite gençliğinin katkısını küçümsemediği anlamına gelmez. Ama üniversiteli gençlerin eylemini ve bunun önemini abartmanın da gereği yoktur. Ve öte yandan, bu gençlik hareketi de, ancak işçi sınıfıyla ve onun örgütleriyle ortak eylem göstererek başarılı olabileceğini kavramalıdır.

Memleketimizde demokratik hareket son aylarda belirli bir olumlu tecrübe edindi. Bu tecrübe her şeyden önce somut bir kazanımda kendini gösterdi: Şehirlerde ve diğer büyük yerleşme yerlerinde, sendikalı genç işçiler için özel sendika klüpleri açıldı. Halen bu klüplere gösterilen ilgi ve üye olanların sayısı hızla artmakta, zira bunlar gençliğe aktif olarak politik mücadelede katılma olanağı vermektedir.

Partinin önünde, gençliğin ideolojik eğitimi konusunda büyük bir eylem alanı açılmaktadır. Bu ideolojik eğitimde, sadece Marksizm-Leninizme karşı ilgi uyandırmak değil, onu doğru biçimde benimsetmek, günümüzün politik koşullarına yaratıcı olarak uygulanmasını sağlamak da sözkonusudur. Partimiz, bu yolda, Demokratik Gençlik Birliği'yle beraber, değişik politik konularda tartışmalar örgütlemektedir.

Partinin köy gençliğiyle ilişkilerini sağlamlaştırmasında belirli güçlüklerle karşılaşılıyor. Son yıllarda gençlerin şehirlere akını yüzünden durum epey karmaşık bir hal aldı. Köy ekonomisi işlerine makinenin girmesi, sanayi ve kamu hizmetlerinin emebileceği belirli miktarda bir işgücü serbest bırakıyor. Bu işgücü, daha ziyade, köylerde sağlam kökleri olmayan ve öte yandan işçi hareketiyle de henüz bağlanmamış bulunan tabakalardan gelip oluşuyor. Bu ve benzeri güçlüklerle karşı, FKP, köylü gençliğinin ekonomik ve sosyal durumunu iyileştirmek için mücadele etmeyi en önemli ödevlerinden biri saymaktadır.

Biz, FKP'nin yakında yapılacak ve gençlik hareketindeki durumu da tahlil edecek olan XVI. Kongresine hazırlık süreci içinde, saflarımızı daha da sıklaştırıp birliğimizi sağlamlaştırarak, emekçiler arasında ve aynı zamanda memleketin yarınını somutlaştıran genç kuşak arasındaki çalışmalarımıza yeni bir canlılık verebileceğimizi kuvvetle ümit ediyoruz.

L. Ribeyro: Brezilya'da bugün üniversitelerde yaklaşık olarak 430 bin, orta öğrenim okullarında da 4,8 milyon öğrenci vardır. 14-24 yaşları arasındaki gençlerin 17 milyonu bulduğu düşünülürse, bu öğrenci sayısı çok sayılmaz.

Üniversite gençliği hareketinin ezilmesi, bir yandan da Milli Talebe Birliği'nden ve eyaletlerdeki üniversite öğrencileri birliklerinden (ki bunlar 1964 yılında yasaklanmıştır) tutun da, akademik directorium'lara kadar birçok örgütün dağıtılması ve yasaklanması, yüksek okulların faşistleştirilmesi, bütün ülkede üniversite gençlerinin sistemli biçimde tutuklanması yığınsal öğrenci hareketinde bir düşüş ve durgunluğa sebep olmuş, gençliği serüvenlere doğru iten küçük burjuva propagandasının kuvvetlenmesine de yardım etmiştir.

Bu böyle olsa da, üniversite gençliği hareketi şimdi saflarına yeniden çeki-düzen. vermeye çalışmakta, ve en önemlisi, aşırı-sol'un sahte şiarlarına kapılarak saptırılabilirdiği yıllardakine kıyasla çok daha yüksek bir politik olgunluk düzeyine ulaştığını göstermektedir.

Aşırı-sol'lar yalnız silâhlı savaşa belbağlıyarak, politik mücadelenin diğer bütün biçimlerini silkip atıyorlar, şehirlerde ve köylerde sadece «gerillâ savaşı»nı öğütüyorlardı. Üniversitelerde bu görüşlere yatkın kalabalık öğrenci grupları vardı. Bunlardan bazıları katolik kilisesine, diğerleri de Troçkist ve Maoistlere bağlıydılar. Bu durumda, biz komünistler, üniversite gençliği yığınlarını demokratik özgürlükler için, üniversite özerkliği için, öğretim sisteminin iyileştirilmesi ve diğer spesifik öğrenci istekleri için mücadeleye seferber etmeye çalışıyorduk. Üniversite öğrenci hareketinde çeşitli akımların eylembirliğini sağlamak için mücadele ederken, yalnız başımıza kaldığımız durumlar oluyordu. Ama yine de, yığınsal sokak gösterileri ve protesto kampanyaları örgütlenmesine katılmaktan hiçbir zaman geri durmadık.

Brezilya'da ortaya çıkan terör grupları, daha çok aşırı-sol üniversiteli elemanlardan oluşuyordu. Zaman zaman diplomatları, yolcu uçaklarını kaçıranlar, gerillâ savaşını örgütlemek üzere para edinmek için bankalara hücum edenler bunlardı. Bu keyfi başıbozuk eylemler, serüvenci ve terörist hareketler, Brezilya'da askeri diktatörlüğün baskıyı ve kovuşturmaları arttırmasına sebep oldu. Ordu birlikleri, polis ve tüm adalet makinesi, hep birden, ulusun ilerici güçlerine, öncelikle komünistlere, işçilere üniversitelilere ve bunların örgütlerine gaddarca çullandılar.

Komünist partisi, terörist hareketleri, yığınları devrimden yana kazanmaktan acizlik ve çaresizliğin bir ifadesi olarak, emekçilere inanmıyan ve boyuna kahraman türeten küçük burjuva ideologlarının etkisi altında kalmanın bir sonucu olarak reddetmektedir.

Bugünkü aşamada Brezilya komünistlerinin üniversite gençliği hareketindeki çalışmaları, bu hareketin geleneksel örgütlerini canlandırma ve

politik eylemlerini yenileme amacına yöneltmiştir. Komünist partisinin bu taktiğini, yüksek öğrenim gençliğinin üniversite özerkliği konusunda ve 477 sayılı kararnameye (1) karşı mücadelede birlik olması, öğrencilerle öğretim üyelerinin ittifakı, öğrenci birliklerinin ve bunların kolektif organlarının sağlamaştırılması gereği gibi hususlar belirlemektedir.

Üniversite öğrencilerinin spesifik isteklerinin yerine getirilmesini hedef tutan hareketin geliştirilmesi, memlekette demokratik özgürlükler için, Amerikan emperyalizmine karşı; barış için, Viyetnamdaki ABD saldırganlığına karşı yürütölen mücadelenin önemini hiçbir suretle azaltmış değildir. Üniversite hareketi, Brezilya toplumunda gitgide daha önemli bir rol oynamakta, üniversitelerde öğretim üyelerini de, ilerici aydınları da, kiliseyi de etkilemektedir. Genç üniversitelilerin, 477 sayılı kararnamenin kaldırılması ve öğrenimin parasız olması gibi demokratik istekleri, artık diktanın karşısındaki bütün muhalefet güçleri tarafından da benimsenmektedir. Ölüm cezasının kaldırılması kampanyasında üniversite öğrencileri katolik kilisesiyle güçbirliği yapmaktadırlar.

Memlekette her türlü politik eylemin yolunu kesen birçok engelin bulunduğu bugünkü koşullarda, dikta aleyhtarı cephenin örgütlenmesinde üniversiteliler hareketinin ayrı bir önemi vardır. Bu hareketin bağımsız ve demokratik karakteri, dürüstlüğü, fedakârlığı ve savaşkanlık ruhu, ona bütün politik akımların sevgi ve saygısını kazandırmıştır. Fakat genç üniversiteliler hareketi, bir yığın hareketi olarak, ancak bilimsel dünya görüşü temeli üzerinde geliştiği, örgütlerini yeniden canlandırdığı ve sağlamaştırdığı, hak ve istekleri uğrunda kesin bir mücadele yürüttüğü takdirde ödevlerini gerektiği gibi yerine getirebilecektir.

Bu Yuvarlak Masa Konferansı materyallerinin devamını gelecek sayımızda sunacağız.

(1) Bu kararname, üniversite makamlarına, üç yıla kadar süreyle dersleri kesme, hükümet aleyhtarlığından sanık öğrencileri üniversiteden çıkarma yetkisi vermektedir.

Grev savaşı cephelerinde

(1971 yılının yaz ve g z ayları)

1971 yılının bütün ikinci yarısında, dünya basını sayfalarında «Dolar bunalımı», «Ağır zamanlar», «Proteksiyonizmin dirilmesi», «Dünya döviz bunalımı» vb. gibi kara kara başlıklar ve karamsar değerlendirmeler hiç eksik olmadı. Kapitalist dünyasında meydana gelen sosyal-ekonomik ve politik durum, emperyalizmde çelişmelerin genel olarak arttığını göstermektedir.

Harp sonrası dönemde, artık iki yıldan fazla bir zamandır sürüp gitmekte olan en ciddi bunalımı ABD ekonomisi geçirmektedir. İngiltere sanayi üretimindeki durgunluk gerileme ve düşüş halini almıştır. Ortak Pazar  lkelerinde de aktif eylemler azalmaktadır. Japon sanayiinin birçok kolları üretimi azaltmışlar ya da bir durgunluğa düşmüşlerdir. Ekonomi konjonktürünün kötüleşmesi en etin bir enflasyonla birbirine örülmüştür. Uzmanlara göre, son 25 yıl içinde bu ölçüde bir enflasyon görülmemiştir ve en önemlisi, bunun sonu da görünmemektedir. Bu süreçlerin en yüksek noktası da dünya döviz bunalımının yeni tepreşmesidir.

Kapitalist toplumda daima olduğu gibi, bunalımın sonuçları da, bu işde hiçbir suçu olmayanların sırtına yüklenmektedir. Her şeyden önce, işgücü pazarında durum gayet kötüleşmiştir. Sadece Birleşik Amerikada işsizlerin sayısı 5,5 milyonu, İngilterede 970 bini, Fransada 600 bini, Kanadada 514 bini, İspanyada da 300 bini bulmuştur. Kapitalist  lkelerin birçoğunda işsizlik öyle s rengen bir hal almıştır ki, burjuva ekonomistleri bile buna artık sadece geçici karakterde çevrimsel bir olay gözüyle bakamamaktadırlar. Hemen bütün savaş sonrası dönemi boyunca tekellerin sözcülüğünü yapanların, bugün artık seslerini kısımaları rasgele değildir. Onlar d ne kadar övündükleri «tam istihdam» nimetlerini artık aynı ateşle savunmaz olmuşlardır. Üstelik, ekonominin gelişmesinde «sağlam işsizlik» in yararı fikrini telkin etmeye çalışmaktadırlar. İngilterede ingililer ve bazı burjuva basını organları, enflasyon eğiliminin k rletilmesi için emekçiler arasında 1,5–2 milyonluk daimi bir yedek işgücü ordusu bulundurulmasının gerekli olduğunu açıkça ileri sürmektedirler.

1930 yıllarındaki bunalımdan beri, yığınsal işsizlik ilk kez olarak sadece sanayi işçilerini değil, mühendisleri, teknisyenleri ve kantora memurlarını da kapsamaktadır. 1971 yılı başlarında ABD’de en yüksek vasıflı 114 bin diplomalı uzman işsiz kalmıştır. Bu süreç yılın ikinci yarısında da devam etmiştir. İşsizlik uzay araştırmalarıyla ilgili dallarda çalışan uzmanlar arasında en yüksek düzeyi (% 6,3) bulmuştur.

Kapitalist  lkelerin çoğunda işsizlik zorluklarına durmadan artan pahalılık da eklenmektedir. Bu pahalılık, işçi sınıfının etin bir savaşla elde

ettiği ücret zamlarının büyük bir kısmını yutmaktadır. Örneğin, İngilterede 1970 Eylülünden 1971 Eylülüne kadar hayat pahalılığı % 10,1, İspanyada % 16, Hollanda'da % 7,6, Japonyada % 7 ve Federal Almanyada % 5,4 artmıştır. Fransada fiyatlar hükümetçe «planlaştırıldığı» orandan, % 3,2'den çok daha fazla yükselmiştir. Latin Amerika ülkelerinde hayat görülmedik bir hızla pahalılaşmıştır. Örneğin, Arjantin'de 1971 yılının ilk dokuz ayında pahalılık % 30,4 artmıştır.

Ekonomik ve mali güçlüklerin kısıracında kıvrılan kapitalist ülkeleri yönetici sınıfları, sosyal stratejilerini gittikçe daha sık olarak değiştirmek zorunda kalmaktadırlar. Birçok hallerde, harp sonrası yıllarında benimsedikleri liberal reformist demagojiden bile vazgeçerek, tamamiyle işçi aleyhtarı politika metotlarına dönmektedirler. Durumun bu özelliğinden söz ederken, Kanada Komünist Partisi Genel Sekreteri Vilyam Kaştan yoldaş şöyle demiştir: «... Şimdi biz sınıf savaşının şiddetlenmeye başladığı, tekellilerin gitgide daha seyrek hallerde geriledikleri bir aşamaya giriyoruz. Bugün Kanada devlet-tekel kapitalizminin tutumuna bakarken, onun amaçladığını ilân ettiği tam istihdam ve fiyat istikrarı politikasından vazgeçerek belki de gerilemeye başladığını görüyoruz.»

İşçi sınıfına karşı olan tüm burjuva politikasının derin bunalımını yansıtan böyle bir gerileme, 1970 yılları başlarında İngiltere, Fransa, İtalya ve Federal Almanya dahil, gelişmiş kapitalist ülkelerin çoğunda görülmektedir. Bu geri gidişle birlikte, işçi aleyhtarı yasalar arttırılmakta, sendikalara baskı yapılmakta, sendika özgürlüğü kısıtlanmakta, işçi ve memur aylıklarının «dondurulmasına» çalışılmaktadır. Öte yandan, «yatırımı teşvik» bahanesiyle, tekellilere azami kâr elde edebilmeleri için sınırsız haklar garanti edilmektedir.

Emperyalizmin Çin Hindi'ne saldırısının ve diğer yıkıcı serüvenlerinin ekonomik sonuçlarının başlıca ağırlığını emekçilerin omuzlarına yükleme çabasıyla, ABD tekellileri geçen yılın yaz aylarında birtakım tedbirler almışlardır. 15 Ağustosta Başkan Nikson tarafından ilân edilen «olağanüstü ekonomi politikası»nın temelinde, işçi ücretlerinin dolaysız olarak bloke edilmesi yer almaktadır. Ücretlerin ilân edilen 90 gün süreyle dondurulması, «Deyli World» gazetesinin yazdığına göre, işçi sınıfına karşı 1930 yıllarından sonraki en yığınsal saldırdır.

Saldırının ilk aşamasında, Birleşik Amerika emekçileri, 600 000 devlet memuru ve 2,4 milyon öğretmen de dahil, sadece Eylül ayında, bundan önce toplu sözleşmeler gereğince elde edilen ücret zamlarının ödenmemesiyle 500 milyon dolar zarar etmişlerdir. Öte yandan en büyük 537 korporasyonun 1971 yılının üçüncü üç aylığındaki kazançları, geçen yılın aynı dönemine kıyasla, yüzde 11,6 artmıştır. Beyaz Saray'ın bildirdiğine göre, «olağanüstü ekonomi politikası»nın 1971 yılı Kasım ayında başlayan ikinci aşaması uzun süre devam edecektir.

Londra'da Muhafazakâr Parti hükümeti de aynı yoldan gitmektedir. Burada da soyguncu «gelirler politikası» yürütülmektedir. İşçi sınıfını işverenlere karşı çevireceği savaş silâhından yoksun etmek için İngiliz parlamentosu 5 Ağustosta «sanayi ilişkileri» adı verilen bir kanun kabul etti. Bununla güdülen maksat, sendikaları hukukan dizginlemek, hattâ boğmak, tekellerin büyük saldırısına uğradıkları bir sırada emekçilerin savaşını felce uğratmaktır. Sendikaların yeniden tescili diye bir işlem zorunluğuyula, sanayi mahkemeleri kurmakla ve sanayi ilişkileriyle ilgili komisyonlar meydana getirmekle, en büyük ve savaşçı sendikaların gücü ezilmek istenmektedir. Bundan böyle, hükümete, ulusal çıkarları tehlikeye düşüreceği kanısında olduğu hallerde, 60 günlük bir «soğutma süresi» adı altında grevleri erteleme hakkı verilmektedir. Atelye, işletme veya bir grup işletme çapında düzenlenen «yabani» dedikleri grevler yasaklanmaktadır. Sendika görevlilerine ağır para cezaları, hattâ hapis cezaları verilmektedir. Dergimizin sayfalarında daha önce de belirtildiği gibi, ABD'de gericilerin gemi aızıya aldıkları 1940 yıllarında kabul edilen «Taft-Hartli» adlı işçi aleyhtarı yüzkıztarıcı yasa İngiliz yasalarına örnek olmuştur. Böylelikle, Amerikan emperyalizmi, diğer kapitalist ülkelere, kendi ekonomik güçlükleriyle birlikte Okyanüs ötesi adaletinin işçi aleyhtarı «bilgeliği»ni de ihraç etmektedir.

Bütün bunları gözönüne alırsak, kapitalist ülkelerin çoğunda 1971 yılının proletarya ve geniş işçi yığınları tarafından yürütülen sınıf savaşlarının çok ilerlediği bir yıl olmasına şaşmamak gerekir. Bu özellikle grev hareketinde gayet açık olarak görülmektedir. Yılın sadece ilk yarısında, eldeki verilere göre, grevlere 30 milyon kişi katılmıştır. Yılın ikinci yarısında, geleneksel yaz izinleri ayları olmasına rağmen, grev savaşları şiddetinden pek bir şey yitirmeden devam etmiştir. Dergimizin bu sayısındaki birçok memleketin grev savaşı haberleri de buna tanıklık etmektedir. İşçi sınıfı, halkın geniş emekçi tabakaları, haklarına el uzatılmasına, mesleksel ve ekonomik çıkarlarına dokunulmasına göz yummayacaklarını, kapitalist tekeller sanki hiçbir şey olmamış gibi muazzam kârlar sövmeye devam ederlerken, «gelirler politikası»na kendilerini kurban etmeyeceklerini kesinlikle göstermektedirler.

V. İ. Lenin şöyle diyordu: «Mesleki savaş, tüm işçi hareketinin kapitalizmde her zaman gerekli, her an zorunlu, daimi belirtilerinden biridir.» (Bütün Eserleri, c. 47, s. 88—89)

Mesleki mücadelenin sosyalizm savaşına, işçi sınıfının tarihsel amaçlarına aykırı gösterilmesi yanlış olur. Bu mücadele devlet-tekel kapitalizminde de bütün önemini korumakta, ekonomik isteklerin ve emekçilerin çıkarlarının savunulması gereği daimi bir ödev olarak kalmaktadır. Burjuva devletin desteğiyle tekellerin işçi sınıfını büyük zorluklarla elde ettiği mevzilerden itmeye çalıştıkları bir zamanda, mesleksel mücadelenin mutlak zorunluluğu şüphe götürmez.

Geçen yılın grev savaşlarının önemli nitelik çizgileri arasında şunları belirtmek gerekir:

— Grevcilerin bütün bir sanayi kolunu ya da demiryolu işçileri, demir-çelik işçileri, devlet memurları, posta işçileri v. s. gibi ulusal çapta bütün bir emekçiler birliğini kapsayacak ölçüde büyük ve savaşkan nitelikte olmaları;

— Grevcilerin sosyal kadrosunun genişlemesi. Memurlar, mühendis-teknisyen görevliler, öğretmenler, hekimler, banka personeli, köy örgütleri, işçilerden grev savaşı sanatını artık çoktan öğrenmiş bulunmaktadır. Onlar şimdi bu proletarya silâhını her zamankinden daha emin olarak kullanmaktadırlar;

— Ücretlerin artırılması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi gibi basit isteklerin yanısıra, polis baskılarına son verilmesi, tutuklanan sendikacıların serbest bırakılması, aynı zamanda işletmelerin millileştirilmesi, anti-demokratik kanunların kaldırılması ve reformların gerçekleştirilmesi gibi isteklerin de ortaya atılması;

— Eylembirliğinin güçlenmesi, değişik politik akımlara (komünistler ve sosyal-demokratlar gibi) ve sendika merkezlerine mensup emekçilerin ortak bir mücadele yürütmeleri;

— Daha çeşitli savaş biçimlerinden yararlanılması. İşverenlere ve iktidara baskıda bulunmak için greve gitmek ve grev bekçileri koymaktan başka, yığinsal toplantılar, mitingler, gösteri yürüyüşleri düzenlemek, çoğu kere de işletmeleri işgal etmek gibi biçimlerin uygulanması;

— Lokavtlara ve işletmelerin «gelir sağlamadığı» bahanesiyle sahipleri tarafından kapatılmasına engel olmak maksadıyla, önleyici yığinsal çıkışlar düzenlenmesi . . .

Bu sonuncu nitelik çizgisi bilhassa dikkate değer. Bu, işsizlik probleminin keskinleşmesiyle birlikte, kapitalist memleketler emekçilerinin psikolojilerinde ciddi bir değişme olduğunu da göstermektedir. İşsizliğin çoktan unutulduğu sosyalist dünyanın örneği onları etkilemiştir. Onun için de, üretimin azaltılmasına ve buna bağlı işsizliğe artık eskisi gibi çaresiz bir şey gözüyle bakmıyorlar. Onların yeni bilinçleri, insanlık onur ve güçlerinin bilincine varmaları, ekonomik hayatın mekanizmasını daha iyi anlamaları, kendilerini çalışma hakları için kesinlikle direnmeye yöneltmektedir. Hattâ denebilir ki, tam istihdamı sağlama mücadelesi son zamanlarda birçok memlekette grev hareketinin önemli yönlerinden biri olmuştur. ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri Güs Hol yoldaş şöyle diyor: «İşyerinden emin olma problemi, günümüzde tüm işçi sınıfı için en aktüel bir problem-dir.» Bunun yığınları devrimcileştirme etkisi meydandadır. Fabrikalardan atılan, ya da işsiz kalma korkusuyla yaşayan insanlar, bunda, işvereni

véya firmayı suçlu görmekle beraber, kapitalist sistemin bir bütün olarak iflâsı belirtilerini de görmeye başlamışlardır.

Yığınla işten atılmalara karşı Iskoçya'da 6 bin gemi inşaat işçisinin haftalarca yürüttükleri savaş, proleter girişkenliği ve yığılmasının parlak bir örneği sayılabilir. «Aper Klayd Şipbildirs» konserninin iflâsı ile baş-gösteren işsizlik tehlikesi, işçileri tersanelerin yönetimini kendi ellerine almak zorunda bırakmış ve bu maksatla da bir sendika koordinasyon komitesi kurulmuştur. Muhafazakâr hükümetin, bu «tersine grev»i baskı ve tehdit yoluyla kırma denemeleri bir sonuç vermemiştir. Çalışma atelye şeflerinin yönetiminde devam etmekte, tersane bölgesi titizlikle korunmaktadır. İşçi sınıfı, bu mücadelede, tahripçi bir taşkınlıktan, patronların karşı gelmesine rağmen işletmenin çalışma sorumluluğunu yüklenmeye kadar, tarihsel bir yol aşmıştır.

Britanya emekçilerinin birçok birliklerince geniş ölçüde desteklenen Klayd gemi inşaatçılarının yığıtçe eylemlerinde, reformist metodların doğurduğu hayal kırıklığı ve işyerlerini sonuna dek savunma çabaları açıkça ifadesini bulmuştur. Şu muhakkaktır ki, emekçiler ancak kesin bir politik savaşla gerçek bir çalışma hakkı garantisi sağlayabilirler. Britanya adalarının sınıf savaşındaki bu dönem, bu savaşın daha yüksek bir düzeye çıktığını göstermektedir. Atelye şefleri komitesi başkanı komünist Cimi Rid şöyle diyor: «Mademki ne hükümet, ne de sosyal sistem bizim hakkımızı temin edemiyor, o halde biz hükümeti değiştirmeliyiz, ya da bu sisteme başka bir biçim vermeliyiz.»

Fransada gemi adamlarının ve liman işçilerinin çalışmalarını garanti-leme savaşı dokuz ay sürdü. Yeni toplu sözleşme, zorunlu işsizlik dönemlerinde tazminat ödenmesini öngörüyor. İşçilerin emekli sigortaları alanındaki istekleri yerine getiriliyor. 1947 yılında o zamanki Çalışma Bakanı komünist A. Krauz'un girişimiyle kabul edilen kanunda da öngörüldüğü gibi, liman işçilerine iş almayı garantileyen meslek kartları veriliyor. Nansi bölgesinin Şalin örme fabrikası kadın işçileri, fabrikanın kapatılmasına karşı büyük bir azimle savaştılar ve işverenleri gerilemek zorunda bıraktılar.

Birleşik Amerikada, Doğu sahilleri ve Meksika körfezi liman işçileriyle depo işçilerinden 45 bin sendika üyesi, esas itibarıyla işyerlerini koruma endişesiyle greve gittiler. Grev, liman işçilerinin üç yıl önce elde ettikleri çalışma garantisi hükmünü işverenlerin yeni toplu sözleşmeden çıkarmaya kalkışmaları üzerine patlak verdi. Vaktiyle İngilterenin en büyük «hava yolu» kapısını kapayan Hitrou hava alanı personelinin Kasım ayındaki grevi de işyerleri sayısının azaltılması plânına karşı bir protestoydu.

Emekçilerin azimli mücadelesi semerelerini vermektedir. Bu durum bazı memleketlerde sendika birliklerini etkiliyor. Bu sendika birlikleri ikircim

göstermekle beraber, yine de daha sol mevizilere geçiyorlar. Britanya Trejdünyonlar Kongresi'ndeki (BTK) değışiklikler bunun bir belirtisidir. BTK'nin Eylül Kongresi «sanayi ilişkileri kanunu»nu kesinlikle suçlamış ve buna uyulmaması çağrısında bulunmuştur. Sendikaların yeniden tescilli işleme karşı çıkan BTK, Tori'ler hükümetine meydan okumuştur. Kongre, özel sermayenin iflâsa sürüklediği Klayd tersanelerinin millileştirilmesi hakkında gemi inşaat işçilerinin ileri sürdükleri istekleri tamamiyle desteklemiştir. Aynı zamanda ekonomi politikasının belirlenmesine Britanya Trejdünyonlarının daha geniş ölçüde katılmalarını istemiştir. Bu durum, sendikalarla tekellerin zaten keskinleşen cepheleşmelerinin daha da şiddetleneceğini göstermektedir.

Bu gibi sola kaymalar, henüz pek sistemsize olsa da, diğer birçok memleketlerin sendika merkezlerinde de başgöstermektedir. Kapitalist dünyanın geçirmekte olduğu ekonomik güçlüklerin artması ve işçi sınıfı durumunun kötüleşmesi, reformist sendikaları bile kendi üyelerinin çıkarlarını daha aktif olarak savunmaya zorlamaktadır.

İşçi hareketinin bütün zor zamanlarında olduğu gibi, bugün de birlik ve beraberlik arzusu artmaktadır. Birçok memlekette, bölünmelere son verilmesi, birleşik ulusal sendika merkezlerinin sınıfsal ve anti-monopolist temel üzerinde yeniden kurulmaları sorunu artık pratik olarak ortaya atılmaktadır. Örneğin, İtalyada mevcut üç sendika birliği (İtalyan Genel Emek Konfederasyonu, İtalyan Emekçi Sendikaları Konfederasyonu ve İtalyan Emek Birliği) tek bir ulusal sendika örgütü meydana getirme sorunlarıyla ilgili bir belge yayınlamışlardır. Belgede, sendikaların sınıfsal özü belirtilmekte, amaçları da emekçilerin ekonomik ve sosyal çıkarlarının savunulması olarak gösterilmektedir. Bu üç sendika merkezi, elbirliğiyle işçi oturumları tertiplemekten başka, birçok basın-yayın işlerini birleştirmede ve ortak organları olacak aylık bir sendika dergisi çıkarmada anlaşmaya varmışlardır.

Birlik ve beraberlik eğilimleri Fransada da güçleniyor. Fransa Genel Emek Konfederasyonu ve Demokratik Emek Konfederasyonu sosyal-ekonomik istekleri ve yığinsal savaş taktiğini elbirliğiyle çalışarak belirliyorlar. Her iki konfederasyon, Eylül ayında bir oturum yaparak, geniş bir eylem programı hazırladılar. Bu program, işçilerin emekli sigortaları, sendikal haklarının savunulması, göçmen işçilerin durumunun iyileştirilmesi gibi sorunlarda ortak eylemlerde bulunulmasını öngörüyor. Tekeller hükümetinin, döviz bunalımı sonuçlarını daima emekçilerin sırtına yükleme çabalarına karşı savaş için koordine tedbirler alınmış bulunuyor. Bununla ilgili olarak, her iki sendika merkezi de, emekçilerin bu bunalımdan hiçbir sorumluluk taşıyamıyacaklarını ve yönetici sınıfların politikasından doğan zararı ödemiyeceklerini bildiriyorlar. İşçi ve memurların çalışma ve yaşama koşullarının iyileştirilmesi hakkındaki istekleri formüle eden her iki kon-

federasyon, «gelirler politikası»nı yeniden protesto ediyor ve emek ile sermaye arasında hiçbir «sosyal barış»ın sözkonusu olamayacağını kesinlikle belirtiyorlar.

1971 yılı içindeki grev savaşı olayları şöyle bir sonuçlamaya imkân veriyor: Böyle bir «barış» yoktur ve gerek ulusal, gerekse uluslararası ölçüde «sosyal barış» olamaz. Bütün kurnazlıklara karşın, devlet-tekel kapitalizmi, işçi sınıfını ve bu sınıfın yığınsal politik ve sendikal örgütlerini kendi sistemine katmak şöyle dursun, sosyal çelişkilerin keskinliğini bile hafifletemez.

Grev savaşları bütün kıtalarda devam ediyor. ABD'nin «olağanüstü ekonomik tedbirleri»nin etkisi altında işsizliğin daha da artması ve birçok memlekette ekonomik durumun kötüleşmesi yüzünden, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin savaşının bundan böyle de şiddetlenmesi haklı olarak beklenabilir.

Gerçekten, tekeller büyük bir yedek işgücü ordusunun belirmesiyle, işçilerin ve sendikaların yumuşayacağını, işsizlik korkusuyla daha düşük ücrete de, enflasyona da, yıpratıcı çalışma koşullarına da boyun eğeceklerini umuyorlar. Bu, gerici burjuvazinin eski, çok eski metodudur. Ekim Devrimi'nden biraz önce, Rus fabrikatörlerinden Ryabuşinski de, işçi hareketini açlık tehdidiyle, «açlığın sert eli»yle bastırabileceğini sanıyordu. Elli yıl önce bu metot sökmedi. Bugün de sökmiyecektir.

Tekellerin politikasına karşı direnmeyi örgütleyen, ücretlerin düşürülmesi ve işsizlik tehlikesine karşı hak ve çıkarlarını savunmak üzere yığınları harekete getiren sendikaların bu haklı savaşı, komünist ve işçi partilerince tam ve aktif olarak desteklenmektedir.

Rakamlar ve kanıtlar

Birleşik Amerika'da. Ücretlerinin arttırılmasını isteyen demiryolu makasçılarının genel millî grevi, ana hatların çoğunda ulaştırmayı felce uğrattı. Oklend hava alanı memurları, Nü York ve Detroyd kamu hizmetleri işçileri, Kaliforniya ve Oregon'da taş ocakları işçileri greve gittiler. Haziran ayında «Istirn Union Telegraf Kompani»den 20 000 telgrafçı işbaşı yapmadılar. ABD'nin Batı kıyıları liman işçileri Temmuzdan itibaren 100 gün işe gitmediler. Temmuzda bakır madeni ocaklarından ve 8 eyalette bakır-döküm fabrikalarından 39 bin işçi çalışmayı durdurdular. «Sauzern Reylyuey» ve «Union Pasifik Reylyoud» kumpanyaları demiryolları memurlarının grevi, tüm ana hatların $\frac{0}{10}$ 41'ini kapladı. Bundan sonra üç yolda daha gidiş-geliş durdu. Grevcilerin azim ve sebatı karşısında, patronlar, ileri sürülen istekleri yerine getirmek zorunda kaldılar. 500 bin telgrafçı bir genel millî greve gittiler. Çalışma Bakanlığının verilerine göre, Temmuz ayı içinde greve katılanların sayısı 1 milyonu buldu. Ekim ayı içinde doğu

kıyılarının bütün limanlarında ve Meksika körfezinde çalışmalar tamamen durdu. ABD tarihinde ilk kez olarak, tüm liman işçileri toptan greve gittiler. 20 eyalette çalışan madenciler 44 gün süren bir mücadele yürüttüler. 100 bin madenci 15 Kasım'da taşkömürü patronlarına isteklerini kabul ettirdiler.

İngiltere'de. Resmi verilere göre, 1971 yılı içinde işçi aleyhtarı yasalara karşı yapılan çok sayıda protesto grevleri dışında, 9 ayda grev yüzünden kaybolan iş günü sayısı 12 227 bini buldu. Bu miktar bütün 1970 yılındaki kayıptan daha fazladır. Yüksek fırınlarda çalışan 15 bin işçi, ücretlerinin artırılması isteğiyle Haziran başlarında genel milli greve gittiler. Haziran sonlarında özel yüksek ve orta öğrenim okullarından 37 bin kadar öğretim üyesi grev yaptılar. Memleket tarihinde ilk kez olarak, «Aper Klayd Şipbil-dırs» korporasyonu tersaneleri Atölye Şefleri Komitesi, bu sanayi işletmesinin yönetimini kendi eline almıştır. Ağustosta, Glasgow'da, Klayd gemi inşaat işçilerini desteklemek üzere 80 bin kişilik bir miting ve gösteri yapıldı. 200 binden fazla işçi dayanışma maksadıyla geçici olarak işi durdurdular. «Konkord» tipi uçak motorları yapan Bristol fabrikasından 6 bin işçi Kasım ayında işbaşı yapmadılar.

Belçika'da. Ağustos ayında «Safak» fabrikaları işçileri grev ilân ettiler. Haksız yere işten atılan bir arkadaşının tekrar işe alınmasını istediler. Eylülde «Azar» taşkömürü ocakları madencileri, Kur-Sent-Etien demir-çelik fabrikası işçileri greve gittiler. Kasım ayında Liej bölgesi döküm fabrikaları işçileri grev yaptılar.

İspanya'da. İşverenler seçilen sendika delegelerinin haklarını tanımak ve işçi ücretlerini arttırmak istemedikleri için, Haziran ayında Barselona'da «SEAT» fabrikasının 20 bin işçisi greve gittiler. Madrid'de ve diğer büyük şehirlerde hekimler grev yaptılar. Sonra memleket tarihinde en yığinsal grev olan öğretmenlerin genel milli grevi patlak verdi. Eylül ayında başkentte bütün inşaat işleri durdu. İşçiler ücretlerinin arttırılmasını, çalışma koşullarının iyileştirilmesini ve kendilerine özgür sendikalaşmak hakkının tanınmasını istediler. Birçok illerden 20 bin işçi bir dayanışma grevi ilân ettiler. Madrid'de 230 din adamı grevcileri desteklediklerini bildirdiler. Ekim ayında Asturya'da 12 bin madenci greve gittiler. «SEAT» fabrikasında yeniden grev patlak verdi. Idare, lokavta ve baskı yoluna başvurdu.

İtalya'da. «Yeni ekonomi politikası, Güney'i geliştirme reformları ve tam istihdam» ulusal konferansının kararlarını desteklemek üzere Roma'da 150 bin kişilik bir gösteri düzenlendi. İşyerlerinde sendika haklarının genişletilmesi için, «FIAT» fabrikalarından 185 bin işçi bir aydan fazla süren bir grev yaptılar. «Yeşil Kasırga» adındaki ırgat grevleri ilden ile yayılarak bütün yaz ve güz ayları boyunca devam etti. Güz mevsimi, işsizliğin ve pahalılığın artmasına karşı ve sendika haklarını savunmak için emekçilerin yürüttükleri yeni ve büyük mücadelelerle başladı. Kasım ayında grevler memleketin en önemli limanlarını kapladı.

Portekiz'de. Siyasal baskılara karşı Portu şehrinde düzenlenen gösteriye 20 bin kişi katıldı. İki binden fazla banka memuru, kendi sendikalarının tutuklanan önderinin serbest bırakılmasını isteyerek Lizbon sokaklarına döküldüler. Haziran ayında başkentte ve Portu şehrinde tekstil işletmelerinin çalışmaları durdu. Demir-çelik sanayiinde iş anlaşmazlıkları patlak verdi. Lizbon mağazaları satıcıları greve gittiler.

Federal Almanya'da. Kimya sanayiinde çalışan işçi ve memurlar, baskılara rağmen, birleşik bir anti-grev fonu meydana getiren konsernlerin direnişini kırarak ücretlerinin arttırılmasını sağlayabildiler. Kimyagerler sendikası, gösterileri, toplantıları ve büyük kimya işletmelerinde «dalgalı» grevleri içine alan yeni bir savaş taktiği kullanmaktadır. Kasım ayında Metal-İş'ten 112 bin işçi kısa süreli grevlere başladılar. Bunlar çalışma koşullarının iyileştirilmesini ve ücretlerin arttırılmasını istemektedirler.

Fransa'da. Mayıs ayında Genel Emek Konfederasyonu ile Fransız Demokratik Emek Konfederasyonu'nun çağrısı üzerine, emeklilik sigortalarının iyileştirilmesi isteklerini desteklemek maksadıyla birçok işletmede çalışmalar durduruldu ve gösteriler düzenlendi. Devletleştirilen «Reno» otomobil kumpanyası işletmeleri uzman işçilerinin azim ve sebatla yürüttükleri grev, hükümeti gerilemek zorunda bıraktı. Maddi durumlarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini isteyen devlet daireleri memurları 4 Haziranda bir ulusal istekler günü tertipletiler; Liselerde, kolejlerde ve okullarda yığınsal grevler yapıldı. Posta, telgraf, telefon, gümrük işçileri; hastaneler personeli, belediye ve genel müdürlükler memurları da greve gittiler. Birçok şehirde yığınsal gösteriler yapıldı. Eylül ayında, ticaret filosu personeli, ağır çalışma taktiğini uyguladılar. Orta öğrenim okulları öğretmenleri bir genel milli grev ilân ettiler. Paris metrosunda çalışanların Ekim ayında yaptıkları grev on gün sürdü.

İsviçre'de. Pekçok şehirde düzenlenen Mayıs gösteri ve mitinglerine katılanlar, beş günlük çalışma haftası uygulanmasını, ücretli izin süresinin uzatılmasını, askeri masrafların azaltılmasını, emekli aylıklarının arttırılmasını ve yabancı işçilere uygulanan ayırımcı mevsim statüsünün kaldırılmasını istediler.

İsrail'de. Çalışma Bakanlığı, 1971 yılındaki grev hareketinin, son on yılın en güçlü grev hareketi olduğunu bildiriyor. Başbakan Golda Meyir, memlekette «ayaklanmaya yakın, görülmedik bir durum» yaratıldığını bildiriyor. Haziran-Temmuz aylarında devlet hastaneleri personeli ve idare görevlileri greve gittiler. Daha sonra 1800 hekim de bu greve katıldılar. Grevçiler ücretlerinin arttırılmasını, aynı zamanda hekimler sendikasının tanınmasını istediler. Güzün Tel-Aviv hava alanı memurları ve Aşdod gümrükçüleri greve gittiler. İsrail lirasının devalüe edilmesini protesto için 8000 tüccar grev ilân ettiler.

Hindistan'da. Andhra Pradeş eyaletinin en büyük şehirlerinde, devlet dairelerinden 400 bin memur genel bir dayanışma grevi yaptılar. Grev

56 gün sürdü ve bütün Hindistan sendika merkezlerinde desteklendi. Haziran ayında ulusal bir mücadele günü tertiplendi. Hindistan Komünist Partisinin çağrısı üzerine, memleketin en büyük şehirlerinde binlerce işçi, memur ve aydın, barış ve demokrasi güçlerinin zaferi için savaşılmış, köklü sosyal ve ekonomik reformlar yapılması sloganlarıyla sokaklara döküldüler. 27 Ağustosta Batı Bengalya'da bir günlük genel bir grev yapıldı. İşçiler fabrikaların kapatılmasını protesto ettiler ve ücretlerinin de artırılmasını istediler. Bir Eylülde, Bombay'da 200 bin tekstil işçisi, ücretlerin artırılması ve kapatılan fabrikaların tekrar açılması isteğiyle 24 saatlik bir grev yaptılar. Ekim ayında yeni bir grev dalgası memleketin bütün tekstil merkezlerini kapladı.

Lübnan'da. Merkez Televizyon İstasyonu işçi ve memurları ücret arttırımı isteğiyle grev yaptılar. Banka memurları kanunsuz işten atılmaları protesto ederek işe gitmediler. İlâç fiyatlarında indirim yapılması yolundaki hükümet kararının yerine getirilmesi büyük firmalarca reddedilince, tüm memleket emekçilerinin %95'inin katıldığı bir saatlik genel bir grev yapıldı.

Güney Kore'de. Ulusal üniversite ve hazırlık fakültesi öğrencileri dokuz arkadaşının tutuklanmasını ve vatandaşlık özgürlüklerinin çiğnenmesini protesto için, 2 Temmuzda grev ilân ettiler.

Güney Viyetnam'da. Mayıs'ta «ESSO» petrol kumpanyası işçileri grev yaptılar. Aynı gün, tüm sahilboyu demiryollarında çalışmalar felce uğradı. Haziran ayında grev hareketi, bankaları, hava yollarını, bira ve soğutma sanayiini kapladı. Grev Saygon limanını da felce uğrattı. Bu liman işçileri, Ekim ayında Birleşik Amerikadan gelen silâh yüklü gemileri boşaltmayı reddettiler.

Japonya'da. Temmuz ortalarında devlet daire ve işletmeleri işçileri bir genel grev ilân ettiler. Japon emekçilerinin güz aksiyonunda, ekonomik isteklerin yanı sıra, Okinava'nın tamamıyla geri verilmesi, askersiz hale getirilmesi, Çin Hindindeki Amerikan saldırısının durdurulması gibi siyasal istekler de ileri sürüldü. 21 Ekimde düzenlenen geleneksel harp aleyhtarlığı gününe, 1,5 milyon dolayında Japon yurttaşı katıldı. 10 Kasımda işçiler, Okinava tarihinin en büyük siyasal gösterisini yaptılar. Sloganları, Okinava'nın askeri üslerden ve nükleer silâhlardan arınmış olarak geri verilmesiydi.

Dahomey'de. Genel Emekçiler Birliğinin Bir Mayıs çağrısı üzerine, hükümetin ekonomi politikasına ve sömürücülüğün artmasına karşı bir protesto yürüyüşü düzenlendi. Temmuz ayında bütün memleketi grev dalgası kapladı: Arkadaşlarının tekrar işe alınmasını isteyen 6 bin imalât sanayii işçisi greve gittiler. Sivil hava yolları kumpanyasından, tekstil sanayiinden ve Kotonu limanından 1500 işçi grev ilân ettiler.

Kenya'da. Doğu Afrika Birliği işletmelerinden 17 bin işçi ve görevli Mayıs ortasında işi bıraktılar. Bu grev, Kenya'da son üç yıldır görülen en büyük iş anlaşmazlığıdır.

Namibiya'da. Temmuz ayında demir-çelik işletmelerinde şimdiye kadarki grevlerin en büyüklerinden biri patlak verdi.

Mavritsiy Cumhuriyeti'nde. Taşıt işçileri ve enerji işletmelerinde çalışanlar, ücretlerin artırılmasını istiyerek 12 Ağustosta bir genel grev ilân ettiler. Kendilerine karşı ordu birlikleri yollandığı halde, yılgınlık göstermeyen emekçiler, isteklerini kabul ettirmeyi de başardılar.

Reünion'da. Haziran ayında, memurlar sendikası, ücretlerin azaltılmasına karşı bir genel protesto grevi yaptı.

Arjantin'de. «Standart oyl» ve «Şel» petrol kumpanyaları işçileri, ücretlerinin artırılmasını istediler. «Kraysler» otomobil kumpanyası işçileri ve Buenos-Ayres liman işçileri greve gittiler. Kordova, La-Rioha, Tukuman illeri devlet memurları, Buenos-Ayres ili işçi ve memurları grev savaşına devam ettiler. Haziran ayında 300 bin öğretmen genel greve gittiler. 6 Eylülde Kordova'da baskı yasalarının değiştirilmesi, hapislerdeki politikacı ve sendikacıların serbest bırakılması ve ücretlerde esaslı bir arttırma yapılması sloganlarıyla 14 saatlik bir genel grev yapıldı. Genel Emek Konfederasyonunun çağırısı üzerine, 29 Eylülde aynı maksatla düzenlenen 24 saatlik genel greve 5 milyon kişi katıldı. Memleketin bellibaşlı sanayi merkezlerinde çalışmalar kesildi, ulaştırma durdu. Grevçilere banka ve belediye memurları, kamu hizmetleri işçileri ve artistler de katıldılar. Ekim ve Kasım aylarında Kordova ilinde gergin grev savaşları devam etti.

Bolivya'da. Memlekette grev mücadelesi askeri darbeden sonra da kesilmedi. Çalışma koşullarının iyileştirilmesini isteyen kurşun madeni işçileri ocaklara inmediler. El-Paso Üniversitesi gençleri ve diğer şehirler öğrencileri, koğuşturmalarla karşı bir protesto grevi yaptılar.

Venezüellâ'da. «Gud-Year» kumpanyası işçilerinin grevi birkaç hafta sürdü. Haziran ayında grevler Amerikan tekellerinin diğer işletmelerine de geçti. Temmuz başlarında memleketin güney kesimindeki demir-çelik işletmelerinde 42 bin kişinin katıldığı bir genel grev ilân edildi. Amerikan kumpanyaları muhafaza altına alındılar. «Demir kuşak»ta gerçekten sıkı yönetim uygulandı.

Honduras'ta. Yeni hazırlanan öğretim programını anti-ulusal ve yurt-severliğe aykırı olarak vasıflandıran «Ulusal Kültürü Savunma Cephesi» ve «İlerici Öğretmenler Birliği», Ağustosta öğrencilerle birlikte grev ilân ederek, hükümetin, eğitim-öğretim sorunlarında Amerikan danışmalarının «yardım»ından vazgeçmesini istediler.

Kolumbiya'da. Mayıs ayında, Kukuta şehrinde yapılan ve bütün siyasi partiler, sendikalar ve diğer yığınsal örgütler temsilcilerinden kurulu bir komite tarafından yönetilen genel greve katılanlar, «Kolumbiyn Petroleum» Amerikan kumpanyasının tüm işletmelerinin ve mallarının devletleştirilmesi hakkında alınan hükümet kararının gerçekleştirilmesini istediler. Bu

greve işçi örgütlerinden başka, ticaret, sanayi ve bankacılık burjuvazisi birlikleri de katıldılar. Ağustos ayında başkent ilkokul öğretmenlerinin yaptıkları grev iki haftadan fazla sürdü.

Salvador'da. Ağustos ortalarında başkentte 40 bin kişinin katıldığı bir gösteri düzenlendi. Gösteriye katılanlar, emekçilerin haklarının korunmasını, yeni bir iş kanunu hazırlanmasını ve tarım işçilerine de sendika kurma hakkı tanınmasını istediler. Fabrikalarda, öğrenim müesseselerinde ve ulaşırmada da benzeri isteklerle kısmi grevler yapıldı. Durumlarının iyileştirilmesini ve kendilerine sendika kurma hakkı tanınmasını isteyen öğretmenler de greve gittiler. Sanayi ve ulaşırmaya işçilerinin 8 büyük sendikası da bir dayanışma greviyle öğretmenleri desteklediler.

Urugvay'da. 10 Haziranda, Ulusal İşçi Meclisinin çağrısı üzerine, başkentte 24 saatlik bir genel grev yapıldı. Grevçiler «olağanüstü güvenlik tedbirleri» kanununun değiştirilmesini, anayasal hakların gerçekleştirilmesini, köklü sosyal-ekonomik değişiklikler yapılmasını, siyasal hükümlülerin ve benzeri mahkûmların serbest bırakılmalarını istediler. Yine Haziranda, bu kez tüm memleketi kaplayan 24 saatlik bir greve gidildi. Bu grev, daha önce parlamento tarafından kaldırılan «olağanüstü güvenlik tedbirleri»nin yeniden uygulanmasıyla ilgili hükümet kararını protesto için yapıldı. Ulusal İşçi Meclisi'nce ilân edilen programı desteklemek üzere, 20 Temmuzda bir «savaş günü» düzenlendi, ekonominin değişik sektörlerinden 500 bin işçi gerici yasanın yeniden uygulanmasına son verilmesini istediler.

Ekvador'da. Haziranda Guyas eyaleti öğretmenleri grev ilân ettiler ve bütün orta öğrenim öğretmen ve öğrencileri tarafından desteklendiler. Grevci öğretmenler, ücretlerinin arttırılmasını ve kanunsuz olarak işten atılan öğretmenlerin tekrar işe alınmalarını istediler. 28—29 Temmuzda da, işçi ücretlerinin arttırılması ve köklü bir toprak reformu yapılması isteğiyle 48 saatlik bir genel grev yapıldı.

Avustralya'da. İşverenlerin ücretleri arttırmayı ve çalışma koşullarını iyileştirmeyi reddetmeleri üzerine, demir-çelik işçileri Temmuz ortalarında bir günlük bir greve gittiler. Ağustos başlarında 70 bin kadar demiryolu işçisi de benzeri nedenlerle çalışmaya ara verdiler.

Enternasyonalizm açısından Sovyet-Çin ilişkileri

Sovyetler Birliği ile Çin arasındaki ilişkiler, yalnız her iki halkın temel çıkarlarını ilgilendiren bir sorun olmakla kalmamakta, bunun çok daha ötesinde bütün dünya durumunu da, sınıfsal güçlerin uluslararası dağılım ve dengesini de kuvvetle etkilemektedir. Bundan ötürü, Sovyet-Çin ilişkilerini tahlil yönündeki Marksist incelemelerin önemi söz götürmez. Bu bakımdan, O. Borisof ve B. Koloskof'un yakın geçmişte Sovyetler Birliğinde yayınlanan kitabı okuyucuları şüphesiz ilgilendirmektedir. (1) Bu kitabın özelliği ve değeri, yığın yığın kanıta, belgelere, her iki taraftan tarihsel olaylara katılanların şimdiye kadar yayınlanmamış arşiv verilerine ve bilgilerine dayanmakta olmasıdır.

Kitabın yazarları, her şeyden önce, Çin devrimci güçlerinin Sovyetler Birliğiyle ve dolayısıyla dünya devrimci hareketiyle ittifakının, Çin devriminin üstün gelmesinde çözümleyici rol oynayan etkenlerden biri olduğunu inandırıcı biçimde göstermektedirler. Bu devrimin Sovyetler Birliği tarafından politik, ekonomik, askeri ve diplomatik yönlerden çıkar gözetilmeksizin desteklenmesinin, ÇHC'nin plânlı ekonomik ve kültürel gelişme yolunda güvenle-yürüyen egemen bir devlet olarak oluşma ve sağlamlaşmasında olağanüstü bir önemi vardır. Bu süreçte diğer sosyalist ülkeler, bütün uluslararası komünist ve işçi hareketi de önemli bir rol oynamışlardır.

Kitapta, 1949—60 yılları döneminde Sovyetler Birliğinin ÇHC'ne yaptığı etraflı yardımlar ayrıntılı olarak tahlil edilmektedir. Çin'de bu dönemde Sovyet yardımıyla 20'den fazla büyük sanayi işletmesi, atelye ve diğer tesisler kurulmuştur. Sovyet yardımıyla kurulan bu ilk sanayi işletmeleri, memlekette modern sanayiinin temeli olmuş, bunlar yeni endüstri kollarının (alüminyum, âlet-donatım, maden üretimi ve metal işleme, sentetik kauçuk, otomobil, traktör, havacılık, elektronik, radyoteknik, savunma vb.) yaratılmasına olanak vermekle kalmamış, aynı zamanda en önemli maddelerde üretim kapasitelerinin önemli derecede artırılmasını sağlamışlardır. O yıllarda ÇHC'ne 10 binden fazla yüksek vasıflı Sovyet uzmanı gönderilmiştir. Aynı yıllarda 2000 Çinli uzman ve 1000 kadar da bilim adamı bilim ve tekniğin en yeni ulaşımalarını görüp öğrenmeleri için bilimsel-teknik işbirliği hatından Sovyetler Birliğine alınmış, 8000 Çin yurttaşı Sovyetler Birliğinde üretim tekniği öğreniminden geçmiş, 11 000'den fazla Çinli genç de SSCB üniversitelerinde okumuşlardır. On yılı biraz aşan bir süre içinde, Sovyetler Birliği, Çin'e, genellikle karşılıksız olarak

(1) O. B. Borisof, B. T. Koloskof. 1945—1970 yıllarında Sovyet-Çin ilişkileri. Kısa inceleme. «Mısl» Yayınevi, 1971, 479 s.

24 000 takım bilimsel-teknik dokümantasyon vermiş, bilim, kültür ve sağlık alanlarında gelişmesi için esaslı yardımlarda bulunmuştur.

Sovyet halkı, Çin halkına, Hitler faşizmiyle harbin ağır yaralarını sarmaya çalıştığı, en ağır zamanlarda da yardımda bulunmuştur. Kitabı kaleme alanların belirttikleri gibi, SSCB alabildiğine zengin tecrübesini kardeşçe bir cömertlikle Çin'e vermekle, bu genç cumhuriyeti ve kadrolarını, vaktiyle Sovyet ülkesinin gelişmesi sürecinde işlenmiş olan hataları tekrar etmekten kurtarmıştır.

Bütün bunlar, yüzyıllar boyu, Çinli olmıyan her yabancı şeye karşı güvensizlik ruhunda eğitilmiş olan Çin halk yığınları arasında SSCB'ne karşı enternasyonalci kardeşlik duygularını, Sun Yat-sen'den Çin komünist-enternasyonalistlerine kadar memleketin en değerli oğullarının halk arasında daima yaymaya çalıştıkları iyi duyguları daha da sağlamlaştırmıştır.

O. Borisof ve B. Koloskof, iki memleket arasında yeni, sosyalist tipten ilişkilerin kuruluşunu değerlendirirken, bu işin öyle basit ve pürüzsüzce başarılmış olmadığını da belirtmektedirler. Bu ilişkiler karmaşık ve çelişkili bir süreç boyunca oluşmuş ve zaman zaman Çin'deki milliyetçi ve anti-sosyalist kuvvetlerin direnişleriyle karşılaşmıştır.

Kitapta, son on yıldır, iki memleket arasındaki ilişkilerin bozulmasının, daha sonra da adamakıllı gerginleşmesinin nedenleri gözden geçirilmektedir. Bu ilişkilerin, yazarlar tarafından da haklı olarak belirtildiği gibi, uluslararası durum ve koşullar toplamı dışında, her şeyden önce anti-emperyalist savaşın ihtiyaçları, zamanımızın üç temel devrimci gücü olarak dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketinin sınıksız birleşmeleri ihtiyacı gözönünde tutulmaksızın doğru biçimde anlaşılması zordur.

Ne var ki, ÇHC'nin şimdiki yönetmenleriyle ilkesel fikir ayrılıklarının önemini gözönünde bulunduran Sovyetler Birliği, bu anlaşmazlıkların uluslararası ilişkilere yansımaları daima önlemeye çalışmıştır ve çalışmaktadır. Kitapta, SBKP'nin, iki memleket ve parti arasındaki gerginliği gidermek için büyük bir sabır göstererek attığı ve atmakta olduğu yapıcı adımlar ayrıntılarıyla anlatılmaktadır. Hele Sovyet uzmanlarının Çin'deki çalışmalarıyla ve aynı zamanda Sovyet-Çin sınırı boyunca durumun normalleştirilmesi için SSCB'nin aldığı tedbirlerle ilgili sayfalar büyük bir merakla okunmaktadır.

Anti-komünizmin ideologları, ÇHC ile SSCB arasında dostluk ilişkileri ve işbirliğinin canlandırılmasına, güya iki memleketin ulusal çıkarları arasındaki çözümsüz çelişkiler yüzünden imkân olmadığını ispata çalışmaktadırlar. Gerçekteyse, yazarların da belirttikleri gibi, tarih, SSCB ile Çin arasında yadsıma ve hele çelişki için nesnel olmadığını ve olamı-

yacağını göstermektedir. Gerek her iki memleketin, gerekse dünya devrim sürecinin başarılı gelişme ihtiyaçları, Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında dostluk ve işbirliği için gerekli önkoşulları yaratmaktadır.

Zamanımızda, Çin gibi bir memleket, dünyadan, yani yeryüzünde başarmakta olan devrimci gelişmeden, devrimci güçlerin yaşadığımız çağı yaratıcı biçimde etkilemeleri sürecinden büsbütün tecrit edilemez. SBKP, Sovyet halkını, Çin halkına, onun tarih ve kültürüne, yurdunun devrimci dönüşümü uğrındaki savaşına karşı daima dostluk duyguları ve derin saygı ruhunda eğitmektedir. Sovyetler Birliği, uluslararası alanda Çin halkının mâkul çıkarlarını ardıcıl olarak savunmakta, onun BMT'nda haklı yerini alma isteğinin gerçekleşmesi için daimi bir çaba harcamakta, emperyalistlerin iki memleket arasındaki gerginliği kıskırtma denemelerine kesin bir direnç göstermektedir.

SBKP'nin, Sovyet-Çin ilişkilerini normalleştirmeyi, Sovyet ve Çin halkları arasında iyi komşuluk ve dostluğu canlandırmayı öngören hareket hattı partinin XXIV. Kongresince de doğrulanmıştır. Netekim, kongre kararında şöyle denilmektedir: «Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi, her iki memleketin köklü ve sürekli çıkarlarına, dünya sosyalizmi ve emperyalizme karşı savaşı güçlendirme dâvasının çıkarlarına uygundur.»

G. S.

Tarihten sayfalar ve zamanımız

Okuyucularımızın isteği üzerine, bu sayımızdan itibaren, dünya komünist ve işçi hareketinin tanınmış militanlarının anılarını anlatacakları bir köşe açıyoruz. Devrim savaşlarından nice sayfaları canlandıracak olan bu anılar, zamanımızın birçok olaylarını daha iyi anlamamıza yardım edecek ve değerli bir tecrübe kaynağı olacaktır.

Komünistin anıları

JAK DÜKLO

«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi, bana, FKP'nin emektar bir militanı sıfatıyla anılarımı yazmamı teklif etti. Bu ödevi yerine getirirken, geçmişteki çalışmalarımı ayrıntılarıyla anlatmaktansa, bunlar arasında en önemli birkaç olay ve durumu ele almanın, bu geçmiş olayların ışığı altında da bugünkü problemlerden söz etmenin daha iyi olacağını düşündüm.

Başlarken, doğal olarak, her şeyden önce Ekim Devrimi'nin benim üzerimde yaptığı etkiyi ve 29 Aralık 1920'de kurulan genç Fransız Komünist Partisine nasıl girdiğimi anlatacağım.

1917 yılında

1917 güzünde Meşed'te (Vestfalya) Rus esirleriyle aynı kampta bulundum. O zamanlar Rusya'da olup biten her şey beni ilgilendiriyordu. Bundan ötürü, Ruslarla bu ilk temas fırsatını iyi kullanmaya çalıştım.

Ben ve Rusyadaki olayları merak eden diğer Fransız arkadaşlarım, Rus esirleriyle izlenimlerimizi paylaştığımız ilk konuşmalarımızda, aralarında bazı tartışmalara tanık olduk. Bir yanda Kerenski Geçici Hükümeti taraftarları, öte yanda bolşevikleri, Lenin'i destekleyenler kıyasıya tartışıyorlardı. Bu tartışmaların gerçek nedenlerini ve gerekçelerini öğrenmeye can atıyordum. Kaldı ki, elde edebildiğimiz bazı gazeteler de, iki tarafın kıyasıya çatıştıklarını yazıyorlardı. Bizim temas kurabildiğimiz Ruslar bolşeviklerden yanaydılar. Onlardan geniş bilgi alıyorduk. Her birinin açıklamaları ve görüşleri o kadar inandırıcıydı ki, çok geçmeden ben de Lenin'in dostlarını dost saymaya başladım.

O zamanlar beni bu insanlara ısındıran nedeni elbette teorik olarak, açıklayamazdım. Ama Geçici Hükümetin Rusyada gidişatı kökten değiştirebilecek durumda olmadığını artık ben de görüyordum. Bu hükümet harbi sürdürüyor, Çarlığın metotlarından ayrımı olmayan metotlara başvuruyordu. Üstelik, herkes, karşı devrimin hücumlarına bu hükümetin dayanmayacağını düşünüyordu.

İşte bunun içindir ki, bolşeviklerin bulunduğumuz kampta konuşulan tutumları ve görüşleri, elimize geçen Alman gazetelerinin bu konuda yazdıkları bana da doğru görünüyordu. Gerçi bu gazetelerin Lenin'e teveccühleri yoktu. Ama biz Lenin'e o nispette sempati besliyorduk. Okuyabildiğimiz yazılar, Rusyada bolşeviklerin ciddi bir kuvvet olduklarını ve iktidarı almaya niyetlendiklerini gösteriyordu. Böyle bir şey de, durumu kökünden değiştirebilecek devrimin başlangıcı olabilirdi.

Bütün 1917 yılı boyunca görülen harpten nefret belirtileri, Fransa'da askerlerin isyanlarına sebep oldu ve Ekim Devrimi'nden yana geçmelerinde önemli bir rol oynadı. Benim fikrimce, Sovyet hükümeti barış teklifinde bulunmasıyla da diğer hiçbir hükümete benzemiyordu. Barış ve Toprak Buyrukları, Rusya'da benim hayran olduğum en önemli olaylardı.

Benim gibi sosyalist fikirlere yabancı olmıyan, sosyalizmi ve Paris Komünü'nün önemini kavramaya çalışan, köylü kökenli olması bakımından da toprak mülkiyetinin ne demek olduğunu iyi bilen bir kimse için, Sovyet iktidarının kabul ettiği Toprak Buyruksu geçmişle ilişkileri gerçekten kesmek anlamına geliyordu. Öyle ki, üstün gelen devrimin âdeta 1793 devrimini devam ettirdiğini, ama onu kat kat aştığını sanıyordum. Gerçi bu devrimde nitel bakımdan yeni olanı anlamaktan uzaktım, ama onu bütün aklım ve yüreğimle kabul ediyordum.

O zamandan, yani 1917 yılı sonundan itibaren Ekim fikirlerini benim sedim ve o zamandan beri kanılarımı değiştirmedim.

Aynı olayları hepimiz başka başka yorumluyorduk. Birçokları bunları başka açıdan ve başka durumlar içinde görüyorlardı. Ekim Devrimi'nin muazzam önemini çabucak kavramakla ben be bahtiyardım. Herkes gibi ben de bu devrimin tutunup tutunamayacağını soruyordum. Çünkü önümüzde Lenin'in de bildiği 72 gün tutunabilmiş Paris Komünü deneyi vardı. Fransız gercileri Sovyet egemenliğinin tutunamayacağını düşünüyorlardı. Onların başlangıçtaki bu kanısı yerini yavaş yavaş mühtiş bir hayal kırıklığına terketti. Bu da zamanla kötücül bir anti-sovyetik kampanya biçimini aldı.

Bütün bunlara dayanarak ben daha 1917 yılı sonunda seçimimi yaptığımı söyleyebilirim. Ben her yerde dilden düşmiyen Rusya olaylarını ve devrimi dikkatle izliyerek, Geçici Hükümeti deviren ve Sovyetler egemenliğini kuran bolşevikleri benimsiyor, onlarla dayanışma duyguları besliyordum.

Komünistler partisinin üyesi

11 Kasım 1918'de Kompien Barışı'nın imzalanmasından sonra Fransa'ya döndüm. Artık Enternasyonalî Canlandırma Komitesi'ne girmeyi ve Lenin'in Enternasyonalî'ne katılma kampanyasında görev almayı boyun borcu sayıyordum.

Bu problem, Strazburg Kongresi'nin (Şubat 1920) Komünist Enternasyonalî'ne girme koşullarını anlamakla görevlendirdiği Marsel Kaşen ve L. Frosar'ın Moskova'yı ziyaretlerinden sonra bütün keskinliğiyle ortaya konuldu. Her ikisi de, öncelikle M. Kaşen, girilmesinden yana olduklarını açıkladılar (onun arkadaşı 1923 yılı başında Komparti'den çıktı).

25 Aralık 1920'de açılan Tur Kongresi'nde, Komintern'e girme problemi bir sonuca bağlanmalıydı. Netekim, Kongre, 29 Aralık gece oturumunda yapılan oylamayla girilmesini kararlaştırdı. Ben de 30 Aralık günü X. ilde Seksiyon Börosu'na giderek, partiye üye olma dilekçemi verdim. Çok geçmeden kabul edildim. İlk fırsatta, sosyalist seksiyonun komünist seksiyonuna çevrilmesi çalışmalarına katılmam gerekiyordu. O günlerde, seksiyonda, hangi üyelerin III. Enternasyonal'e girilmesi kararına uymaya hazır olduklarının ve hangilerinin de — Leon Blum'um deyimiyle — «eski evde kalmak» istediklerinin anlaşılması için tartışmalar yapılıyordu.

Benim yeni SFIK (!) seksiyonum, Sambre-e-Möz sokağında «Egaliter» binasına yerleşti. Eski Sosyalist Seksiyonu'nun çoğu üyeleri Tur Kongresinin kararını tasvip ettiler. Bu sayede seksiyona bazı yeni üyeler de girdiler. Böylece, kongre kararını tasvip edenlerin sayısı birkaç yüzü buldu.

O zamanlar biz gergin bir politik hayat yaşıyorduk. «Egaliter» salonu sık sık dolup taşıyordu. Çok geçmeden anladım ki, çenesine güvenen bazı kişiler seksiyonun işlerini kendi görüşlerine göre yönetebiliyor ve bazan tamamiyle ciddi gerekçeleri de hiçe sayabiliyorlardı. Bu durum beni Lenin'in — o zamanlar broşür halinde çıkmakta olan — eserlerini okumaya, Marks ve Engels'in eserlerini öğrenmeye yöneltiyordu. Başlangıçta biraz ürkek de olsa, yavaş yavaş tartışmalara katılmaya başladım. Artık komünizm dâvasıyla çelişir gördüğüm her şeye itiraz ediyordum.

Seksiyonun bazı üyelerinin yeni partiye eskisinin çalışma yöntem ve üslûbunu kabul ettirme çabaları gözümden kaçmıyordu. Bunlar zaman zaman Komintern'in kararlarına şüpheyle bakıyor, diğer üyelere de kabule değer bulmadıkları bu kararların güya yanlış enformasyon sonucu olduğu fikrini telkin etmeye yelteniyorlardı. Büyük bir saygı beslediğim Komünist Enternasyonalî'nin itibarının böylece sarsılmak istenmesine göz yumamazdım. Artık yavaş yavaş artan tecrübem de bana cesaret veriyordu. Fikirlerimi açık ve kuvvetle belirtmeyi de epeyce öğrenmiştim. Böylece, hem III. Enternasyonalî gözden düşürmeye çalışanlara, hem de parti disiplinine uymayanlara karşı mücadeleye giriştim.

Gerçekten de yeni partide eskisinin birçok çizgileri ve alışkanlıkları devam ediyordu. Çokluk 200 veya 300 kişinin katıldığı seksiyon toplantılarımız âdeta parlâmentoyu andırıyordu; hatibimiz çok, ama alınan kararları yerine getirenimiz yoktu.

(!) SFIK-Section française de l'Internationale Communiste (Komünist Enternasyonalî Fransız Seksiyonu).

Ben seksiyondaki politik tartışmalara gitgide daha aktif biçimde katılıyordum. Yavaş yavaş yoldaşların güvenini kazanmıştım. Artık onlar üzerinde belirli bir etki de yapabiliyordum. 1921 yılı sonunda, seksiyon yönetimini yenileme sözkonusu olduğu zaman, sekreterliğe aday gösterildim ve çetin politik çatışmalardan sonra seçilebildim.

Seksiyon toplantılarına katılanlar çoktu. Ama afiş yapıştırma ve beyanname dağıtma işleri için adam bulmakta güçlük çekiyorduk.

Tek sözle, artık bizi işçi sınıfının tekcephesini yaratmak üzere büyük bir politik mücadele bekliyordu.

Tekcephe mücadelesi

Komintern'in III. Kongresi «yığınlar arasında» politik formülünü ileri sürdü. Bu formül, işçi sınıfı öncüsünün, komünist partisinde politik ve örgütsel erkinlik ve eylem serbestliği kazanarak, II. ve II½. Enternasyonallerde (bu sonuncusu II. ve III. Enternasyonaller arasında kararsız bir denge sağlamaya çalıştı) birleşmiş emekçilerle eylembirliği koşulları yaratması gerektiği anlamına geliyordu.

Demek oluyor ki, FKP'nin savaş yeteneğine yığınları pratikte ikna edebilmek için, onların isteklerine ve çıkarlarına uygun somut bir eylem programı hazırlanması gerekiyordu. O zamanki koşullar içinde, komünist partisinin emekçiler arasındaki çalışmalarını genişletmesi ancak işçi sınıfının tekcephe politikasıyla mümkün olabilirdi. Ben bunu açıkça anlıyor, fakat düşüncelerimi bütün arkadaşlara kabul ettiremiyordum. Partide durum karışık; benim seksiyonumda da tekcephe politikasına karşı çetin bir direniş vardı ve bunu kırmak gerekiyordu. Bundan başka, tekcephe fikrine karşıkoyma hareketi, 1922 Nisanında Obervillie'de toplanan Ulusal Konsey'de de çoğunluğun desteğini kazanmıştı.

Aynı yıl Haziran ayında toplanan Komintern Yürütme Komitesi sağcı unsurlara karşı sağlam güçleri biraraya getirmeye çalıştı, ve parti yönetim komitesi, sol ve sol-merkezci elemanların yeniden gruplaşmasını öngören Froşar-Suvarin tezlerini tasvip etti.

Froşar bu tezleri Belvilüz salonunda yapılan toplantıda açıkladı. Parti 1922 Ekiminde yapılması kararlaştırılan Paris Kongresinden önce bunları müzakere etmeliydi. Benim seksiyonumun büyük çoğunluğu tezleri tasvip etti. Bu tamamiyle yerinde bir uzlaşmaydı.

Ne var ki, Froşar oynadığı oyuna devam ediyordu. Aramızda yeri olmiyan sağcı unsurların saflarımızdan çıkarılması fikrini benimsemiyeen tutumu, onun partiden ayrılmak için bahane aradığı izlenimini uyandırıyordu. Yöneticilerden çoğunun desteğini kazanamıyan Froşer ve dostları, partinin Paris Kongresinde çeşitli olaylar çıkardılar. Bence bunlar derhal partiyle ilişkilerinin kesilmesi için yeterliydi. Kongrenin bizzat hazır bulun-

duğum bir oturumunda, Frosar ve dostlarının, güya Jores'e hakaret edildiğinden ötürü (ki bunun aslı yoktu) havayı bozmak için birçok kasıtlı kişiktirmalar yaptıklarına da tanık oldum.

Bu sorunun çözümü Komintern'in IV. Kongresine bırakılmıştı. Bu durum, parti yönetiminde çeşitli eğilimlerin temsilcileri bulundurulmak suretiyle, sağcı unsurlara karşı tedbirler alınmasını gerektirdi. Marksist-Leninist bir partide gruplar bulundurulması caiz olmasa da, bunlar o zaman genç Fransız Komünist Partisinde geçmişin kalıntısı olarak alakonmuşlardı.

Lenin'in ölümü

FKP'nin Lion'da yapılan kongresi sırasında, Lenin'in öldüğünü bildiren kara haber duyuldu. Biz Ekim Devrimi'nin büyük strateji dehasının hasta olduğunu elbette biliyorduk. Fakat burjuva basınında onun öldüğüne dair haberler o kadar sık çıkıyordu ki, Lenin yoldaşın sağlık durumunun bir hayli kötüleştiği söylentileri bana ve arkadaşlarıma ister istemez abartmalı görünüyordu. Bolşevik Partisinin 1923 Nisanında yapılan XII. Kongresi çalışmalarına Lenin yoldaşın katılmadığını yine basından öğrenmiş bulunuyorduk. Ama biz yine de onun iyi olacağına inanmaktaydık.

Ne yazık ki gerçek ortaydı: Bütün dünya komünistlerinin önderi olan ve nice umutları kişileştiren yüce Lenin 21 Ocak 1924 günü ölmüştü. Onun ölümü, kendim de dahil, bütün komünistler için dayanılmaz bir darbeydi. Lenin'e inaniş o kadar büyüktü ki, bu durumda Sovyet devletinin geleceğinin ne olacağı konusunda endişeye düşenler bile vardı. Birçokları soruyorlardı: Sosyalist devrimin dünyada ilk defa üstün geldiği, tutunup yerleştiği bu muazzam memleket şimdi ne olacak, Lenin'in davasını kim devam ettirecekti?

Bolşevik Partisinin XII. Kongresinde, Troçki'nin, eni-sonu işçi sınıfı ile köylülerin ittifakını bozacak olan görüşlerinin reddedildiğini öğrenmiştim. Bu kongre, dış ticaret üzerindeki tekelin kısmen kaldırılması teklifini de, Lenin'in yönergelerine uyarak reddetmişti. Öte yandan, Lenin'in kongrede bulunmayışından yararlanan Troçki'nin, daha da ileri giderek, Merkez Komitesine karşı geldiğini de biliyordum.

Bu durumda, Bolşevik Partisi için Lenin'in öğretisini izlemek çok önemliydi. Ben bunun FKP için de biricik doğru yol olacağını düşünüyordum. Lenin'in anısına hasredilen miting Sen-Deni belediye meydanında örgütlenmişti. Çoğumuz gözyaşlarımızı tutamıyor, Sovyetler Birliğinin ve dünya komünist hareketinin yarınını düşünmekten kendimizi alamıyorduk.

Merkez Komitesi üyesi

1926 Martında Milli Meclise Paris'ten milletvekili seçildikten sonra, aynı yılın 20—26 Haziran günlerinde Lil'de yapılan FKP V. Kongresine de delege olarak gönderilmiştim.

Orada, partinin ideolojik ve örgütsel prensiplerine şüpheyle bakan kimselerle Piyer Semar'ın nasıl boğuştuğunu gördüm. 1925 yılından beri partinin örgüt işleri sekreteri olan Moris Torez'in, örgütsel karakterli önemli sorunları nasıl çözdüğünü ve bu cümleden olarak, büyük işletmelerde parti hücreleri meydana getirme, politik çalışmaları örgütlemeye bunlara yardımda bulunma, iş görebilecek bürolar seçimini sağlama ve düzara gazete çıkarma yönündeki çabalarını gördüm.

Bir defada ve tamamiyle çözülemeyecek olan bu sorunların, bundan kırk yıl önce sadece gündem konusu yapılması bile, partimizin gerçek bir komünist partisi haline gelme çabasında olduğunu gösteriyordu.

Lil Kongresini bugünkü gibi hatırlıyorum. Moris Torez işte bu kongrede, parti saflarında şovinizme karşı bir tepki olarak yayılan ve Berinci Dünya Harbi döneminde işçi hareketini yozlaştıran milli nihilizm eğilimlerini bertaraf ederek, ABD'ne ve İngiltere'ye borç ödenmesi aleyhinde bir konuşma yaptı. Amerikan ve İngiliz büyük sermayesinin nüfuz tecavüzlerine karşı memleketimizi kesinlikle savundu.

Tartışmaların sonu alınarak MK seçimine sıra gelince, eski dostum Benoa Fraşon'la beraber artık MK üyesi olduğumuzu memnuniyetle öğrendim. M. Torez, Lion Kongresinden iki yıl önce MK üyeliğine seçilmişti. Demek ki, milletvekili seçilişim üzerinden üç ay geçmeden ben de MK üyesi olmuşum. Artık bana bu sorumluluğa layık olduğumu ispatlamak düşüyordu. Hemen söyleyeyim ki, yeni ödevlerimi yerine getirmeye girişirken epeyce endişem vardı, zira bunları gerektiği gibi yapabileceğimden tamamiyle emin değildim. Bana öğrenimim yetersiz gibi geliyordu.

Şüphesiz çok okuyordum. Ama öğrenimini kendi kendine yapan herkes gibi ben de çoğu zaman sistemsiz çalışıyordum. Bundan ötürü, «Bobini Ünivesitesi»nde öğrendiklerimi tamamlamak üzere öğrenime devam etmeyi aklıma koydum. Ben «Kapital»i G. Devil'in kısaltılmış açıklamasından okumuştum. Bu yeterli değildi. K. Marks'ın eserini, yorumlarıyla yetinmeden, orijinalinden okumalıyım. «Kapital»i öğrenmek zordu. Bu iş sükûnet ve derin bir düşünme gücü gerektiriyordu.

Artık parti ödevlerimin dışında bütün zamanlarımı, biraz uykularımdan kaldığım saatleri de katarak, okumaya ve notlar almaya harcıyordum. O yıllarda 4—5 saat uyku da gücümü tazelemeye yetiyordu. Teorik ve politik bilgi ve kültür alanında da kendimi sağlığımdan memnun olduğum kadar iyi hissetmek istiyordum.

Hapiste

Harp aleyhtarı propaganda yapmaktan sanık olarak Tarbe'de tutulandım. Beni Paris'in Sante hapisanesine gönderdiler. Orada Marsel Kaşen, Gaston Monmuso, Anri Gudro yoldaşları buldum. Sonradan

partiye ihanet eden Dorio, Barbe ve Hitlercilerin işgali yıllarında Peten hükümetinde devlet sekreterliği yapan Şasene dedikleri bir adam da aynı hapisenedeydiler.

Siyasi tutuklu ve hükümlüler için şöyle bir rejim uygulanıyordu: Akşamın saat 9'undan sabahın 7'sine kadar her birimizi özel bir hücreye kapatıyorlardı. Diğer saatlerde siyasiler bölümünün koridorlarına çıkabiliyor, çepçevre yüksek duvarların ortasında kuyuyu andıran küçük bir avluda gezebiliyorduk.

Yemeklerimizi beraber yiyorduk. Soframızın en başında Marsel Kaşen oturuyordu. Elimize geçtiği kadar gazete okuduktan sonra, politik durum üzerinde toplu konuşmalar yaptığımız oluyordu. Dışardan kitap da alabiliyorduk. Bize hapisanenin kitaplığından yararlanma olanağı da veriliyordu. Teorik kitaplarla kafa yorduktan sonra, biraz da edebi eserlere dalmak, hele Balzac'ı ve Düma'yı okumak, bizim için epeyce dinlendirici oluyordu.

Hapiste bazı politik ve ekonomik sorunları daha enine-boyuna inceleyebiliyorduk. Netekim, Marsel Kaşen'le birlikte demiryolu kumpanyaları problemini ele aldık. Bunların kuruluşunda, yapıcılığın ve mevcut demiryolu örgüsünü genişletme işlerinin finansmanını devletin yükümlenmesi ve kendilerine her türlü imtiyazlar tanınması dikkatimizi çekti. Bütün bunlar demiryollarının millileştirilmesi gereğini ön plâna getiriyordu. Çok geçmeden, kumpanya için gayet elverişli koşullarla da olsa, bu millileştirme işi gerçekleştirildi. Öyle ki, bu kumpanyalar bugün de dolgunca bir kâr almaya devam ediyorlar.

1927 yılında tutuklu olarak mahkeme karşısına çıkarıldım. Altı yazı yayınlamaktan sanıktım. Bana her biri için beşer yıl hapis cezası verdiler. Kesintisiz 30 yıl hapis. Dile kolay!

Fakat ben hapiste o kadar çok kalmıyacağımıza inanıyordum. Ne var ki, içeride günleri saymaya devam ediyorduk. Gaston Monmuso dört aylık cezasını yatarak serbest bırakıldı. Çıkarken radyosunu bana bıraktı. Onu hücremizdeki masanın çekmecesine sakladım. Yalnız kaldıkça, Paris radyosundan biraz müzik dinliyebiliyordum.

İçeride olduğumuz sürece, kendi imzamızla yazı yayınlıyamıyorduk. Ama imza yerine, hep okuyucunun gerçek yazı sahibini kestirebileceği isimler kullanıyorduk. Öyle ki, Jan Breko'nun gerçekte G. Monmuso; Marsel Breton'un gerçekte Marsel Kaşen olduğunu herkes biliyordu. Ben soyadımdan sadece bir hece atarak Jak Dük imzasını kullanıyordum.

2 Kasım 1927'de parlâmentonun olağanüstü toplantı dönemi açıldı. Komünist grup, daha ilk oturumda, hapis bulunan milletvekillerinin derhal serbest bırakılmalarını istedi. Bu teklife sadece bakanlardan biri olan Majino karşı geldi. (Bu adam harpte yara almış olmakla politik ün yap-

miş, meşhur savunma hattına da kendi adını vermişti. Bilindiği gibi, çok pahalıya mal olan bu hat, bazı fabrikatörleri ve mütaahhitleri zengin etmekten başka bir şeye yaramamıştır.) Ama başkan Majino'nun itirazını destekleyenler azınlıkta kaldılar. Millet Meclisi, 220 oya karşı 265 oyla bizim serbest bırakılmamızı istedi.

Ben hapisten kurtulur kurtulmaz bir memleket gezisine çıktım. Yer yer tertiplenen mitinglerde konuşmalar yaptım. Bu arada Millet Meclisinde 1928 yılı bütçesinin görüşülmesine katıldım. Sonra Bordo'da, Marsel Kaşen'le beraber, «Alhambra» salonunda büyük bir miting düzenledik. Gençlik yıllarında Bordo parti örgütünde çalışmış olan Kaşen'i görmek için bütün ilin emektar partilileri bu mitinge koşular. Salonda, bu kadın ve erkek emektar partililerin, sadakat ve yiğitlik sembolü belledikleri 58 yaşındaki komünist milletvekiline hayranlıkla bakmaları ve yaptıkları candan gösteriler bizlere de heyecan vermiş, üzerimizde derin izlenimler bırakmıştı.

Berlin'de Georgi Dimitrof'la birlikte

Milletvekilliği kimliğim, mahkeme hükmünün yerine getirilmesini erteletmiş olsa da, büsbütün kaldırmış değildi. Bu yüzden, 1932 parlamento seçimlerindeki başarısızlığımdan sonra, beni yine aynı hapis cezası tehdit ediyordu. Tekrar içeri düşmemek için, üç yıl boyunca illegal yaşayıp çalıştım. Ve ancak Millet Meclisince cezamanın kaldırılması kararlaştırıldıktan sonra tekrar ortaya çıktım.

Parti, 1932 parlamento seçimlerindeki başarısızlıktan sonra milletvekili dokunulmazlığını yitirmiş olduğumu hesaba katarak, beni Komünist Enternasyonalinin hizmetine gönderdi. Komintern'in Batı Avrupa Ülkeleri Bürosu'nda G. Dimitrof'la beraber çalışmaya başlamak üzere Berlin'e hareket ettim. Bu büro gizli çalışıyordu. Büro'nun yönetmeni olan G. Dimitrof, Helmut adı altında çalışıyor, Rudolf Gediger adını da kullanıyordu. Ben Lauer adını aldım.

Büro'nun ödevi, şu veya bu problemin kendilerine açıklanmasını isteyen partilere yardımcı bulunmaktı. Alman ve Fransız kompartileri gibi büyük partilerin böyle bir yardıma ihtiyaçları olmayabilirdi. Fakat biz, doğal olarak, Almanyadaki durumu da görüşüyorduk. Kaldı ki, Nazizmin güçlenmesi bu memlekette durumu gittikçe ağırlaştırıyordu.

20 Temmuz 1932 hükümet darbesi sırasında biz de Berlin'deydik. Şansölye Fon Papen, başında Oto Braun'un bulunduğu Prusya sosyal-demokrat hükümetinin dağıtılmasını ve üyelerinin tutuklanmasını emretti. Böylelikle, Hitler'in iktidara gelmesine çok yardımı olan Fon Papen, onun yolu üzerindeki son engelleri de temizlemiş oluyordu. Seçim kampanyasının hararettlendiği (Rayştag seçimlerinin 31 Temmuzda yapılması kararlaştırılmıştı) günlere raslıyan 20 Temmuz 1932 darbesi, Almanyada Hitler'in iktidarı ele geçirmesini çabuklaştıran eylemlerin başlangıcı oldu

Fon Papan, Prusya sosyal-demokrat hükümetinin, işçi gösterilerini dağıtmasından ötürü çoğu emekçilerin nefretini kazandığını ve Sosyal-Demokrat Partisi'nin her hangi bir tepki göstermeyeceğini biliyordu. Netekim, Prusya Başbakanı Oto Braun ve kabine arkadaşları tutuklanmalarına hiç ses çıkarmadılar, genel seçimlerle elde etmiş oldukları iktidarını savunma yolunda bir harekete başvurmadılar.

Bu, işçiler ve anti-hitlerist güçler için ibret dersleriyle dolu gerçek bir hükümet darbesiydi. Kişisel hesapları ne olursa olsun, Fon Papan'ın güttüğü politikanın, Hitler'e iktidar kapılarını açmakta olduğunu herkes hissediyordu.

Darbenin yapıldığı ve basında Prusya hükümetinin değiştirildiği haberlerinin çıktığı gün, ben G. Dimitrof'u görmek üzere hemen «Bayernhof»a koştum. Bu Potsdam Meydanı'na yakın bir birahaneydi. Dimitrof gizli buluşmaları burada tertipliyordu. (Hitler'in iktidara gelmesinden sonra, bu birahanenin garsonlarından biri, defalarca gördüğü ve şivesindeki yabancılığı farketmediği Dimitrof'a olayı burada bildirmişti.)

Darbenin meydana getirdiği yeni durumu Dimitrof'la tahlil ederek, her ikimiz de bunun çok ciddi tehlikeler gizlediğini gördük. Fikirlerimizi belirttiğimiz kısa bir konuşmadan sonra, gelecek defa bir arkadaşımızın evinde buluşmayı (oraya Ernst Telman da gelecekti) kararlaştırarak ayrıldık. Alman Komünist Partisi'nin önderiyle yapacağımız bu gizli toplantı gayet dikkatli hazırlanmalıydı. Telman'ın ünü geniş ölçüde yaygındı. Kendisini bütün Almanya, başkanlık seçimleri kampanyasında duvarlara yapıştırılan resimlerinden tanıyordu. Biz kendimiz Berlin'de korkusuzca dolaşabiliyorduk, Zira tanınmış değildik. Ama belirli bir yerde Ernst Telman'la buluşabilmemiz için, olağansütü korunma tedbirleri almamız gerekiyordu.

Üçlü buluşmamızı âdeta bugün gibi hatırlıyorum. Telman'da, Fon Papan operasyonunun doğurabileceği tehlikeler hakkındaki görüşlerini açıklayan Dimitrof'un parıldıyan gözlerini, Telman'ın düşünceli bir ağırlık ve yüzünde endişe çizgileriyle Dimitrof'u nasıl dinlediğini, onun dediklerini arada bir başını sallıyarak nasıl onayladığını şimdi de görür gibi oluyorum.

Artık hayatta olmayan bu iki yoldaşımızla o günkü buluşmamızı anımsarken, şimdi de heyecan duyuyorum. Üçümüz de bu darbenin Hitler'e iktidar yolunu açtığı fikrindeydik. Sesleri hâlâ kulağımda: Dimitrof, Telman'a darbeye gelen Fon Papan hükümetine karşı bir grev yapılıp yapılamayacağını soruyor; Telman da ona bunun niçin zor olduğunu, pratik bakımdan da böyle bir grevi tertiplemenin imkânsızlığını açıklamaya çalışıyordu.

Zorluklar şuradan geliyordu: Vaktiyle sosyal-demokratların devlet başkanlığına aday gösterdikleri Hindenburg sayesinde federal başkanlığa getirilen. F. Papan'ın karşısında, birlikte eylem fikrine yanaşmayan

sosyal-demokrat liderler, sadece Alman emekçilerini 31 Temmuz seçimlerinde kendi adaylarına oy vererek durumu protestoya çağırarakla yetiniyorlardı. Sendikalarda durumu zayıf, işletmelerdeki hücre sayısı yetersiz olan ve üyeeri arasında çok sayıda işsiz bulunan AKP, sosyal-demokratla grev fikrine karşı olumsuz davrandıkça, kendi başına bir grev çağırısıyla ortaya çıkamazdı, çıksa da emekçi yığınları onu destekliyemezlerdi.

Raystag'ta çoğunluğu kazanamamış olsa da, milletvekili sayısını epeyce arttırabilen Nazi Partisi'nin başarısı, 31 Temmuz 1932 seçimlerinin, işçi sınıfı için çok ağır günler dönemine yol açan başlıca olayı sayılır.

Dimitrof'u kurtarma kampanyası

Bilindiği gibi, Hitler'in iktidara gelmesi üzerinden çok geçmeden, Naziler tarafından örgütlenen Raystag yangını, gaddar bir baskı ve terör döneminin başlangıcı olmuştı. Nazilere bağlı bir ruh hastası olan Van der Lube, Raystagı ateşe vermekle suçlanıyordu. Bu şüpheli adamdan başka, kendilerine karşı olayla ilgili hiçbir kanıt bulunmayan bazı komünistler, en başta G. Dimitrof da suçlanıyordu.

Dimitrof'u, aynı zamanda B. Popof ve V. Tanef'i 9 Mart 1933 günü tutukladılar. Dimitrof'un tutuklanmasının beni ne derece perişen ettiğini tasavvur edebilirsiniz. Af kanununun kabulü üzerine Fransaya dönüşümde, ilk işim, parti yönetimi önünde Almanyadaki durum hakkında neler düşündüğümü açıklamak oldu. Bu konudaki görüşmemizde, eğer tedbir alınmayacak olursa, Ren ötesinde olup bitenlerin diğer memleketlere de sıçrayıp yapılacağı sonucuna vardık. Bundan ötürü, parti, ufkı kara bulutlar gibi saran tehlikeyi, mücadeleye tamamen hazır durumda karşılamalıydı.

1933 yılı, Fransada ve diğer birçok memlekette, G. Dimitrof'u kurtarmayı amaçlayan aktif bir kampanyayla geçti. O Dimitrof ki, yiğitliği ve politik öngörüllüğü sayesinde, sanık bulunduğu dâvayı faşizmi suçlama aksiyonuna çevirebilmişti. O Dimitrof ki, kişiliğinde Hitlerci barbarlara karşı hürriyetlerinin ve insanlık onurlarının savunucusunu gören her memlekette milyonlarca emekçinin hayranlığını kazanmıştı.

Yargılama 21 Eylül 1933'te Laypsig'te başladı. Sanık sandalyelerinde Dimitrof'tan başka, Popof ve Tanef, Raystag milletvekillerinden Torgler ve mâhut Van der Lube yer almış bulunuyorlardı. G. Dimitrof, bilindiği gibi, mahkeme önünde büyük ve güçlü bir konuşma yaptı. Bu konuşma her yerde, özellikle bir Halk Çephesi kurulmasına elverecek nesnel koşulların belirlemekte olduğu Fransada büyük yankılar uyandırdı.

Dünya kamuoyu bu dâvayı endişeyle izliyordu. Aynı yıl, Dimitrof'u kurtarma kampanyası içinde, birkaç ülkenin hukukçularından oluşan bir uluslararası komisyon kuruldu. Bu komisyonun çalışmalarıyla bir de

«kahverengi kitap» yayınlandı. Kitap, Raystag'ın ateşe verilmesinden Nazilerin suçlu olduklarını gösteren kanıtları bir araya getiriyordu.

Paris'te karşı-dâva'nın başlaması arifesinde büyük bir miting yapıldı. Bu mitinge katılanlar «Vargam» salonunu ve dolaylarını hıncahınç doldurdular. Avukat Moro-Ciaferi, bu yığın önünde bir suçlama konuşması yaptı ve sözlerinin sonunda «Göring, kundakçı yalnız sensin!» diye haykırdı. Londra'da örgütlenen karşı-dâva'da, Raystag'ı ancak Nazi liderlerinin yakabilmiş olmaları meydana çıkarıldı.

Ithamnameyi büyük bir dikkatle inceliyen Dimitrof, tutuklanmasından sonra verdiği yazılı ifadesinde belirtmiş olduğu gerçeği ispatlayacak kanıtları da buldu. Raystag yangını ve bu dâva ile iki politik hedef güdüldüğü, yani bir yandan Alman Komünist Partisini ve Komünist Enternasyonalini sanık sandalyesine oturtmak, bir yandan da komünist partisini ezme kampanyasına girişmeye vesile olabilecek materyaller kalıplamak istedikleri yolundaki düşünceleri haklı gösteren hususlar çoğalıyordu.

Ithamnamenin politik bölümüne ve dâvanın kendisine verilen önem de ancak bununla açıklanabilirdi. Hitler, Göring ve hempaları, komünistlerin güya 1933 Şubatı sonuna doğru silâhli ayaklanmaya hazırlandıklarını, Raystag yangınının da bu ayaklanmanın sinyali olduğunu gösteren sözümona kanıtlar peşindeydiler. Bütün yargılama boyunca, Dimitrof bu sahte iddiaları çürütmek için hiçbir fırsatı kaçırmıyor, Graf Heldorf, Göring, Göbels ve hempaları gibi tanıkları çok yerinde sorularıyla duvara dayıyordu. Bunun sonucu olarak tanıklar, Alman Komünist Partisine yöneltilen suçlamanın hiçbir somut kanıtı dayanmadığını itiraf etmek zorunda kaldılar. Nazi kundakçılarına ve katillerine karşı verdiği kahramanca savaşıyla milyonlarca yüreği aynı uyumla çarptıran ve heyecanla dolduran hârikulâde devrim savaşçısı Dimitrof, komünistlerin bir ayaklanmaya hazırlandıkları iddiasının uydurma olduğunu ispat etmekle kalmadı. Mahkeme, Ocak-Şubat aylarında asıl Nazilerin kanunsuz aksiyonlara, zorbaca çıkışlara hazırlandıklarına; bu sayede, kendilerinin yol arkadaşı olabildikleri kadar rakipleri de olabilecek Alman milliyetçileri ile «Çelik Miğfer» örgütünün ikircimlerini yenerek, Almanyanın tek ve mutlak hâkimi olmayı düşündüklerine dair yeni kanıtları da gözler önüne serdi.

8 Ekimden itibaren dâvanın bakılmasına Berlin'de devam edildi ve 4 Kasım'da Göring şahsen mahkeme önüne çıkarak Dimitrof'a ithamlar yağdırmaya kalkıştı. Fakat Raystag'ın gerçek kundakçısıyle böylece yüzyüze gelen Dimitrof, bu fırsatı gayet iyi kullanarak, sanık durumundan dâvacı durumuna geçmeyi en mükemmel biçimde başardı. Hattâ Göring'i, resmi bildirideki yalanını, yani Van der Lube'nin üzerinde Hollanda Komünist Partisi'ne üyelik kartı bulunduğu iddiasının gerçek olmadığını itiraf etmek zorunda bıraktı. Bu pomadalı, süs ve madalya-nişan düşünüşüne eşkiya, birkaç dakikanın içinde böylece duvara sıkıştırılmıştı.

Dimitrof'u iyi tanıyan ve kendisine en içten duygularla bağlı olan bir arkadaşı sıfatıyla, onun kurtarılması kampanyasına ben de canla-başla katıldım. Biz yargılama boyunca, bütün kanıtlar Dimitrof'un suçsuzluğunu gösterdiği ve o zamane Neron'u Göring ile efendisi Hitler'in de Raystag yangının gerçek suçluları oldukları o nispette ortaya çıktığı için, alabil-diğine heyecan ve azimle çalışıyorduk. Bilindiği gibi, tarih, bu suçluların, faşizmin hezimetini yaklaşıırken, uzun yıllar hapislerde ve toplama kampla-rında tuttukları E. Telman'ın öldürülmesini emredecek kadar canavar olduklarını da gösterdi.

G. Dimitrofu kurtarma mücadelesinde kurulabilen birlik Fransada önemli politik sonuçlar verdi. Bu bakımdan, 1933'ün Fransada komünist-lerle sosyalistler arasındaki ilişkilerde nitel değişimler yılı olduğunu da güvenle söyleyebiliriz. Faşizm tehlikesi o zaman yeni bir iklim yaratmış, gelen 1934 yılında, 6 Şubat ayaklanma denemesinden sonra Komünist Partisi ile Sosyalist Partisi arasında bir eylembirliği anlaşmasına yol açan koşullar ortaya çıkmıştı. 1935'te «Ekmek, hürriyet ve barış» şiarı altında bir Halk Cephesi kurulabilmiş ve bu cephe 1936 yılı seçimlerinde başarı kazanmıştı.

Bütün bu olaylar uzak bir geçmişte kalmış olsa da, canlılıklarını hâlâ korumaktadır. Buradaki değinmelerim, şimdi üzerinde çalışmakta olduğum anılarımin küçük bir parçasıdır. Bu yazının belirli çerçevesi beni bu kadarla yetinmek zorunda bırakıyor.

ÖZEL SAYFALAR

1902—1972

NAZIM HIKMET 20 Ocak 1902'de doğdu. İlköğrenimini özel olarak tamamladıktan sonra, deniz subayı olmak arzusuyla Heybeliada Deniz Okuluna başladı. Aradan çok geçmeden, Türkiye düşman işgaline uğradığı için birçok yurtsever gibi Nazım Hikmet de İstanbul'dan kaçarak Anadolu'ya geçti. Ulusal Kurtuluş Savaşı yıllarında öğretmenlik yaptı. Nazım, bir süre sonra, Ekim Devrimi'nin sonuçlarını yerinde görmek üzere Sovyetler Birliğine gitmeye karar verdi ve bu kararını uygulamakta geçikmedi. Dünyanın ilk sosyalist düzeni, bu halktan yana düzen Nazım Hikmet'i fazlasıyla etkiledi. Moskova'da Marksizmi-Leninizmi öğrenen, sosyalizmin ilk meyvalarını gözleriyle gören Nazım Hikmet bütün varlığıyla komünizm davasına bağlandı ve ömrünün sonuna kadar, tam 40 yıl süreyle, bu davaya sadakatlı hizmet etti.

Nazım Hikmet, sadece şiirlerinde halkı savunduğu için, yurdunun emperyalizm ezgisinden kurtulması uğrunda savaştığı için, barış ve özgürlüğü dile getirdiği için hükümet tarafından kovuşturuldu. Şair hayatının 17 yıldan fazlasını zindanlarda geçirdi. Türk gericileri onu yok etmek istiyorlardı. Fakat Türkiye ve dünya ilerici kamuoyunun baskısı, devrimci şairi savunmak için Paris'te kurulan uluslararası komitenin çalışmaları Nazım Hikmet'in yok edilmesine yol vermedi.

17 yıldan fazla süren hapislik hayatından sonra, yurt dışına kaçmak zorunda bırakılan Nazım Hikmet, 1951 yılında, yeryüzündeki bütün ilerici insanların dostu olan Sovyetler Birliğini ikinci yurdu olarak seçti. İnsanlığın en kutsal emeli olan barış, demokrasi, sosyalizm uğrunda serbestçe savaşmak imkânına kavuştu. Oradan bütün dünyaya emperyalizme karşı, savaşa çağıran öfkeli bir ses yayılmaya başladı.

Milletlerarası Barış Mükâfatını kazanan, Dünya Barış Konseyinin başta gelen temsilcileri arasında yer alan ve çağımızın en büyük şairlerinden biri olarak tanınan Nazım Hikmet'in eserleri hemen hemen bütün dillere çevrildi.

YAKUB DEMİR

«Yürüyen Adam»

«Yürüyor o

ışıkla kızgın-bir ölüm marşı çalarak.»

Nazım Hikmet sağ olsaydı şimdi yetmiş yaşında olacaktı. Yetmiş yaşı, içinde bulunduğumuz sosyal ve bilimsel devrimler çağının insanlığa getirdiği hayat nimetlerinden yararlanabilenler için pek de ihtiyarlık sayılmaz. Nazım Hikmet, uğrunda ölesiye savaştığı bu yeni çağın nimetleri içinde, ama eski düzenin cançekişme debelenmelerinden almış olduğu onulmaz yaralardan, daha altmış iki yaşına varmadan öldü.

Büyük şair-komünistin bilinçli hayatı Büyük Oktobr Sosyalist Devrimiyle başladı; yaratıcı kişiliği bu devrimin yeryüzüne ve Türkiye'nin acı gerçekleri üzerine saldırdığı aydınlık içinde oluştu, savaş içinde gelişti.

Nazım Hikmet zulmün, haksızlığın, sefaletin ve bunları doğuran çağı geçmiş sömürü düzenlerinin, emperyalizmin amansız düşmanıydı; ileriliğin, ve onun zorunlu şartı olan barışın en güçlü savunucusu Sovyetler Birliği'nin içten dostu, Türkiye'nin, çok sevdiği halkının mutlu geleceğinin müjdecisiydi.

O, bir sanatçı olarak, güzelliğin, doğruluğun bayraktarıydı. Ama hayatı bütün çirkinlikleriyle çırlıçıplak ortaya koymayı bir sanat ödevi biliyordu. «Arık sanat», «sanat için sanat» görüşü ona yabancıydı. Ama kimse, düşmanları bile onun «ilham perisi»inde bir kusur gösteremiyordu. O, hayatın çirkinliklerini de sanatın prizmasından geçirmesini biliyor, çirkinde güzeli, doğruyu daha iyi tanıtacak, daha çok sevdirecek nitelikler bulabiliyordu.

Nazım Hikmet yaratıcılığının asıl gücünü emekçi sınıfların haklı davasına bağlılığından alıyordu. Onun yapıtlarında sömürülenleri, ezilenleri, yoksulları acındırmak, sömürücülerde, varlıklı kişilerde filantropik duygular uyandırmak, onları hayırseverce girişimlere çağırmak amacı yoktu. Ve o, savaşçı bir sanatçı, bir komünist olarak sömürülen, ezilen insan-

ların sonsuz acılarını paylaşmak ve dile getirmekle, sömürü ve ezgî düzeninin içyüzünü ortaya koymakla da yetinmiyordu. Onun işi, hayatı sadece olduğu gibi göstermek değildi, bu hayatın değiştirilmesi gerektiğine inanmış, bunu amaç edinmişti. Sanatını ve hayatını bu amacın gerçekleştirilmesine vermişti. Okuyucularını, sömürülenleri, ezilenleri kendisinin de aktif olarak katıldığı kurtuluş mücadelesine çağırıyordu. Onun hemen bütün dillere çevrilen şiirlerini, bütün ülkelerde serbestçe satılan kitaplarını kendi anayurdunda yasaklamak, yakmak gibi yüz kızartıcı bir yol tutanları korkutan işte budur.

Ama onun şiirlerinin elyazması kopyaları elden ele dolaşarak yurdun en uca köşelerine yayılıyor. Onun savaş şarkılarını işçilerin, devrimci gençlerin ezberinden silecek kuvvet yoktur.

Halkımızın milli ve sosyal kurtuluş mücadelesine Nazım Hikmet'in katkısı çok büyüktür. Bu katkı onun ölümüyle durmadı ve durmayacaktır. Onun halkımıza verdiği savaş silâhı daha yepyenidir. Bu silâh, son nefesini dudaklarında Nazımın bir mısrağıyla veren tütün işçisi komünist Baba Haydar'ın savaş arkadaşlarının elinde hiçbir zaman eskimiyecek, paslanmayacaktır.

Nazımın yarattığı o heybetli devrimci tipi: «YÜRÜYEN ADAM» işçi sınıfımızın şahsında her zaman yaşayacak, son amaca ulaşincaya kadar savaşıacaktır.

YÜRÜYEN ADAM

Alın yukarda
kırmızı boyun atkısı rüzgârda,
yürüyor.

Yürüyor adım adım,
yürüyor ağır ağır
yürüyor.

Rüzgâr deniz gibi köpürüyor,
esiyor deniz rüzgâr gibi.

Akıyor iki yandan ışıklar
düşen yıldızlar gibi.

Sesler geliyor derinden
kalbin uzak sahillerinden:

— Nereye gidiyorsun yavrum benim, nereye?

Dön sevgilim,
dön kardeşim,
dön evimin erkeği, dön geriye!

Yürüyor o,
ıslıkla kızgın bir ölüm marşı çalarak.

Yürüyor o
gövdesi bir gemi gibi yükselerek, alçalarak.

Yürüyor adım adım
yürüyor ağır ağır
yürüyor . . .

Kimbilir,
belki bir daha sokmayacak parmaklarını
dizi dibinde dikiş diken kardeşinin
sarı saçlarına,

ve belki bir daha altında yatıp
güneşe giden yeşil bir yola bakar gibi
bakmayacak
gürgen ağaçlarına . . .

Yürüyor o, yürüyor.

Açık geniş adımlarla arşınıyor yolları.

Ağır iki balyoz gibi sallanıyor kolları.

Kıllı göğüsü bir kalkan gibi kabarık . . .

İşitmiyor artık
hep aynı tahta masanın başında akşamlayan
hasta topal dostların
kalbe karanfil ruhu gibi damlıyan sözlerini.

Çıplak
iki bıçak
gibi çekmiş yüzünde gözlerini,
yürüyor düşmana doğru.

Yürüyor adım adım
Yürüyor ağır ağır
yürüyor . . .

1929

Nazım Hikmet

Nazım Hikmet 70 yaşında. Ölümlüydü o da herkes gibi. Ölümsüzdür o halkımızın savaşında, yaşamında. Ona böylesi bir boyut veren TKP'dir. Nazım: «önce, komünistim, sonra şairim» derdi. Bu bir övünme, bir abartma değildi. Ömrünün 40 yılını, bilinçli, savaş dolu kesimini Komünist Partisinde, onun savaşları içinde geçirmiştir. O, böylesi bir er meydanında yetişmiş, yoğurulmuş, böylesi bir ateşte, böylesi bir örsle dövülmüş, çelikleşmişti. Komünist Partisi böylesi bir savaş eri, evrensel ölçüde böylesi bir ozan yetiştirmekle kıvanç duyuyor.

Nazım, bugün de, partisinin savaş saflarında, ön sıralardadır. Devrimciler, yurtseverler, komünistler askersel faşist biçimi diktatüraya karşı, Amerikan köleliğine karşı Nazım'ın turlüklerini, destanlarını, şiirlerini haykırarak savaşıyorlar. Nazım, ulusal bağımsızlık uğrunda, mutlu bir Türkiye uğrunda savaşan halkın, işçilerin, köylülerin, aydınların yanındadır. Onun sıcak, taptaze şiirleri, kıvıl kıvıl savaş destanları işçilerin, halkın yavan ekmeğine katık oluyor.

Yaşam savaştır. Nazım bu savaşın, sınıf savaşının dışında ele alınamaz. Memlekette faşist biçimi askersel bir yönetim kurulmuştur. Sıkıyönetim, sert terör var. Zorbalık kolgeziyor. Toplu, yığınsal baskınlar zincirleme gidiyor. İstanbul, 1971 yılı içinde, biri «yıldırım», biri «fırtına» parolasıyla iki büyük baskına uğradı. I. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanı General Türün, 100 bin kişilik silâhlı birliklerini sürdü İstanbulun içine. 2,5 milyon yurttaş evlerine kapatıldı, aç, susuz bırakıldı. «Fırtına» taramasında 500 bin ev basıldı, gecekondu semtleri allak bullak edildi. Mezarlar açıldı, ölülerin tabutları arandı. Bütün bu baskınlarda, polis, ele geçirdiği, kitaplıklarda, sandıklarda, raflarda bulduğu Nazım'ın yapıtlarını, kitaplarını oracıkta, sokaklarda yaktı. Faşizm ölümlere, dirililere birlikte saldırıyor. Sınıf savaşı böylesine keskinleşiyor.

Nazım, TKP'nin yürüttüğü savaş süreci içinde yoğuruldu, özleşti, savaşkan formunu aldı. Olgunlaşması, Leninci formasyonu böyle gelişti. Nazım TKP'nin dışında düşünülemez. Nazım, komünist duyusunun en ince tel-lerine kadar titrer TKP'nin üstüne. Ve bunu:

«Türkiye Komünist Partisi,

T. K. P'em benim,

seni düşünüyorum.

Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,

en büyük ustalığımız,

en ince hünerimizsin,

sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.»

Derken bize duyuruyor, gözlerimizin önünde canlandırıyor.

Burjuvazi, işçi sınıfının, Komünist Partisinin düşmanları, Nazım'ı halk yığınlarından, işçi sınıfından, devrimci hareketten koparmak için her aracı, en aşağılık provokasyon oyunlarından en sert ve kaba baskı biçimlerine, yöntemlerine kadar her şeyi kullandı. Komünist Partisinin düşmanları, hâlâ bugün de, Nazım'ı yığınlardan, ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm için olan savaştan koparmak için her şeyi yapıyor. Gericiler, halk düşmanı hükümetler, Nazım'ı sağlığında zindanlara tıkamak, yapıtlarını, şiirlerini yasaklamak yoluyla onu devrimci eylemden izole etmek istediler. Ölümünden sonra, burjuvazi yasakları sürdürmek, provokasyon ve iftiraların, yalanların arkasını kesmemek, Nazım'ın yapıtlarını sokaklarda yakmak «yoluyla» onu halk yığınlarına unutturmak çabasıdır. Ama bu faşist yöntem burjuvazinin ulaşmak istediğinin tamtersi sonuçlar vermektedir. Komünist Nazım yaşıyor savaş alanında, yığınların yüreklerinde.

Düşmanlar Nazım'ın gücünü biliyor, onun savunduğu devrimci ülkelerin yığınları gittikçe daha kuvvetle sarıldığını görüyor. İşbirlikçi, karşı-devrimci çevreler, bunların hükümetleri bu gelişmeyi körletmek, önlemek için kuduruyor. Bunun başka türlü de olamaz. Bu olay keskin sınıf savaşının bütün sertliğiyle açığa vuruludur.

İşçi sınıfının, Komünist Partisinin düşmanları saldırılarını bir de en sinsi yöntemlerle yürütüyor. Komünist Partisine dost görünüp onu arkadan hançerleyenler az değildir. Düşmanlar Nazım'a karşı aynı yöntemleri kullanıyor. Faşistler, bağnaz gericiler, işbirlikçiler Nazım'a açıktan saldırıyor. Ama bunun yanı sıra, her boydan ve her soydan sağ, «sol» oportünistler, bozguncular, kendilerine «devrimci» süsüveren provokatörler Nazım'ı yığınların gözünde küçük düşürmek için en kirli ve sinsi oyunlara başvurmaktan geri durmuyor. Kendilerine «MDD»ci diyenler Nazım'ı sevmeyenler, ateşten korkarçasına ondan kaçıyorlar. Maocu başıbozuklar, Pekinde, alanlarda Nazım'ın da kitaplarını, yapıtlarını ateşlere attılar, yaktılar. Türkiyede Maoculuğu destekleyenler bu faşist barbarlığa karşı, sahte «kültür devrimi» yaftasıyla işlenen bu uluslararası zorbalığa karşı, Türkiye halkının ulusal onurunu, kültür değerlerini böylesine ayaklar altına alan alçaklığa karşı seslerini çıkarmadılar.

Nazım, şiirlerinde, destanlarında, türkülerinde, yapıtlarında yüreğinin en ateşli duyularıyla, bilincinin bütün gücüyle Marks'ı, Engels'i, Lenin'i Türkiye proleteriyasına, devrimcilerine, halkımıza anlatmaya çalışmıştır. Nazım, dünya emekçilerinin büyük önderlerini Türkiye proleteriyasına, halkına bütün yönleriyle tanıtmaktan geri durmamıştır. Bununla, bu davranışıyla Nazım, proleteryanın, işçi sınıfının, Komünist Partisinin elinde en keskin savaş silâhı olan Marksizm-Leninizmi, bu en devrimci ülkeleri, ilkeleri yaymaya çalışmıştır. Nazım, kıvrak, usta bir dille, bütün komünist sevgisiyle bu ülkeleri halkımıza aşılacak için savaşmıştır. Böylesi bir

davranış, savaş zorunluktur, bugün de, yarın da zorunluktur. Nazım, Marksizm-Leninizm düşmanlarını, ideolojik her alanda ortaya çekip çekip pataklamıştır, bunların iç yüzlerini açığa vurmuş, maskelerini düşürmüştür.

Bugün, memlekette, ideolojik alandaki savaşlar keskinleşmiştir. Ulusal bağımsızlık, kurtuluş hareketinin, komünist hareketin ideolojik — politik gelişmesine, eylemlerine temel olan Marksizm-Leninizme yapılan saldırılar en keskin biçimlerde ortaya çıkmıştır. İşbirlikçi burjuvazi, her şeyden ve her boydan oportünist akımları, görüşleri ideolojik savaşta destekliyor, bunlara önemli rol veriyor. Sağ «sol» oportünistler, bozguncular, «MDD'ciler», bu Maocular, Türkiye de devrimci hareketin içine sızmakta ayak direyenler burjuvazinin «Truva atları»dır. Bu «beşinci kolun» elebaşları, en çok gençlere musallat olmuşlardır. Maocu «sollar» gericidirler. Maocular, Mao'nun kendisi, yer yüzünde emperyalizminin baş jandarmalığını yapan, Çin-Hindi halklarının başına yıllardır napalm bombaları yağdıran ve Türkiye'nin başına ağa kesilen Amerikalılarla, çağımızın barbarlarına başbuğluk eden Niksonlarla kucaklaştılar. Maocular ulusal bağımsızlık hareketlerinin can düşmanlarıdır. açıktan açığa karşı devrimcidir.

«MDD'ciler» — Maocular yuvarlak, boş «sol» laflarla, çeşitli kışkırtmacalarla, özellikle yurtsever gençleri şaşırtıyor, burjuvazinin, polislin tuzagina düşürüyorlar. Gençlerin çoğu tecrübesizdir. Bunları uyarmak, korumak komünistlerin savaş ödevidir. İşçi sınıfı, onun savaşkan öncü kolu olan Komünist Partisi, bugün Türkiye toplumu içinde halk düşmanı rejime karşı savaş eğilimi gösteren, ama bu savaşın yollarını, yöntemlerini bilmiyen grupları kendi savaşından yana çekmek zorundadır. Bu tür eğilimler orta tabakalar arasına yayılıyor. «MCC'ci» — Maocular da en çok buraya tadanmışlardır. Bu alanda, bunlara karşı savaşta amansız olmak gerek.

Önemli başka bir olayı da belirtmek gerek. Kimileri Nazım'ın «eski dost», «eski arkadaşı», «yakını» olduklarını ileri sürüyor. Ama bunlar, TKP üyesi Nazım'ı olduğundan büsbütün başka göstermek çabasındadırlar. Kimisi, Nazımın TKP'ye geliş yolunu, onun devrimci oluşumunu, bunun aşamalarını tam tersine veriyor, gösteriyor. Kimisi onu, bir tür «gül — bülbül» ozanı kılığına sokuyor. Kimisi, neredeyse Nazım'ı ben «yetiştirdim» demeye getiriyor. Bir eski provokatör, Nazım'ın devrimci oluşumunu tepe takla gösteren bir kitapçık sürdüydü piyasaya. Ve: «Bu dünyadan Nazım geçti» dedi. Bu zokanın ucundaki yeme vuranlar olmadı değil. Nazımın kimi «dostları» mal bulmuş Mağribi gibi sarıldılar bu sahte slogana. Bu gibiler, daha çok, Nazım'ın yapıtlarından çöplenmek, onu bir arpalık yapmak isteyenlerdir. Nazımın sırtından hem dünyalık, hem kariyer yapmak için en bayağı dalaveralara başvuranlar da vardır. Bu gibilerin maskelerini düşürmek şarttır.

Türkiyede sınıfsal ideolojik savaş, her alanda olduğu gibi, kültür ve edebiyatın her dalında bütün hızıyla gidiyor. Nazım bu alandaki savaşın

borazanı, bayraktarı, başbuğudur. Yeni ozanlar, yeni kuşaklar, yazar olsun, sinemacı, tiyatrocı olsun Nazım'a özeniyor. Bu süreç doğaldır, normaldir. TKP'nin 52 yıllık bir geçmişi var. Bu savaşta, partinin militanlarından olan Nazım, 40 yıl boyunca gürç sallamıştır. Nazım yepyeni tip bir ozandı. Nazım şiirlerini ulusal renklerle, motiflerle, halkımızın savaş gelenekleriyle işlemiştir. Bunların, özü, içerikliği, devrimcidir. Yeni kuşaklar Nazım'ın deyiş biçimleri, tekniğini alırken onun yapıtlarındaki içerikliği de özümsemek, benimsemek zorunluğunu duyuyorlar.

Nazım evrenseldi. Dünyada işçi hareketleri, devrim hareketleri, halkların kurtuluş, bağımsızlık savaşları üstüne, her dalda yazardı. Bir bakarsınız Nazım Viyetnamda, savaşların içinde, Hoşimin'le hoş hoş konuşur, Amerikan barbarlarına saldırır. Bir bakarsınız o Korede, Memetçiğe tüfeğinin namlusunu Amerikalıya çevir, der. Bir de bakarsınız Suveyşte: «Ya aynı, ya habibi» türküsünü söyler Arap gönüllüleriyle bir ağızdan, omuzomuzaya savaşır Mısır Cumhuriyetine saldıran emperyalistlere karşı. Nazım'ı nerelerde görmezsiniz! O, Madrid kapılarında: «Geçemezsiniz!» deyip kar altında nöbet tutan İspanya cumhuriyetçilerinin yanına koşuyor, Türk halkını faşizme karşı ölüm, kalım savaşı yürütenlerin yardımına çağırıyor. O, Habeşistan dağlarında Musolininin «kara gömleklileriyle» çarpışan «Taranto Babo»yu kucaklıyor. Nazım Kübada. Oraya gitti, şeker kamışı harmanında şiirler okudu imcelere. Nazım Afrikada. Darüsselâma uçtu. Forumlara katıldı, zenci bacılarla, kardeşlerle kucaklaştı. Nazım Mısırdaki Asuan barajı üstüne, çağımızın yepyeni, Sovyet dostluk yapılarından biri olan bu ehlâm üstüne reportaj yapıyor. Nazım Dünya Barış Konseyinde. Savaşıyor barış için. Savaşıyor «bulutlar adam öldürmesin» diye, «çocuklar şeker yiyebilsin» diye. Nazım Viyana'da, Paris'te, Romada, Stokholm'de, Helsinki'de: Barış savaşı alanlarında. Nazım Japon balıkçıların yanına. Amerikan emperyalistlerinin Hiroşima barbarlığını anlatıyor dünyaya, yıldırımlar yağdırıyor Trumanlara. Nazım Tuna ırmağı kıyısında durmuş, Petöfi'nin anıtıyla konuşuyor: «Hoş geldin Macar toprağına» diyorlar ona. Nazım Varna'da. Komşumuz Bulgaristan'da gür sosyalist kuruculuğına, renklerine, güzelliklerine bakıyor. Ve: «islâh be islâh» deyip seviniyor.

Nazım, II. Dünya savaşını Türkiye zindanlarında geçirdi. Ama yüreğı, aklı, fikri, acısı, sevinci, duyguları Hitler ordularına karşı kıyasıya savaşan Sovyet halkının, Kızıl ordunun yanındaydı. Bursa cezaevinde: «Moskova senfonisi»ni, zafer türküsünü, destanını Çaykovski'nin müziğıyle eşliyor, yoğuruyordu. Nazım Sovyetleri, Lenin'in toprağına canı kadar seviyordu. «Toprağı çekmişti» derler. Ama o, şiirleri, destanları, yapıtları, savaşları, her şeyiyle, boydanboya Anadolu'da yatar. Onun salkım söğütleri «saçlarını» başı ucundan akan Kızılırmak, Yeşilirmak, Fırtınaderesi sularında yıkar . . .

Nazım çok yönlüydü. Ustalığı da öyleydi. Taklitçi, basma kalıpcı değildi. Hep yenilik arardı. Devrimciydi. Dili temizdi. Bir kuyumcudan çok daha ince işlerdi şiirlerini, yapıtlarını. Bir elektronik uzmanından çok daha ince hesaplardı şiirlerinin inceliğini, satırlarının boyunu, deyimlerinin biçimlerini. İşlediği konuları müziğin en ince, en gür, en bileşik sesleriyle ayarları. Nazımın lirizmi kadife kadar yumuşak, çelik kadar sertti. O, doğumu davulla duyurur, yaşama, savaşa salar. O, savaşta «Kerem gibi» yanar. Politik havanın, sosyal ortamın memlekette kurşun gibi ağır olduğunu belirtir. Sınıf savaşında, kurtuluş savaşında halkı kurşun eritmiye çağırır. Ve, «hava toprak gibi gebe» der. Yeniyi, doğacak olan yepyeni Türkiye'yi müjdeler.

Nazım yapıtlarını, destanlarını işçinin, köylünün, halkın dertleriyle, kaygılarıyla, savaşlarıyla, öfkesi, nefretiyle, sevdaları ve acılarıyla böyle-sine yoğurmuştur. Nazım, halkımızla et ve kemik olmuştur.

Nazım şiir olsun, iş olsun diye hiç bir şeycik yazmamıştır. Nazım, TKP Merkez Komitesi üyesiydi. Öyle öldü. Parti işlerinde, görevinde disiplinliydi. Nazım, bir demirciden, en ağır işlerde çalışan bir işçiden daha az çalışmazdı eline aldığı yapıtların üzerinde. Çok çalışırdı. Çok verimliydi. Onun uzmanlığını, yatkınlığını geliştiren, bu ustalığa öz veren komünist oluşudur, Marksçı-Leninci oluşudur. Her şeyi çabuk kapar, kafasında şimşek şimşek, hemen yoğururdu. «Beynimiz bal yoğuran bir kovan, ona balı dolduran arıdır hayat», der. Nazım savaşla taşıdı savaş çiçeklerinden balını, savaşla yoğurdu bunları.

Nazım, işçi sınıfının savaşına, devrimci savaşa kendisini bütün varlığıyla vermiştir. Onu, İstanbul'da Haliç işçilerinin grevinde: «Ayvansaray içinde kanlı bir değirmen var» türküsünü grevcilerle, hep bir ağızdan söylerken görüyoruz. Onu, İzmir tütün işçilerinin grevinde görüyoruz. Nazım, baştan-başta halkın içinde, kurtuluş savaşının içinde, «İnsan manzaraları»nda... Nazım, Ferhatla dağ deliyor, Şirin'le su içiriyor kuraklıktan yanan Anadolu köylüsüne. Nazım güzelliği, çirkinliği, gaddarlığı, gücü, sevdayı, hepsini döküyor sınıf savaşı alanına. Nazım, Türk halkının, emekçilerinin savaş geleneklerini sürüyor savaş alanına. O, Ankara'da «Ahillerle beraberdik», der... . Sonra, Bedrettinle konuşur derin derin. Ve de, Börklücelere, Tontaklarla dalar yalın kılıç padişah ordularının ormanına... . Daha sonra — İstanbul'da, Beyazıt meydanında, kanları kaldırım taşlarına «şıp şıp damlıyan» Turan Emeksizlerin yanındadır. Bu savaş, bu alanı zaptedene kadar sürecektir, der. Nazım, Amerikan köleliğine, faşist düzene, zorbalığa karşı dövüşenlerle omuz omuzadır.

Nazım iyimserdi. Bu iyimserliği, Leninizme, TKP'ye, işçi sınıfının gücüne dayanıyor. Nazım o gür sesiyle haykırıyor:

«Güzel günler göreceğiz çocuklar, güneşli günler...»

SENI DÜŞÜNÜYORUM

Türkiye Komünist Partisi,

T. K. P'em benim,

seni düşünüyorum.

Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın,

en büyük ustalığımız,

en ince hünerimizsin,

sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.

Dünyada bir anılır şanlı soyun var:

sen küçük kardeşisin V. K. P. (B) nin.

Sen bana bugün

mübarek alınıdaki yara yerinle

ve işi bileklerinde zincir izleriyle göründün,

yürüyorsun dimdik, pırıl pırıl.

Ömrümde yalnız seninle

ve senin safında olmakla övündüm.

Bacıminkiler gibi gök gözlü şehrim,

İstanbulum,

seni düşünüyorum.

Oturmuşun deniz kıyısına,

bakıyorsun limana giren Amerikan zırhlısına.

Hastasın, açsın, öfkeliisin.

O da bakıyor sana,

hem de nasıl,

efendinmiş,

patronunmuş,

sahibinmiş gibi itoğlu it.

Bozkırdaki tarlalar sizi düşünüyorum.

Belki karasapanla sürülürdünüz,

Kavruk olurdu ekininiz,

kavruktu mavruktu, buğday idi ya,

Amerikan şimdi beton dökmüş oraya,

ölüme uçak alanı yapmış sizi.

Uzun uzun şoseler sizi düşünüyorum.

Üstünüzden kervan geçmez, kuş uçmaz,

ölmeğe, öldürmeğe gidilir yalnız.

Seni düşünüyorum tornacı Rahmi.

Belki bu sabah basıldı evin,

belki şimdi Birinci şubedesin,

kolların kelepçeli arkadan,
kan içinde yüzün gözün.

Biliyorum söyletemezler:

«Barış Yolu» dergisini kimden alıp dağıttığını.

Seni düşünüyorum Hasan oğlu Hüseyin.

Mangalardan, birinin bilmem kaçınıcı eri.

Selâm vermedin diye, çipil teğmen,
basıyor tokadı sana.

Sen sınıksız duruyorsun,
yüzünde beş parmağın yeri.

Biliyorum, Hasan oğlu Hüseyin
kaçacaksın,

katletmeye gitmiyeceksin,
Korede kardeşleri.

Seni düşünüyorum Hatçe kadın.

İnsandan çok anık toprağa benziyorsun,
hayır, topraksızlığa.

Beş çocuk doğurdun, üçü öldü.

Fakir köy halkını peşine taktın,
gidiyorsun zaptetmeye
süngülerin ardındaki bey toprağını.

Üniversiteli kız seni düşünüyorum.

İçerdesin bir yıldır,
en az üç yıl verecekler.

Bana bir şiirimi okumuştun,
sesin kulağımda hâlâ.

Seni düşünüyorum sayacı İsmail usta.

Marşal emretti, açıldı gümrük kapıları,
sen dükkânın kapısını kapattın,
zarf, kâat sattın
Galatasarayda, postanenin orda.

Dilendin sonra,
sonra öldün veremden
ev halkıyla beraber.

Seni düşünüyorum anne.

Büsbütün perde indi mi gözlerine?
Karanlıkta mısın?

Karıcığım seni düşünüyorum.

Sütün kesildi mi büsbütün,

emziremiyor musun artık tosunumu
Memedimi?

Ev kirasını bu ay verebildin mi?

Ben aklında mıyım?

Mavi bulutlar geçiyor altın kubbelerin üzerinden,
kırmızı bacaların,
beyaz kulelerin üzerinden mavi bulutlar geçiyor.

Bakıyorum Moskovanın pencerelerinden birinden
seni düşünüyorum memleketim,
memleketim, Türkiyem seni düşünüyorum

zaten bir dakika çıktığın yok aklımdan,
hasretin dayanılır gibi değil
Moskovada yaşamının saadeti olmasa,
burda herkes sormasa seni benden.

Sovyet insanlarından her gün mektup gelmese,
sevmese seni onlar
benim onları sevdiğim kadar.

Moskova, 9. 10. 1951

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFINA SELAM

Türkiye işçi sınıfına selâm!

Selâm yaratana!

Tohumların tohumuna, serpilip gelişene selâm!

Bütün yemişler dallarınızdadır.

Beklenen günler, güzel günlerimiz ellerinizdedir,
haklı günler, büyük günler,
gündüzlerinde sömürülmiyen, gecelerinde aç yatılmıyan,
ekmek, gül ve hürriyet günleri.

Türkiye işçi sınıfına selâm!

Meydanlarda hasretimizi haykıranlara,
toprağa, kitaba, işe hasretimizi,
hasretimizi, ayıldızı esir bayrağımıza.

Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selâm! Paranın padişahlığını,
karanlığını yobazın

ve yabancınnın roketini yenecek işçi sınıfına selâm!

Türkiye işçi sınıfına selâm!

Selâm yaratana.

12 Ağustos 1962

Karadeniz cinayetinin 51'inci yıldönümü dolayısıyla

Büyük kurbanlarımızı anıyoruz

51 yıl önce, 1921 yılının 28 Ocak'ını 29'a bağlayan gecede TKP'nin kurucuları Türk halkının en yiğit evlâtları Trabzon açıklarında Türk burjuvazisinin gerici kanadı ve büyük toprak ağaları tarafından kahpece öldürüldüler. Bugün Türk Komünistleri çağımızın en yüzkızartıcı bir olayının, en kahpece işlenmiş politik bir cinayetin 51. yıldönümünü yaşıyor, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş yoluna ilk defa ışık tutan ve bu yolda eşitsiz şartlar altında savaşarak can veren en iyi evlâtlarının aziz hatıralarını anıyorlar.

Karadenizde o karanlık gecede öldürülenlerin başında TKP'nin kurucusu ve Genel Başkanı Mustafa Suphi, Genel Sekreteri Ethem Nejat gelmektedir.

Mustafa Suphi 1882'de Giresun'da doğdu. Orta öğrenimini Erzurum'da yaptı. İstanbul Üniversitesinin Hukuk Fakültesini bitirdi. İki yıl Paris'te kaldı, Sorbon'da sosyoloji okudu.

Mustafa Suphi Paris'te bütün ilgisini Sosyalist bilim üzerinde topladı, sosyalist kitapları inceledi. II. Enternasyonalin Uluslararası Sosyalist Bürosu ile bağlandı. O, emperyalizme, yağmacı sömürge harplerine karşı savaşanların en seçkin önderlerinden Jan Jores'le sık sık buluşuyor, görüşüyordu.

M. Suphi Fransa'dan yurda döndükten sonra İstanbul'da Yüksek Ticaret ve Tarım Okulunda politik-ekonomi öğretmeni oldu.

Balkan Harbinden sonra «Tanin» gazetesine yazılar yazıyor ve işçilerin durumu ve sendika hareketi üzerinde duruyordu. M. Suphi'nin adı herşeyden önce Türkiyede işçi-köylü hareketinin gelişmesi, ulusal kurtuluş hareketiyle, TKP'nin kurulmasıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Mustafa Suphi 1912 yılında «Milli Anayasacılar» adında bir grup kurdu. «İlham» adlı bir gazete çıkarmaya başladı. M. Suphi, bu gazetede, emekçi yığınları hayasızca aldatan, ümitlerini boşa çıkaran Jön Türklerin, bunların elebaşlarının iç yüzlerini amansızca açığa vurdu, maskelerini düşürdü.

M. Suphi 1913 yılında 15 yıl kürek cezasıyla Sinop kalesine sürüldü. 1914 yılının başlarında bu kaleden kaçtı. Bir sandalla Karadenizi geçti, Kırım'a çıktı. Bu sıralarda Türkiyenin harbe girmesi üzerine çarlık polisi M. Suphiyi evvelâ Kaluga'ya daha sonra da Ural'a sürgün etti. Denebilir ki esas itibarıyla M. Suphi'nin politik görüşlerinde ve hayatındaki dönem noktası Ural'da başladı. Sürgünde bulunan M. Suphi bazı Bolşevik teşkilâtlarıyla bağlantı kurdu. Bu teşkilâtların ideolojik etkisi altında sürgünde

bulunduğu sürede Marksist literatürle, özellikle Lenin'in eserleriyle daha yakından meşgul olmağa başladı. Devrimci Marksist öğretiyi benimseyen M. Suphi Bolşevik Partisi saflarına alındı.

Büyük OktoBr Devriminden sonra M. Suphi çalışmaları için geniş bir alan buldu. Her şeyden önce, memlekette, köklerine kadar çürümüş padişahlık düzenine karşı yürütülecek savaşın başına geçecek bir Türk devrim örgütü kurmayı ön plâna aldı. Bunun için, Marksçı-Leninci propagandayı alabildiğine yaymak, bütün sosyalistleri bir komünist gazetenin çevresinde toplamak, birleştirmek gerekti. M. Suphi, 1918'de Moskova'da Türkçe, «Yeni Dünya» gazetesini çıkarmaya başladı. Bu gazete bütün Türk devrimcilerinin savaş organı oldu. Gazete o dönemde özellikle harp esirlerini uyarmak, aydınlatmak işinde çok önemli rol oynadı.

M. Suphi Sovyet Rusya'daki Türk devrimci gruplarının bir araya gelmesi, bir örgütte birleşmesi için çalışmalara başladı. 1918'de Türkiye Komünist Partisinin devrimci kollarından biri olan Türk Sol Sosyalistlerinin Birinci Kongresi yapıldı ve M. Suphi bu örgütün başkanı seçildi.

M. Suphi Türkiye Komünist örgütünün temsilcisi olarak 1919'da III. Enternasyonalin Birinci Kongresine katıldı.

Milli Kurtuluş Savaşının başlarında Türkiye'nin birçok yerinde komünist gruplar doğmuştu. Memleketteki durum gerek memleket içindeki komünist örgütlerinin gerekse memleket dışındaki Türk komünist ve sosyalistlerinin bir politik partide, Türkiye Komünist Partisinde, birleşmelerini gerektiriyordu.

Mustafa Suphi ve arkadaşlarının yığın çalışmaları sonunda Türkiye Komünist Partisi Birinci Kongresi hazırlıkları tamamlandı. 10 Eylül 1920'de Bakü'de açılan Birinci Kongrede Mustafa Suphi TKP Genel Başkanı seçildi.

Türkiye halkının Milli Kurtuluş Savaşı yıllarında, bu olağanüstü zor günlerde Mustafa Suphi, bütün bilinciyle, yurda dönmeye can atıyordu. Halk yığınlarıyla beraber savaflara katılmak istiyordu. M. Suphi, yurda dalan yabancılara karşı yürütülen savaflara doğrudan doğruya katılmak, cephelere gidip dövüşmek için sabırsızlanıyordu. Türk Komünistlerinden ve diğer devrimcilerden kurulu Gönüllü Alayın başında, Bakü'den yola çıktı. Bu Alay, o sıralarda hâlâ Türkiye ile Azerbaycan'ı birbirinden ayıran ve Taşnakların elinde bulunan Ermenistan'dan, Menşeviklerin elinde bulunan Gürcistan'dan geçmek zorundaydı. Alay, bu yolu söküp Anayurda ulaşamadı. Bu durumda M. Suphi, en yakın silâh arkadaşlarından 14 kişiyle beraber Ankara'ya gitmeye karar verdi. Kendisiyle beraber giden yoldaşların arasında Genel Sekreter Ethem Nejat, Merkez Komitesi üyelerinden Hilmioğlu Hakkı, Nazmi, İsmail, Çitoğlu vardı. Bu komünistlerin

Anadolu da görünmesi, Ankara hükümetini telâşa düşürdü. Doğu ordu-ları komutanı Kâzım Karabekir paşaya, hemen şifreli emir verildi: «M. Suphi Ankara'ya ulaşmamalıdır. Vaziyete göre hareket ediniz» denildi. Azılı bir gerici olan Karabekir'e gün doğmuştu, yukardan gelen buyruğu istediği gibi anlamıştı.

M. Suphi ve arkadaşlarına, Kars'tan Trabzon'a kadar olmadık engeller, zorluklar çıkarıldı, bir sürü kışkırtmalar yapıldı. Ama Suphiler yollarına devam ettiler. 28 Ocak'ta Trabzona vardılar. Jandarmalar, polisler yollarını kestiler. M. Suphi ve arkadaşlarını yakaladılar, bileklerine kelepçe vurdu-lar. Sonra, onları, önceden hazırlanmış, motorlu bir takaya bindirdiler. Motor denize açıldı. Arkadan bir başka motor yetişti ve TKP'nin kurucu-ları Türk halkının fedakâr oğulları parayla kiralanan ve iyice silâhlandırıl-mış katiller tarafından öldürüldü.

Türkiye halkı, Türk proletaryası bu devrimci, bu yiğit evlâtlarıyla övünür. M. Suphi ve arkadaşlarını kahpece, canavarca öldürenler, bu kahraman-ların uğrunda canlarını verdikleri dâvayı, M. Suphi'nin kurduğu Türkiye Komünist Partisini yok edemediler.

M. Suphileri ölümsüzleştiren onların dâvalarıdır. Kurdukları Marksist-Leninist Türkiye Partisidir. Bu parti yaşıyor ve savaşıyor. Bugün Türk toplumunun en devrimci, en dayanıklı, işçi-köylü-aydın dâvalarına en sadık, köklü demokratik dönüşümler mücadelesinin en ön saflarında sıra-lanan, bağımsız, barışsever demokratik Türkiye uğrunda savaşan Türkiye Komünist Partisi, M. Suphi'lerin savaş yolundan hiçbir zaman ayrılmamıştır. TKP 52 yıldır bu savaş yolundadır. TKP 52 yıldır M. Suphi'lerin savaş parolasını uyguluyor.

Bu parti, 52 yıldır, bir taraftan polisin daimi provokasyonlarına karşı, öbür taraftan ağır baskı ve şiddetli terör havasının demoralize ettiği küçük burjuva unsurlarında kendini gösteren yabancı ideoloji tesirlerine karşı, likidatörlere, bozgunculara ve provokatörlere karşı savaştı, fakat Marksizmin-Leninizmin yüce bayrağını elinden bırakmadı. Türkiye Komü-nist Partisi bugün de M. Suphi'lerin yolundan yürüyor, yaşıyor ve savaşıyor.

Mustafa Suphi'nin Türk Halkına Çağırısından

Türkiyenin işçi ve yoksul köylüleri!

Ancak sermaye ve para tahakkümünün devrilmesi, sosyalist devrimin bütün cihana yayılması sana tam ve sağlam bir hürriyet verecektir. Sen, ancak sermayedarların, zenginlerin, toprak sahiplerinin, paşa ve ağaların etki ve baskısını yıktığın ve bütün kuvvetinle sosyalizm devrimini kendi memleketinde savunduğun ve yaydığın takdirde uluslararası devrimin ilerlemesine yardım etmiş olursun.

Türk, müslüman, yabancı her kim olursa olsun, sermayedar ve zenginlerle birlik ve ittifak yapma.

Uluslararası harpçilere, emperyalizme elinden geldiği kadar karşı dur! Memleket içinde hiç bir bölük yabancı asker kalmasın!

Fransız, İngiliz, Amerikan emperyalistlerinin yapacakları barıştan sakın ve bil ki, onların isteyecekleri tazminat ve eski borçlara dair ortaya koyacakları hesaplar, senin kolunu bükecek ve elinde, avucunda ne varsa hepsini kaybettirecek.

Devrim düşmanlarıyla uzlaşmaya razı olan iki yüzlü hainlere, emperyalist devletlerle yanaşmayı kabul eden ve savunan dolandırıcılara el verme. Memleketini yeniden emperyalist savaşa sokmaktan ve ana topraklarını yeniden siperler, hendeklerle donatarak bağrını yırtmaktan sakın!

Sermayedarlar, generaller, papazlar ve tutucu mollalar ile birlikte emekçi halka karşı giden ve Rusya İşçi Halk Cumhuriyetini yıkarak, onun yerine zenginler, sermayedarlar cumhuriyetini veya daha doğrusu çarlar devletini kurmak isteyenlerden kaç! Bunlar, bütün dünyanın emekçi halkını kırıp doğradıktan sonra, şimdilik kendilerine meyil gösteren ikiyüzlü sosyalistleri dahi çiğneyip geçecek ve sermayedarların, çiftlik ağalarının toprakları zalim padişahın, kralın, çarın tahtını ensene bindireceklerdir.

Emperyalist hükümetlerin bugün memleketimize ve halkımıza saldıran ordularına karşı savaşa kalk! Emperyalistlerin para ile satın alarak ülkeye yolladıkları bütün alçak kuvvetlere silâh çek.

Yoksul ve emekçi! İyi bil ki, büyük zenginlerin, zalim paşa ve ağaların keselerinde Fransız ve İngilizlerden, Amerikalılardan aldıkları pek çok altınlar vardır. Onlar, bu altınlarla sana karşı kuvvet hazırlamaya, seni ezmeye çalışıyorlar.

Yoksul ve mazlum Türk rençperleri, sabrettiğin yeter! Kalk, kendini göster. Türkiyenin zulüm ve kahr içinde diğer halklarına elini uzat!

Türkiyenin işçi ve köylüleri! Her zaman aklından bir şeyi çıkarma: Avrupa ve Türkiyedeki bütün sermayedarlar, zenginler, paşalar, ağalar, papazlar, tutucu mollalar Türkiyede hükmettikçe, sermaye ve para esirliği ortadan kalkmaz ve işçi, köylü, halk kendi devlet ve hükümetine kavuşamaz . . .

(Bu yazı 1919 yılında yazılmıştır)

KALBİM

Göğsümde 15 yara var! . . .
Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak! . . .
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak ! ! !

Göğsümde 15 yara var!
Sarıldı 15 yarama
kara kaygan yılanlar gibi karanlık sular!
Karadeniz boğmak istiyor beni,
boğmak istiyor beni
kanlı karanlık sular ! ! !

Saplandı göğsüme 15 kara saplı bıçak
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak! . . .

Göğsümde 15 yara var!
Deldiler göğsümü 15 yerinden,
sandılar ki, vurmaz artık kalbim kederinden.
Kalbim yine çarpıyor,
kalbim yine çarpacak ! ! !

Yandı 15 yarımdan 15 alev,
kırıldı göğsümde 15 kara saplı bıçak . . .
Kalbim,
kanlı kızıl bir bayrak gibi çarpıyor,
ç a r - p a - c a k !

1925

15'LER'İN KİTABESİ

Kazıdık onbeşlerin ismini,
kanlı kızıl bir mermere! . . .
bir çelik aynadır gözlerimiz,
onbeşlerin resmini
görmek isteyenlere . . .

Türkiye, 1925

A. SAYDAN YURTTA

● 29 Ocak 1972'de TKP'nin kurucusu ve başkanı Mustafa Suphi, genel sekreter Ethem Nejat ve diğer Merkez Komitesi üyeleri ve partililer 1921 yılında Karadenizde gerici güçler tarafından öldürölmelerinin 51. yıldönümü TKP Merkez Komitesi tarafından anıldı. Bu vesile ile Mustafa Suphi ve arkadaşlarının halkımızın anti-emperyalist mücadelesinde demokratik ve sosyalist bir düzen kurma savaşındaki tarihsel rolleri belirtildi.

Günümüzde sıkıyönetim faşizminin, bütün şiddeti ile komünistlere ve öteki içtenlikle devrimci olan güçlere kanlı terör, idam ve ağır zından cezaları ile çullanması gerici burjuvazinin, Mustafa Suphi ve arkadaşlarına karşı başlattığı kanlı terörün değişik şekillerle de olsa devam ettiğini göstermektedir.

● Ocak ayının 20'sinde işçi sınıfının büyük milli şairi Nazım Hikmetin doğmunun 70. yıldönümü kutlanmıştır. TKP Merkez Komitesi üyesi ve zamanımızın büyük şair düşünürünün doğum yıldönümü sosyalist ölkelerde de anılmıştır. Bu maksatla, Sovyetler Birliğinde, Alman Demokratik Cumhuriyetinde ve daha başka sosyalist ölkelerde N. Hikmeti anma törenleri tertiplenmiştir. Ayrıca Nazımın 70. doğum yıldönümü kapitalist ölkelerdeki devrimci demokratik ve barış hareketine bağılı çevreler tarafından da anılmıştır.

Hayatını, sanatını Türkiyenin anti-emperyalist ulusal kurtuluş savaşına, işçi sınıfının, emekçi halkın demokratik hakları için, yani sosyalizm için yürütölen mücadeleye ayrılmaz bir şekilde bağlayan Nazım Hikmet, tam anlamıyla emekçi halkın ve devrimci aydınların benimsediğı bir şair ve düşünürdür. Şiirleri şehir ve köy emekçileri tarafından ezbere bilinmektedir. TKP'nin yorulmaz savaşçısı Nazım Hikmet bu şekilde kuşaktan kuşağı bütün idealleri ile beraber intikal etmektedir. Nazım Hikmetin bütün medeni dillere çevrilmiş olan kitapları cunta iktidarı tarafından Türkiyede tekrar yasaklanmıştır. İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesince hazırlanan, Nazımın eserlerinin de yer aldığı yasak kitaplar listesini Askeri Yargıtay onaylamıştır.

Ayrıca büyük ozamanımızın eserlerinin, daha bir çok devrimci düşünür ve yazarların eserleri ile beraber Çinde Mao kliğı tarafından da yasaklanmış olması, bu kliğın halkların ulusal ve sosyal kurtuluşuna karşı emper-

yalistler ve faşistlerle beraber cephe almış olmasının yeni bir delili sayılmaktadır.

● 10. 1. 1972 tarihinde Askeri Yargıtay, Ankara 1 numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinde idama mahkûm edilen 18 gençten 3'ünün cezası onayladı. Cezası tasdik edilenler şunlardır: Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan.

Militarist kliğe bağlı faşist yargıçların bu kararı hem ulusal hem uluslararası sert protestolara sebep oldu. Bütün ulusal güçler, komünistler, sosyalistler, Atatürkçüler, yurtsever subaylar, bilim çevreleri bu karara karşı çıktılar. Esasen daha Ankara 1 numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinin kararından sonra işçi sınıfı ile beraber değişik devrimci ve ilerici çevreleri temsil eden 1790 aydın, ölüm cezalarının kaldırılması için ortak bir dilekçe ile Cumhurbaşkanı Sunay, Senato ve Meclis başkanlarına başvurmuş ve siyasi eylemlerden ötürü verilen ölüm cezalarının kaldırılmasını istemişlerdi.

● Cuntanın Başbakanı Erim'in 19 Ocakta başlayan Fransa gezisi de, genellikle devrimci gençlere karşı verilen idam cezalarının kaldırılması, bütün devrimcilerin serbest bırakılması şiarları ile, gerek Fransadaki yurtsever Türk örgütlerinin, gerekse Fransız devrimci, demokratik akımların protestoları ile geçti.

Fransadaki Türk Öğrenciler Derneği, Erimin Paris ziyareti vesilesiyle Türkiye'deki faşist terörü protesto eden bildiriler yayınladığı gibi Paris'teki Sen Mişel meydanında birçok öğrenci ve aydının katıldığı bir de açlık grevi örgütledi. Komünistlerin, sosyalistlerin, Atatürkçülerin katıldığı bu protesto hareketleri Fransa kamuoyunu kuvvetli bir şekilde etkiledi. Çünkü Fransız devrimci örgütlerinin aldığı haberleri, Türk yurtseverlerinin Paris'te tertipleedikleri protesto hareketleri doğruluyordu.

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi Türkiye'de Erim-paşalar iktidarının terörünü protesto eden bir karar suretini kabul etti ve Merkez Komitesinden bir heyet bu protesto karar suretini Türkiye'nin Paris elçiliğine teslim etti. Fransız Komünist Gençlik Teşkilâtı da bütün Fransa gençliğini Türkiye'de yurtsever gençliğe karşı emperyalistlerin ve onlara bağlı kuklaların terörünü, idam cezalarını protestoya çağırdı.

Ayrıca Fransa Genel İş Konfederasyonu (CGT) ve daha başka sendikalar, Fransız Sosyalist Partisi, Fransa Birleşik Sosyalist Partisi, Radikal Parti Erimin Fransayı ziyareti vesilesiyle Türkiye'de faşist terörü protesto ettiler. Paris Belediye Meclisinin Erim şerefine tertiplediği kabul resmini komünist üyeler boykot ettiler. Başta Komünist Partisinin organları olmak üzere, hemen hemen bütün Fransız basını, Erimin ziyareti vesilesiyle Türkiye'deki faşist terörü protesto etti, idam cezalarının kaldırılmasını ve bütün yurtseverlerin serbest bırakılmasını istedi. Fransa'nın tanınmış bilim

adamlarından Laurent S wartz başkanlığında «Türkiyede Terör Kurbanları ile Dayanışma Komitesi» kuruldu. Komite Fransız hükümetinin terörcü Erim h k metine g l r z göstermesini protesto etti. Profesör Laurent Schwartz Fransa'nın ve dünyanın tanınmış matematikçilerinden biridir. Fransız emperyalistlerinin Cezayir halkının ulusal bağımsızlık savaşını kan içinde boğmak için giriştikleri kanlı sömürge savaşına karşı direnmiş, «Cezayir Halkına Yardım Komitesi» kurmuş, Cezayir yurtseverlerine çok kıymetli maddi, manevi yardımlarda bulunmuştur. Profesör Schwartz Cezayir halkı ile g sterdiğı bu yiğıt e dayanışması sırasında tutsak edilmiş, sömürgeciler tarafından «vatana hıyanetle» suçlanmış, yıllarca zindanlarda kalmış Emil Zola'ların kuşağından bir aydındır. Fransız Komünist Partisi ile beraber Fransız halkının onurunu temize  ıkaranlardandır.

Fransız halkının bu en temiz ve namuslu evlatları Erime ve temsil ettiğı faşist terör rejimine karşı cephe alırken, Fransız emperyalizmini ve kilise hiyerarşisini temsil eden «Figaro» gibi gazeteler Erim'i ve faşizmini savunuyorlardı . . . Fransız h k metine gelince, Erim'le beraber Fransaya giden gazetecilerden Abdi İpek inin de «Milliyet» gazetesinde yazdığı gibi, Fransız kamuoyunun Türkiyedeki baskı idaresine karşı cephe resmi çevreleri de etkilemiştir. Resmi toplantılarda telmih yolula da olsa baskı yerilmiştir. Erim'in Paris'e vardığı gün, Fransa Maliye ve Ekonomi Bakanı Giscard d'Estaing'in Tahran'a hareket etmesi, Fransız hükümetinin Türkiye'ye önemli ölçüde kredi açmaktan  ekindiğı şeklinde yorumlanmıştır. İki hükümet arasında yapılan anlaşma, Fransızların, Türkiye'de televizyon şebekesini genişletme, İstanbul ve Ankara metrolarının projelerini hazırlama ve Türkiyeye füze atan hücum botları vermeyi taahhüt etmekten öteye geçmemiştir. Sonunda Fransa ile bu hücum botları konusunda anlaşmaya varılmamış ve Erim hükümeti, bu gibi hücum botlarını Norveç'ten almayı kararlaştırmıştır.

● İktidarın aylardır uyguladığı terör, artarda getirdiğı zamlar, yeni yeni vergiler, 1972 b   e tasarısında 15 milyar lirayı aşan açığın «Mali Denge Vergisi», «Katma Değ r Vergisi» gibi ekonomik hayatın değişik alanlarını kapsayan yeni yeni vergilerle geniş emekçi yiğınlarına yükletilmesi, memleket kamu oyunda sert direnmelere sebep olduğı gibi, CHP içinde de Ortanın Solu ile İnn c ler arasında çelişmelerin sertleşmesine ve Ortanın Solu yararına yeni gelişmelere yol açtı.

CHP genel başkanı İnn  ve tutucular diye bilinen, Erim iktidarına dayanak olan grubun bütün gayretlerine rağmen CHP İzmir, Adana, Antalya,  orum ve Ankara İl Kongrelerinde Yönetim Kurulu ve Kurultaya gidecek delege seçimlerini Ortanın Solunu savunanlar kazandı. Bu durum genellikle CHP içinde İnn  ve arkadaşlarının desteklediğı Erim-paşalar iktidarının halk yiğınlarına sürekli yüklenme politikasıyla, sürekli teröre karşı bir direnme olarak orta tabakaların ve milli burjuvazinin emperyalizme bağılı iktidara karşı bir çıkışı olarak nitelenmiştir.

23 Ocak Pazar günü İstanbul'un ikinci defa abluka altına alınarak 15 saat süre ile sokak sokak, ev ev aranması ortaçağ tipi terörün yeni bir örneği sayılmıştır. Ayrıca ekonomik durum da, işsizliğin artması ile daha da kötüleşmiştir. Mimar ve Mühendisler Odasının mimar, mühendis ve teknik elemanlar arasında yaptığı bir anketin sonuçları yayınlanmıştır. Bu sonuçlara göre yüksek kaliteli teknik elemanların % 72'si ya işsizlikten, ya da az ücretten ötürü ülkeyi terk etmek ve dış ülkelerde çalışmak istemektedir. Yine aynı ankette açıklandığına göre aynı işi yapan yabancı teknik elemanlara Türklere kıyasla 5—6 misli fazla ücret ödenmektedir.

Öteyandan pahalılık hızla artmaktadır. «Milliyet» gazetesinde İsmail Cem'in açıkladığına göre 1971 yılında işçi ücretlerine % 8 zam yapılmıştır. Hayat pahalılığı ise ortalama % 48 civarında bir artış göstermiştir. Örneğin, pirinç fiyatları % 30, beyaz peynir % 65, soğan % 65, yumurta % 100, öteki yığınsal tüketim maddeleri fiyatları da bu oranlarda bir artış göstermiştir.

● İşçi sınıfının, devrimci aydınların öteden beri yürüttükleri direnme, bu gibi gelişmelerin sonucu olarak CHP içinde de derin yankılar uyandırmıştır. Yığından gelen bu baskı sonucunda gerek Erim hükümetinin, gerek cuntacı paşaların, gerekse bunları destekleyen öteki politik grupların halk yığınlarından kopma süreci hızlanmıştır. Bu durumu gören İnönü ve arkadaşları bu süreçten kendilerini sıyırma taktiğine başvurmışlardır. 25 Ocakta hükümetin sıkıyönetimi iki ay daha uzatma tezkeresine İnönü ve arkadaşlarının karşı oy kullanması, bir yandan idam cezalarına karşı çıkmaları, ilerici çevrelerde bu şekilde yorumlanmıştır. Fakat İnönü, bu yönde oy kullandıktan bir gün sonra verdiği demeçte Erim hükümetini desteklediğini söylemiş, CHP içindeki Ortanın Solu hareketini yürütenlere ağır bir dille saldırmıştır.

Bu gibi bir gelişme sonucunda 26 Ocakta Sıkıyönetim, AP, DP, MGP oyları ile iki ay daha uzatılmıştır. TİP senatörü Fatma İşmen yaptığı konuşmada «Türkiyede kapitalizmin iflâs ettiğini, tek çıkar yolun sosyalizm olduğunu» söylemiş ve Sıkıyönetime karşı oy kullanmıştır. İçel Milletvekili Celâl Kargılı ve diğer bazı bağımsız milletvekilleri de Sıkıyönetime karşı oy kullanmışlardır.

● Sıkıyönetim baskısına rağmen 1972 yılının ilk ayında da işçi direnişleri devam etmiştir. Türkiye Deri-İş Sendikası ile Sümerbank Deri ve Kumdura Sanayii arasında, Beykoz Ayakkabı Fabrikası işçileri için yapılan toplu sözleşme görüşmeleri çıkmaza girmiştir. Sebep genel müdürün işçi isteklerini kabul etmemesidir. Türkiye Deri-İş Sendikası bunun üzerine Beykoz Ayakkabı Fabrikasında grev kararı almıştır.

İstanbul Kartal'da İlkur Kontrplak Fabrikasında çalışan 110 işçi oturma grevine başlamıştır. İşçiler ücretlerinin tam olarak verilmesini ve yeni bir

toplu sözleşme imzalanmasını istiyorlar. Sıkıyönetim Komutanlığı patronların isteği üzerine fabrikayı polis kordonu altına almıştır.

Türkiye Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı Akova, hükümet tarafından getirilmesi öngörülen yeni vergi sistemi ile fiyat artışlarının işçileri çok zor duruma düşürdüğünü söylemiştir. Akova fiyat artışlarının, yeni vergi sisteminin, işçi ücretlerini dondurma eğilimlerinin, toplu sözleşme düzenini değiştirme isteklerinin işçileri ve dar gelirli memurları direnmeye yöneteceğini de sözlerine eklemiştir.

Öteyandan çalışma bakanı Ali Rıza Uzuner bakanlığının bütçesi ile ilgili olarak Meclis Bütçe Komisyonunda yaptığı bir konuşmada Sendikalar, Grev ve Toplu Sözleşme Kanunlarının değiştirileceğini söylemiştir. Bakanın sözlerinden anlaşıldığına göre bu kanunlar işçi haklarını daha da kısıtlamak maksadıyla değiştirilecektir.

Petrol-İş Sendikası Başkanı İsmail Topkar Sendikanın Samsun şubesi kongresinde işçi haklarının kısıtlanmasına karşı genel greve gidilerek direnileceğini söylemiştir.

● İsviçre şirketi olan Migros'un satış yerlerinde, mağazalarda, ambarlarda ve öteki işyerlerinde 600 işçi grev kararı almıştır. Seğep patronun işçilerin zam isteğine yanaşmamsıdır. Migros işçileri Yeni Tez-Büro Sendikasına üyedir.

Öteyandan Erim hükümeti Çimse-İş'in Konya Krom-Magnezit Tuğla Sanayi Müessesesinde aldığı grev kararını bir ay ertelemiştir.

Bakanlar Kurulu Türk Büro-İş Sendikasının Denizcilik Bankasının işyerlerinde aldığı grev kararını da iki ay süre ile ertelemiştir.

● Bu yıl Türkiye'de bir çok toplu sözleşme sona ermektedir. Ocak ayı içinde yalnız kamu sektöründe çalışan 400 bin işçinin sözleşmeleri sona ermiştir. Toplu sözleşme konuşmalarına hemen başlanacak olan sendikalar arasında 110 bin üyeli TEKSİF, 120 bin üyeli TEK-GIDA-İŞ, 40 bin üyeli GENEL-İS, 40 bin üyeli YOL-İS, 30 bin üyeli TES-İŞ, 16 bin üyeli ŞEKER-İŞ, Yol Su Elektrik Müdürlüğünde çalışan işçilerin sendikası, ÖLEY-İŞ Sendikası başta gelmektedirler.

● Ankara Gazeteciler Cemiyetinin, basın kuruluşlarının basın reformuna ilişkin görüşlerini tesbit etmek amacıyla düzenlediği Basın Kuruluşları Ortak Kongresi sona ermiştir. Kongrede söz alan Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Beyhan Cenkci genellikle basının çözülmesi gereken önemli sorunlarının bir özetini yapmıştır. Cenkci, bu sorunlar arasında basında işsizliğin önlenmesi, basın affının çıkarılması, resmi ilân mevzuatının düzenlenmesi gibi konuların bulunduğunu belirtmiştir. Basın Kuruluşları Ortak Kongresinde bir konuşma yapan Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç şunları söylemiştir: «Türkiye'de basın belli bir tekelin elindedir. Bu yüzden de hür değildir. Özel ilân olmadan gazeter yaşayamaz. Egemen

çevreler kendi felsefelerine uygun bir basın yaratma çabasıındadırlar. Bunda da bir hayli başarı sağlamışlardır. Fakat bugün Türkiye'de fikir basını diye birşey yoktur.»

Sendika ve fikir işçileri çevrelerinde, doğru olan bu tesbitlerin ortak bir eylem için bir hareket noktası haline getirilmesi gereği üzerinde durulmuştur.

DÜNYADA

● Ocak ayının 25'inde başlayan Varşova Anlaşmasına üye sosyalist devletlerin parti sekreterleri ile hükümet başkanlarının katıldığı Konsey toplantısı 27 Ocak'ta sona ermiştir. Toplantı sonunda Avrupada barış, güvenlik ve işbirliği sorunlarına ilişkin deklarasyon ve Birleşik Amerika'nın Çin Hind'i'nde devam ettirdiği saldırılarına ilişkin bir bildiri yayınlanmıştır.

Deklarasyonda, Varşova Anlaşmasına üye devletler Avrupa barış ve güvenliğiyle ilgili konferansın bir an önce toplanmasını istemekte, bu konuda Avrupa ülkeleri arasında yapılan temaslardan duyulan memnûnluk kaydedilmektedir. Federal Almanyanın, Sovyetler Birliği ve Polonya Halk Cumhuriyeti ile imzaladığı anlaşmaların bir an evvel onaylanması istenmektedir. Deklarasyonda Alman Demokratik Cumhuriyetinin Avrupa barışı için mevcut temellerden biri olduğu kaydedilmekte, gerek ADC'nin gerekse Federal Almanyanın Birleşmiş Milletlere üye olmalarının Avrupada gerginliği azaltacak bir unsur olacağı belirtilmektedir.

Varşova Anlaşmasına üye devletler, aynı zamanda genel ve topyekûn silâhsızlanmaya gidilmesinin, barış içinde yanyana yaşama ilkesinin tam olarak uygulanmasının, Avrupa ülkeleri arasında ticarî, ekonomik, politik ve kültürel temaslara artırılmasının kıtadaki barış ve güvenliği sağlamlaştıran unsurlar olacağını da kaydetmektedirler.

Öteyandan Birleşik Amerikanın Çin Hindindeki saldırısıyla ilgili bildiride, bu bölgede Amerikanın saldırısını sürdürmesinden ötürü durumun çok ciddi olduğu belirtilmekte, Viyetnam, Laos ve Kamboç halklarının ulusal kurtuluş savaşlarının tam olarak destekleneceği bir daha ilân edilmektedir.

● Ocak ayının başlarında Birleşik Amerika'da yayınlanan gizli belgelerden, Vaşington'un, Pakistan'ı, Hindistan'a karşı kışkırttığı, Bangla Deş halkının ulusal bağımsızlık hareketini ezmek için Pakistan'ın eski diktatörü Yahya Han'ı silâhlendirdiği anlaşılmıştır. Yayınlanan gizli vesikalara göre Nikson idaresinin Yahya Han'a gönderdiği silâhlar Ürdün ve Türkiye üzerinden sevk edilmiştir. Amerikalılar Incirlik üslerini bu aktarma işi için geniş ölçüde kullanmışlardır.

● Ocak ayının on beşinde İngiliz hükümetinin, Rodezya'daki Yan Smit'in ırkçı yönetimiyle anlaşarak, bu ülkeyi terörle sömürenlere bağım-

sızlık vermesi, yerli halk arasında şiddetli tepkilere yol açtı. Yerli halk, bağımsızlık ve kendi yurtlarında egemenlik isteyen örgütlerinin önderliğinde geniş protesto hareketlerine girişti. İrkçi hükümet bu gösterileri polis terörü ile bastırmaya kalkıştı. Başkent Salisbury üzerine yürüyen yerli halka polis ateş açtı. 15 kişi öldü, yüzlercesi de yaralandı. Polis geniş tevkifata girişti. Fakat bütün bu teröre rağmen yerli halkın ırkçı sömürgecilere karşı haklı savaşı durmadı.

● Kahire'de toplanan, Asya Afrika Dayanışma Komitesi yayınladığı bildiride, Afrika halklarının sömürgecilere, emperyalistlere karşı sürdürdüğü ulusal kurtuluş savaşını var gücü ile desteklediğini açıkladı. Özellikle Angola ve Mozambik halklarının Portekiz sömürgecilerine, Rodezya halkının İngiliz ırkçılarına, Güney Afrika halkının da ırkçı hükümete karşı sürdürdüğü ulusal kurtuluş savaşlarını desteklediğini ve bu savaşlarda sosyalist ülkelerin gösterdiklerini yardımları takdirle karşıladığını belirtti.

● 30 Ocak Pazar günü Kuzey İrlandanın Londonderi şehrinde İngiliz işgal kuvvetlerine ve memleketin tabi olduğu sömürge idaresine, katolik halka karşı sürdürülen aşağılayıcı yönetime karşı barışçı bir protesto yürüyüşüne, İngiliz paraşütçü askerleri ateş açtılar. Bu saldırı, aralarında 19 yaşında bir gencin de bulunduğu 13 silâhsız insanın ölümüne sebep oldu. İngiliz sömürgecilerinin Kuzey İrlanda halkına karşı bu yeni saldırısı gerek Güney İrlanda, gerekse Avrupanın birçok bölgelerinde protesto gösterilerine yol açtı. Gerek Paris, gerek Roma, gerekse Londra'da halk İngiliz elçilikleri önünde protesto mitingleri tertipledi. Güney İrlanda başkenti Dublin'de ise gösteriye katılan halk İngiliz elçiliğini ateşe verdi.

Kuzey İrlandanın Londra parlamentosundaki temsilcisi Bernadet Devlin, parlamentoda İngiliz İşçileri Bakanını tokatladı.

● Birleşik Amerika Cumhurbaşkanı Nikson Ocak ayının 24'ünde Birleşik Amerikanın 1972—1973 bütçe tasarısını açıkladı. Tasarıya göre gelir 221 milyar dolardır. Gider ise 246 milyar dolar. Dolayısıyla bütçede 25 milyar dolar bir açık vardır. Haziran ayının 30'unda sona erecek olan 1971—1972 bütçesinin açığı ise Amerika tarihinde rekor bir seviye olan 36 milyar dolara ulaşacağı, uzmanlar tarafından açıklanmaktadır. Amerikanın 1971 yılı dış ticaret dengesi açığı ise 22 milyar dolardır. Bilindiği gibi Birleşik Amerikada işsizlerin sayısı 6 milyona yakındır.

● Fransada yayınlanan «l'Expantion» dergisinin açıkladığına göre, 12 gelişmiş Batı Avrupa ülkesinde 1971 yılı kötümser bir bilânço ile kapanmıştır.

● Federal Almanyada geçen yıl içinde işsizlik $\frac{0}{0}$ 50 artmış ve işsizler sayısı 600 bine ulaşmıştır. 1972'nin ilk günlerinde ise bu sayı 750 bine yükselmiştir.

● Fransa'daki işsizlerin sayısı halen 480 bindir. Resmi makamların tahminlerine göre önümüzdeki aylarda Fransa'da işsizlerin sayısı 1 milyona ulaşacaktır.

● Hollanda'da 1971 yılında işsiz sayısı 73 bindi. Bu yıl işsizliğin bu ülkede de artacağı uzmanlar tarafından hesaplanıyor.

● Belçika'da çalışan kadronun % 2'si, yani 75 bini işsizdir. İşsizlerin sayısı son yıllara kıyasla % 10 artış göstermiştir.

● Resmi bir açıklamaya göre İspanya'da kış aylarında işsiz sayısı 1 milyon 500 bini bulacaktır. İşçi temsilcileri ise bu rakamın 2 milyon olduğunu söylemektedirler.

● İtalya bir milyon işsizle çok büyük bir bunalım içindedir.

● Amerika'daki işsizlik Kanada'yı da etkiliyor. Bu ülkede çalışan kadronun % 6,7'si yeni 600 bin kişi işsizdir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Eski yıl ve yeni yıl 1

Yuvarlak masa konferansımız

Kapitalist memleketlerde gençlik hareketi ve komünistler 6

Grev savaşı cephelerinde 29

Rakamlar ve kanıtlar 35

Eleştiri ve bibliografi 41

Jak Düklo

Komünistin anıları 44

Özel sayfalar

Nazım Hikmet'in 70'inci doğum yıldönümü 56

Yakub Demir

Yürüyen adam 57

S. Üstüngel

Nazım Hikmet 60

Karadeniz cinayetinin 52'nci yıldönümü dolayısıyla 68

A. Saydan

Bu ayın olayları 73

Adresimiz:

Yeni Çağ — Stredisko pro rozširovani tisku,
Praha 6, Thakurova 3, Czechoslovakia

Fiyatı 1 lira

TÜSTAV

Kapitalistin yilbaşı kâbusu